3/88

LASER

LASER

fanzin SFK Laser 3/14/1988

Obsah:

str. 1 - Obsah
str. 2 - Redakce čtenářům
str. 3 - Vladimír Grigorjev - Proč nebyl vynalezen stroj času
str. 6 - Tvorba R.Sheckleye
str. 9 - Josef Pecinovský - Protože
str.13 - Anketa
str.14 - Otakar Adámek - Návrat hrdiny
str.21 - Frederic Brown - Woodoo
str.22 - Jack Ritchie - Paprsky smrti
str.24 - Robert F. Young - Pivní půda
str.29 - film - Runaway
str.37 - Michael Calonne - Kořeny na nejkrásnější
str.57 - E.A. van Vogt - Výprava ke hvězdám / 2.část str.17-30/

Do příštího čísla připravujeme:

pokračování románu A.E. van Vogta
povídku Upřimnost je nejlepší politika
obsah filmu Vetřelci
a další zajímavosti

Určeno provnitřní potřebu SFK Laser
Uzávěrka 6.9.1988
Grafika: FDavid Růžička
Adresa redakce: POZOR! POZOR! ZMĚNA!!!!!
Tomáš Jirkovský , O L Š O V Á 18
307 07 Plzeň

!!!! Přetiskování materiálů z tohoto čísla jen se souhlasem redakce!!!!!

Redakce čtenářům

Původně jsem chtěl tento prostor věnovat jiným, zajímavějším věcem, ale situace je v některých případech taková, že....

Fanzin Laser odebírá poměrně značný počet scifistů. Jsou dána pravidla, při kterých je odběr možný. Všichni o nich vědí, poprvé jsou o nich informováni. A fanzin pak dostávají. Pravda, někdy distribuce neprobíhá tak, jak by měla, ale platí jedno. Kdo fanzin pravidelně odebírá, ten ho vždy dostane. Občas se stane, že je nutná urgence z mé strany, občas z vaší. Stát se to může, jsme lidé, lidé hříšní a sklerotičtí. Sám jsem také takový.

Ale co mám říkat na lidi, kteří ani přes opakovanou urgenci nereagují ani dopisem, ani korespondákem, Prostě ničím. Takové jednání mně mrzí. A je mi líto, že vše došlo tak daleko, že některé jedince vyškrtávám a fanzin už dostávat nebudou. A protože žijeme v době veřejné informovanosti, zde jsou jejich jména:

Jiří Nedrchal - 14.8.88 poslán urgující dopis - do 6.9.88 nic
Petr Stančík - nereaguje od 17.12.1987
Tibor Vlník - 3.8.88 poslán urgující dopis, do 6.9.88 nic
Jiří Skála - 14.8. urgující dopis - do 6.9.88 nic
Luděk Štěpánek - totéž

A teď už raději k příjemnějším věcem. Od tohoto čísla Laseru bude comics na pokračování ve větším rozsahu než v minulém čísle, a to 1 - 2 stránky A4 oboustranné, takže opublikování i delšího seriálu nebude trvat příliš dlouho. A u té příležitosti se Vás, čtenáři, ptám, co by jste rádi v dalších číslech za seriál? Napište své náměty, rádi je uvítáme.

A na konec jedna zajímavá informace. Třetí díl Clarkovi Odysey Odysea 2061 je již v Československu. Pan Smékal z klubu AF 167 jí laskavě zapůjčil Honzovi Pavlíkovi s tím, že se přeloží a náš fanzin jí otiskně. Jenomže... Honza Pavlík si knihu přečetl a prohlásil, že jde o blbost, že Clark už neví o čem psát a že se to pomalu nedá číst. Nevím jak vy, ale já si myslím, že v tomto případě by se i špatná věc měla přeložit, přeci jen by to byla jistá rarita. A proto se naše redakce vynasnaží Honzu Pavlíka přesvědčit a prosí i vás, ozvěte se, že překlad této chknihy chcete také. Pomozte mi přesvědčit Honzu, ať Odyseu přeložil. Pro nás všechny, kteří anglicky neumíme. A pokud by byl někdo ochotný Honzovi pomoct, i s částí, bude vítán...

Tom

VLADIMÍR

GREGOR JEL

PROČ NEBYL VYNALEZEN STROJ ČASU

Jo, to bylo dítě! Když se zeptali, kolik je dvakrát dvě, hned řeklo, že čtyři.

"Dvanáctkrát dvanáct," ptali se nedůvěřivci.

"Sto čtvřicet čtyři," zněla odpověd.

"Pověz nám definici integrálu," ptali se.

"Integrál je...." následovala definice.

A to mu byly teprve čtyři roky! Takový klouček, a svými schopnostmi udivoval proslavené mistry a profesory. Dokonce i jeden akademik si pro něj udělal čas. Taky mu kladl otázky, divil se a jen vzdychal. Pak se zamyslil a řekl:

"Příroda je nekonečná a plná paradoxů," soustředěně se zahleděl na stěnu a ponořil se do úvah.

"Ale profesore," řekl unaveně Váňa / tak se totiž hošík jmenoval/ ,"hlouposti! Příroda je harmonické, paradoxy do ní vnášíme my sami."

To už bylo příliš. Akademik vyskočil a začal ustupovat ke dveřím.

Dvakrát dvě jsou čtyři! A řekněte to všem!" volal chlapec vesele na rozloučenou.

Takový byl Váňa. Vyjímečné dítě. Bylo to tím podivnější, že rodiče měl dočista nevydařené. Ani jako kdyby to jeho rodiče nebyli. Snad ho měl každý z nich rád zvlášt, ale dohromadyy jim to nešlo. Otec se domníval, že hochova genialita je výsledkem dědičných vlastností po něm, po otci, matka tvrdila opak. Chlapec se jim posmíval, ale proto mu nebylo líp. Rodiče se hádali stále častěji a Váňu při tom posílali do komory. Mistry a profesory si už domů nepouštěli. Široká veřejnost brzy na Váňu zapomněla.

Ale hošík všechny přelstil. Zavedl si do komory elektřinu a hrál si tam s dětskými stavebnicemi. Ovšem jen do té doby, než se mu dostaly do rukou první radiosoučástky. Až se celý roztřásl. když je poprvé spatřil.

Hned pochopil, jaké možnosti se v této hračce skrývají. Samozřejmě v hračce. Vždyt Vánovi šlo teprve na pátý rok, a ještě nevěděl, že všechny ty radiopřijímače, televizory, motocykly a rypadla berou dospělí lidé vážně. Domníval se, že velcí si s tím jenom hrají.

Váňův otec byl mechanikem v dílně na opravu radiopřijímačů, televizorů a magnetofonů, nosil tedy synovi poškozené lampy, kondenzátory, Váňa je rozebíral a hledal skryté vady a poruchy. Polovodičové součástky si ukládal do zvláštní krabičky.

Když jednou otec nahlédl do komory, syn mu podal malou skřínku.

"Koukej," řekl a spokojeně si mnul ručičky. "A pamatuj si, že to je teprve první pokus."

Otci v rukou zářila modravým světlem drobounká televizní obrazovka.

"Hm," zabručel otec a nadšeně vrtěl hlavou. Pak cjvíli přemýšlel a dodal: "Je vidět, že kluk je po mně."

Druhý den ráno ukázal televizorek svým spolupracovníkům, mrkl na ně a povídá: "Moje práce!"

Skutečný smysl těchto slov zůstal nepochopen a otec dostal přidáno. Vedoucí si ho začali tahat stranou a důvěrně mu svěřovali: "Kuzmo Serafimoviči, tohle nám nějak nejde, koukni se na to!"

"Dobře, dejte to sem," přerušoval je Kuzma a bral si domů výkresy. Byl to obyčejný člověk a nerad dělal nějaké zmatky. Doma dával výkresy Vánovi. Váňa si mlčky prohlížel schéma, pak bral červenou tužku.

"Tady, tadyhle a ještě tady," tužka po papíru jen jezdila, "změnit!"

Hošík pracoval rád, za odměnu požadoval jen dobré součástky a knihy o technických novinkách.

Jednou přišel otec do dílny a sám si zavolal vedoucího stranou.

"Konec," řekl jenom.

"Čeho?" divil se vedoucí.

"Konec, už nemohu nic zlepšovat ani vynalézat," řekl Kuzma Serafimovič a tajuplně dodal: "Z rodinných důvodů."

"Jak to?" chtěl protestovat vedoucí.

"Zatím ne, až za čtyři roky!"

A to byl konec rozhovoru.

Vedoucí samozřejmě nevěděl, že večer předtím Váňa odmítl přijímat další zakázky.

"Tati," řekl dojemně, "teď se nemohu starat o maličkosti. Narazil jsem na opravdovou myšlenku. Dej mi čtyři roky času, a já udělám takovou hračku, že se budou všichni divit! Čtyři roky!"

Otec znal ocelovou vůli svého syna a nic nenamítal. Jenom spiklenecky poznamenal:"Čtyři? Nešlo by to za tři?"

"Ne, zatím neumím řídit čas," zádumčivě pravil Váňa.

Podíval se na otce a náhle se zeptal:

"Co myslíš, že je vlastně čas?"

"Čas?" Otcovo čelo se zachmuřilo. "To je, když..."

"Ale, zase ty nepřesné definice," přerušil ho rozzlobeně syn..

Kuzma Serafimovič se otočil a opatrně vyšel z komory. Když zavíral dveře, slyšel cosi zcela nepochopitelného:

"Minuta žije šedesát sekund, ano, ano, žije..."

Odborník z tohoto rozhovoru okamžitě zjistí, že neobyčejné dítě se rozhodlo rozřešit tajemství času. Člověk, který není obeznámen s jemnými nuancemi souběžných vztahů mezi radiotechnikou elektronikou a teoretickou fyzikou ovšem hned tak nepozná, že Váňa zamýšlí vynalézt stroj času. Ale bylo tomu opravdu tak.

Lze tomu jen stěží uvěřit, důkazy žádné nejsou. Já jsem jediný svědek, jehož slovo mohou tuto skutečnost dokumentovat. Nikoho, opakuji, nikoho Váňa nepouštěl k nebezpečným pokusům se strojem času, jenom mne, kamaráda svých dětských her.

"Lidé se o tom ještě dovědí, dovědí se to!" opakoval, když jsme končili další pokus a šli si hrát ven na ulici s ostatními dětmi jejich staré, jednoduché hry.

Hry na zloděje nebo na mlsnou kožu nás oživovaly, dělaly z nás, jak bych řekl, Pozemštany. Ovšemže tyto hry ve srovnání s Vánovým strojem času vyhlížely primitivně a hloupě.

Stroj nám dovoloval vznášet se do nádherných dálek budoucích epoch i ponořovat se do hlubin minulosti. Zvláště se nám zalíbily rytířské turnaje. Zpod kopyt koní odlétala hlína a bláto, jezdci ve skvělých brněních šermovali meči a lámali kopí. Obvykle zůstávali všichni naživu.

My jsme se vždy usadili kousek stranou, listovali v některé knize Waltera Scotta a srovnávali jeho popis se skutečností. Pochopitelně, že po takovém zážitku nám schovávačky na dvoře připadaly

jako jeskynní malby divochů proti širokoúhlému filmu.

Mimochodem, stávalo se, že před našima očima vznikaly i jeskynní malby, když jsme se dostali do pravěku. Chlupatí muži pracovali na stěnách jeskyn, až jiskry lítaly. Přesto jsme si hráli s ostatními dětmi z našeho dvora.

"Musíme," říkával Váňa. "Opatrnost a ještě jednou opatrnost. Nesmíme se lišit od ostatních." Nechtěl, aby se ještě nedokonalý stroj dostal do nepovolaných rukou.

"Polámali by nám stroj," tvrdil a já mohl jen souhlasit. Když přišlo období ponoru do minulosti a vstupudo budoucnosti , nechávali jsme si své pokusy na noc.

Sousedé v domě, kteří byli v dosahu účinnosti stroje, putovali s námi. Ráno se vrátila páka stroje času do normální polohy, sousedé vstávali jakoby nic a šli do práce. Každý z nich si myslel, že se mu té noci zdál zvláštní, velkolepý sen, ale nějak podivný, komu se to nestane... Je to jenom sen. Sousedé byli lidé opatrní a nikomu o svých snech nevypravovali, pro každý případ. Tajemství zůstávalo nedotčeno.

Jenom jednou mi čert napískal, abych na zastávce tramvaje oslovil jednoho z našich sousedů, dlouhého a flegmatického vedoucího skladu Klotikova. Zamrkal jsem na něj jako spiklenec a povídám:

"Tak co, jaký byl ten rytíř s tím pštrosím pérem na přilbě a krokodýlem na štítě?"

Klotikov sebou trhl, podíval se na mne, bez rozmýšlení skočil do přijíždějící tramvaje a zmizel.

Vanka naslouchal mému vyprávění dosti zachmuřeně:

"Jestli se to bude ještě jednou opakovat, necháme pokusů!"

Chápal jsem svého přítele. Nešlo mu všechno lehce. Stroj z obil, posledně se přetížením div nerozpadl. Jenstěží jsme se vyhrabali ze středověku.

Taky situace doma se stále přiostřovala. Rodiče se hádali čím dál tím víc, daleko častěji než v dobách mistrů a profesorů. Třebas od těch dob uplynulo už dost času, přece nedošli k stejnému názoru. Takoví byli ti Váňovi rodiče. Kdyny nebylo jejich neštastných povah!

Všechno se stalo znenadání. Přišli jsme k Váňovi a chtěli se dát do práce. Ale nešlo to. Rodiče se hádali, a nebylo možné je uklidnit. Vitrinka se svátečním sklem už byla rozbitá, ubrus celý nakřivo. Viděl jsem, jak mému kamarádovi Vánovi se klepou ruce. Nenáviděl tyto výstupy.

"Zeptáme se jeho samotného," řekl najednou nahlas Kuzma Serafimovič, když zahlédl syna. Už jsem na nic nečekal, popadl jsem čepici a seběhl po schodech dolů. Co se stalo pak, to si mohu jen domyslet.

Vrtošivý stroj byl seřízen na malý okruh účinnosti. Váňa k němu přiběhl a stiskl páku, aby vrátil čas aspon o dvě hodiny zpět. Už nejednou se mu podařilo rodiče takto uklidnit. Ruce se mu však chvěly víc než obvykle. Trhl pákou, čas plynul. Ano, uplynul za hranice Vánova věku. Stroj zmizel, zmizel i Váňa. Rodiče omládli asi tak o zřináct let a při tom je to rozhodilo na různé strany.

Na druhý den ráno jsem se přišel podívat, jak to dopadlo.

Zběžná prohlídka stačila. Váňa se z minulosti nemohl vrátit: regenerátor času byl ve chvíli katastrofy odšroubován a válel se v koutě komory. Přesto jsem nezoufal. Vždyt podle železných zákonů pravděpodobnosti se všechno mělo opakovat. Omládlí rodiče se v důsledku těchto matematických zákonů znovu setkají, zamilují se do sebe. Znovuzrozený Váňa musí znovu sestrojit znamenitý a lidstvu potřebný přístroj - stroj času. Tak se taky stalo. Setkali se.

Vyčíhal jsem si je pod stejnými hodinami, kde se sešli před třinácti lety. Jásal jsem, šlo to jako po másle. Jáké jsou to nádherné věci ty matematické zákonitosti, železná logika událostí. Vána bude, stroj bude! Ale co se to - proboha - děje? Mladík, nápadně podobný Vánovu otci a dívka, úplná kopie Vánovy matky - oba stojí a mlčí. Dívají se na sebe nedůvěřivě, s obavami. Najednou se otáčejí a rozcházejí každý na jinou stranu.

Na čele mi vyvstal pot. Jejich paměť zřejmě uchovala vzpomínky na tu budoucnost, která je očekávala.

A tak se nenarodil chlapec Vána, tak zahynul stroj času!

z ruštiny přeložila Jaroslava KOPCOVÁ

xoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxox

A nyní bych se nejprve chtěl omluvit J. Karbusickému za to, že následující seznam tvorby R. Sheckleye , která byla otištěna česky a slovensky, nebyl uveřejněn ve sborníku povídek R. Sheckleye, ale v tom kalupu, v jakém tento sborník vznikal jsem na to jaksi... pozapomněl. Takže alespoň takto :

R O B E R T S H E C K L E Y - TVORBA

Začelo to poškrábáním
sborník Stvořitelé nových světů, MF, dvakrát v Sedm. pio.

Cokoliv
sborník Vlak do pekla

Tvar
sborník 10x SCIFI

Tohle že lidi dělají?
antologie Hledání budoucího času

Příští jitro
IPM 6/1970

Jejich životní standart
IPM 4/1970

Cena života
fanzin Černá skříňka 1/86

Volání romantiky
IPM 1/1971

Ptáče C-12
IPM 2/1971

Vládní úkol
Květy 51/1986

Člověčí břímě
IPM 2/1971

Diplomatická imunita
IPM 5/1972 , fanzin Bene Gesserit III

Sedmá oběť
Čtení 7/1978

Past
Ohníček č. 21 roč. XXV

Upír z vesmíru
Čtení 10/1974

Pijavice
fanzin Makropulos 2

Země, vzduch, oheň, a voda
IPM

Povolení k nekalé činnosti
Světová literatura 2/1982

Občan ve vesmíru
Světové literatura 2/1982

Vítr se zvedá
Zápisník 20/1969

Výprodej světů
MF ze 14.10.1978

Lovecký instinkt
VTM 18 až 20/1963

Smysl pro humor
AHOJ

Domorodý problém
Zápisník 12-14/1970

HLasy
LZR I, fanzin SF Villoidus 7/1984

Prvotní bláznovství
LZR I, fanzin SF Villoidus 1/1985

Černý pasažér
čas. Elektrón, fanzin Argus 2

Démoni
fanzin Andromeda březen 1985, fanzin Bene Gesserit III

Soupis nejvážnějších epidemií
fanzin Slan 5/1985

ESej
fanzin SF Villoidus 5/1985

Cítíte něco, když dělám tohle?
fanzin AF 167 č.2 roč.1

Královské vůle
fanzin Andromeda září 1985, f. Bene Gesserit III

Potenciál
LZR II

Výstavka pro zvané
LZR II

Čas krmení
fanzin Černá skříňka 1/86, fanzin Sféra 2/1987

Něco za nic
fanzin Černá skříňka 1/86

Absolutní zbraň
fanzin Makropulos 14

Ideální žena
fanzin Bene Gesserit III

Služba likvidace
fanzin Bonsai 1987

Vše, co je v nás
fanzin Bonsai 1987

Prototyp
fantiň Bonsai 1987

Poslední úkryt
fanzin Lemai 8/87

Dovolená pana Vapazina
/slov,/

Připraveno k vydání

BONSAI 1988

Metař z planety Loreya
AZ 2/1967

Robot, který se mi podobal

Lov

Vyhražené území

SFK J.Verna v roce 1988 přeloží:

Past na lidi

Rybářská sezóna

sestavili J.Karbusický, V.Mátl a kol.

PROTOŽE

JOSEF
P E C I N O V S K Ý

Because the worl is round,

It turns me on

John Lennon, Paul McCartney

"Odvolej, Halelio!" zvolal zástupce nejvyšší inkviziční rady Prelát, jehož purpurový plášt a zlaté odznaky papežské moci ostře kontrastovaly s matnou šedí statisícového zástupu. "Odvolej a zachráníš si život!"

Prošedivělý vetchý stařec v režné košili sahající po kolena na několika místech protržené a odkrývající tak na zmučeném těle krvavé šrámy těžce pozvedl hlavu a s námahou pozvedl víčka. Viděl náměstí zaplněné anonymním davem, dychtivě očekávajícím jeho smrt. Hned vedle kata se opíral o draze zdobenou hůl Prelát, člověk, který chtěl zničit všechny jeho ideje, muž, kterého ze srdce nenáviděl, protože stál v cestě pravdě. Ortel nad ním už byl vyřčen, toto byla jen trapná dohra. Starcovy oči se s námahou pootevřely a z vyschlého hrdla se vydral sípavý, přesto však dosud pevný hlas:

"Přesvědč mne, Preláte, že nemám pravdu, pak s klidným srdcem odvolám vše, co jsem kdy řekl."

Prelát se usmál.

"Opět bloudíš myšlenkami mimo reálný svět. Což tě o základní podstatě uspořádání systému nepřesvědčují již první slova naší večné modlitby, největší dar našeho Pána?"

Poklekl a s ním celý dav. Deklamované slova se odrážela od černých zdí majestátných domů lemujících čtverec náměstí.

"Protože svět je kulatý,
jen kolem mne se otáčí,
protože svět je kulatý..."

Modlili se všichni kromě Halelia. Ten stál přivázán ve vztyčené poloze u silného smolného kůlu. Těžké řetězy mu dovolovaly jen minimální pohyb; bosýma nohama spočíval na pečlivě urovnané hranici. I kdyby však v tom okamžiku měl ruce i nohy volné, dobře věděl, že při slovech modlitby, kterou už tolikrát slyšel, s jejíž pomocí sám tolikrát vzýval jediného boha, by právě teď nepoklekl.

Poslední slova dozněla a na náměstí se vrátil původní ruch, všichni se však snažili zachovat co největší klid, aby jim neuniklo jediné slůvko z dramatického rozhovoru. Protože dav si spontánně přál, aby představení bylo zdárně ukončeno, všichni doufali, že ten bláznivý dědek se skutečně pomátl a že své nesmyslné učení, kterému se kdekdo jen posmíval, neodvolá, a že hranice zakrátko vzplane.

"Tak ty tvrdíš, že svět je kulatý, Preláte?" promluvil jako první Halelio, jakoby ho právě ukončená modlitba ještě víc zatvr-

dila v jeho bludu.

"Netvrdím to já, zbloudilče," zasyčel Prelát. "Říká to samo Písmo svaté!"

"Tak samo svaté Písmo nás učí, že svět se podobá kouli jako je kupříkladu jablko?" otázal se ironicky Halelio a nemohl se zdržet úsměvu. "Jak mi tedy chceš, Preláte, vysvětlit, že všechny vody netekou dolů a nemusíme se obávat padu do prázdnoty?"

Prelát nestačil kroutit hlavou nad tou umíněností. Měl sto chutí dát povel katovi, aby zažehl hranici, ale celé tohle divadlo mělo posloužit především především k upevnění jeho prestiže. Potřeboval proto Halelia zdrceného a poraženého, v pokoře před ním poklekajícího a odvolávajícího nesmyslné bludy. Jeho zatvrzelost se mu vůbec nehodila do krámu. Dobře věděl, jak mohou být podobné názory nakažlivé, tím spíš, že si kdosi kdysi dávno usmyslil, že odsouzenec musí být slyšen veřejně. Sám však už nedoufal. Když se mu toho dědka nepodařilo zviklat během tří let vybraných muk, jak může doufatv úspěch právě teď, když má před sebou jasnou vidinu konce utrpení. Prelátovi se dokonce zdálo, že se stařec na smrt těší.

"Ano, právě toto tvrdí Písmo svaté," odpovídal s klidem papežský zmocněnec, přestože se mu krev v žilách vařila. "Dokument, který je sestaven na základě vědeckého pozorování našich nejslavnějších předků jen doplnuje vůli Boží a je ostatně potvrzen soušasnými vědeckými kapacitami, nu, nutno poznamenat, že výzkum byl prováděn vlastně na tvůj popud. Tobě se však, Halelio, nepodařilo zviklat správnost jediného článku, jediného postulátu, jediného odstavce, věty či slova našeho učení. Vždyt přece první postulát tvrdí, že konce světa nedohlédneš. Vystup na nejvyšší věž, vyhledej nejvyšší rozhlednu, nejvyšší horu. Rozhlédni se po kraji. Obzor se ti rozšíří, to je známý faktor, ale dohlédneš jen tak daleko, jako bys stál na vrchlíku koule o průměru dvacet tisíc jiter!"

"Slepci," zabručel Halelio. "Konce světa bys snadno dohlédl. Dej mi tu c a zničím ovzduší, a pak uvidíš, jak daleko je možné dohlédnout."

Dav zděšením úplně zmlkl, když slyšel to neuvěřitelné rouhání. Jak může někdo pochybovat o tak nezvratném faktu, že svět je koule? Proč se s ním ten Prelát ještě vůbec baví? Proč ještě kat nezapálil hranici?

S Prelátem však tato slova neotřásla, podobných rozhovorů s tím střeleným dědkem absolvoval bezpočet. Měl proti němu desítky argumentů, ale Halelio měl vždy pohotově odpověd, znějící na pohled logicky, zcela však odporující závěrům vědeckého pozorování.

Prelát však měl v tu chvíli v ruce poslední trumf, kterého ještě nikdy proti Haleliovi nepoužil. Těšil se na tu chvíli, kdy stařec svěsí smutně hlavu a zašeptá to jediné, tak dlouho očekávané slovo, znamenající definitivní Prelátovo vítězství.

"Předstup, Malegane!" pokynul důstojným gestem do davu. Předními řadami se prodral ne již mladý člověk v kapitánské uniformě s tváří ošlehanou větrem a mořským příbojem.

"Pověz tomu zbloudilci, Malegane, čeho jsi v uplynulých pěti letech dosáhl."

"Přeplul jsem se svým obrovským korábem Vezinea sedmnáct moří, minul jsem dvě stě šestnáct ostrovů, soatřil divukrásné kraje plné bohatého rostlinstva, zvěře a cenných pokladů, obývané cizími neznámými národy..."

"Zkrat to, Malegane, přistup k věci."

"V uplynnlých pěti letech, vzácný pane, jsem se svým korábem Vezinea obeplul svět."

"Slyšíš to, Halelio?" zvolal Prelát. "On obeplul svět!"

Úsměv však nezmizel z odsouzencovy tváře:
"A to považuješ, Preláte, za důkaz kulatosti světa?"
"Kterým směrem jsi vyplul, kapitáne?"
"Východním..."
"A odkud jsi se vrátil?"
"Od západu."
"Odbočil jsi snad někde z východního směru?"
"Ne, to nikdy. Sami jsme sice mysleli, že kloužeme do ďáblova jícnu, nikdo z lidí ještě nikdy v tak vzdálených krajích nebyl, a tak jen víra v Písmo svaté a naši jedinečnou modlitbu nás udržovala v naději a přímém směru. Ano, Halelio, já, velký Malegan, jsem obeplul svět. Nezvratně jsem tak potvrdil správnost písma Svatého."
Halelio se zamyslel, nezdálo se, že by mu Maleganovo tvrzení bylo po chuti. Přesto si byl jist tím, že ten prostý kapitán nelže, zároveň však měl nezvratnou jistotu, že jeho učení je správné.
"Poslyš, Malegane," otázal se stařec. "Podle čeho jsi stanovoval východní směr?"
Malegan se rozesmál:
"Přece podle tvého nejnovějšího vynálezu, Halelio. Napomáhal nám v orientaci ve dne i v noci. Jen díky kompasu jsme se vrátili zpět domů."
"Nu, a jsmedoma," rozzářil se Halelio. "Cožpak ty nevíš, Malegane, že střelka kompasu ukazuje stále k jedinému místu, které je v samém nepřístupném středu zemského kotouče, skryté ve vysokých Železných horách, tam, kde se protínají všechny siločáry jako ručičky na ciferníku hodin?"
"Ano, protínají se," rozhořčil se Malegan, "tak jako pruhy na melounu. Svět je koule!"
"Svět je plochý, Malegane. Kruhová uzavřená plocha, jejíhož konce nedohlédneš, jak ses sám ostatně přesvědčil. Uprostřed tohoto světa stojí magnetická hora, ovlivnující střelky všech kompasů. Jsme uzavření v prostoru, kde světelné paprsky krouží drženy tou neuvěřitelnou silou kolem nevelkého ostrova, obtékaného ze všech stran oceánem, skutečně nekonečným. Tys mne, Malegane, jen utvrdil v mé jistotě. Teď mohu s klidem zemřít. Pamatuj si, Preláte, že budoucnost dá za pravdu mně!"
"Skončeme to!" zrudl Prelát.
Hranice vzplanula. Rudé plameny ožehovaly starcovu tvář, přivřené oči se dívaly do prázdna a stékala z nich slza dojetí, že jeho velký sen je skutečností. Pak však i tuto slzu vysušil oheň.

"Jak se na to vydržíš klidně dívat, Heřmane!" vykřikl asistent Novák.
Docent Heřman pokrčil rameny.
"myslím si, že pro toho starce nemůžeme vykonat vůbec nic," zavrčel, aniž vzhlédl od mikroskopu.
"Ale on má přece pravdu, nezvratnou pravdu!" rozhořčoval se Novák. "Něco přece musíme udělat, vždyt my tedy sledujeme justiční vraždu!"
"Giordano Bruno byl taky nevinen," odsekl Heřman.
"To ano, ale nad ním určitě nebdělo v kritické chvíli žádné kontrolní oko!"
"To připouštím. Ale vysvětli my tedy, jak mám podle tebe zasáhnout do výkonu funkce kata, který je stotisíckrát menší než atom? Jak mu mám, u čerta, zadržet ruku, aby tu hranici nepodpaloval, když ani nevím, kde ho mám pořádně hledat. Jak to mám, doprčic, zastavit, abych přitom celý ten jejich svět nerozmáčkl?"
"Já, já nevím," zoufale krčil rameny Novák, "ale je naší povinností..."

"Nic není naší povinností. Máme tedy vynález, o jakém se lidstvu nesnilo, kolego. Prověřujeme jej. Objevili jsme mikrosvět, miliardy vesmírů, statisíce civilizací, víme, že už nejsme sami a také víme, proč kontakt mezi civilizacemi je nemožná. Nech je na pokoji, oni se jednou sami vzpamatují a tomu učenci postaví pomníky. Oni přece nemohou tušit, že celý ten jejich svět je jen placka na objektivu mikroskopu."

"Aspoň tak rozehnat ten dav, který šílí radostí nad smrtí génia. Mít tak tu moc..." Novák se na chvíli odmlčel. "Ale vždyť já tu moc mám!"

"Co to děláš?"

"Nic zvláštního, možná, že mu pomohu..."

Světelné záblesky pronikaly složitým optickým systémem mikroskopu, procházely perfektně zabroušenou optikou, měnily svou podstatu ve složitě utvářených elektronických systémech, fotony ztrácely svou energii, až dospěly ke svému cíli. Celé náměstí utonulo v oslepujícím svitu.

"Přestaň si konečně hrát na boha!" zvolal Heřman. "Nedosáhneš ničeho."

Náměstí se bleskově vyprázdnilo a jen uprostřed doutnala dohořívající hranice.

"Copak nechápeš, že nemáme žádné právo plést se do jejich věcí? Pravidla kontaktů s jinými civilizacemi zatím nebyla vypracována, ale rovnováhu nesmíme narušovat. Co kdybychom se náhodou stali svědky války. Které ze stran chceš pomoci?"

"Té spravedlivé, o tom nepochybuj."

Heřman se rozesmál.

"A jak to chceš poznat, když nevidíš do principu existence celého systému? Byl jsi svědkem malé epizody v dějinách. Zachráníš génia a možná zbořís celý svět. Ne, tudy cesta nevede. At si žijí dál, po svém. Raději se podíváme jinam," dodal a přeladil program. Citlivá čidla začala vyhledávat jiný obydlený systém.

Nebylo jim v té chvíli dáno, aby se znovu zadávali do cizího světa. Prudký otřes je donutil pohlédnout z okna.

Krajina kolem ústavu byla plna oslňujícího, na první pohled cizího světla, které pronikal skrz husté mraky a proměnilo pozdní večer v jasný den. Nemuseli se moc domýšlet, aby pochopili, odkud přichází.

Strnuli hrůzou v očekávání, co bude následovat.

ANKETA - ANKETA - ANKETA - ANKETA - ANKETA - ANKETA - ANKETA

V posledním čísle LASERu v roce 1986 / 5/86/ byla vyhlášena anketa, která měla za úkol zjistit, jaké povídky se čtenářům Laseru líbí, co vůbec říkají na famzin, jaký další román na pokračování by chtěli.... prostě měla sloužit k dalšímu zvyšování úrovně na základě přání vás, tedy čtenářů.

A teď konečně se dostávám k jejímu vyhodnocení. Mnozí se jistě zeptáte proč až teď, pomalu ke konci roku 1988? Důvod je jednoduchý. Absolutní nezájem čtenářů. I přes moji jednu urgenci ve fanzinu se sešlo celých 24, slovy dvacet čtyři, odpovědí. A v onu dobu prosím bralo Laser cca 170 lidí. Je to tedy velmi smutné, zvláště když jde o věc, která vlastně měla zpětně sloužit právě vám, čtenářům. Ale dist již a k vlastní anketě:

Ze zahraničních povídek dostala nejvíce hlasů povídka

CHLADNÉ ROVNICE - Tom Godwin - přel. P. Aganov - 12
2.Exploze času - Randall Garrett -přel. P.Aganov - 3
3.Nečekané vítězství- Isaac Asimov -př. P.Aganov - 3

Z povídek socialistických zemí dostala nejvíce hlasů povídka

TLATOCETL - Marek Oramus - přeložil Vladimír Wagner 8
2.Karlgoro,18.00 - M. Baraniecki - přel. Jar. Olšajr. 7
3.Není možná - Krivič, Olgin -přel.Petr Holan 3

Na návrh otisknou román J.Guljakovského Planeta stvořená pro kontakt kladně odpovědělo 14 lidí.
Jako další možné varianty románu na pokračování byli uvádění následující autoři: A.C.Clarke- Písky Marsu, nevydaný Běhounkův román, Duna, Hoyle - černý mrak, Zajdel, van Vogt, Henlein, Asimov.
A protože lidí, kteří odpověděli, bylo opravdu málo, zde jsou jména oněch poctivců, kteří čtou fanzin opravdu důkladně:
D. Šindlerová/Kovářová/, P.Schebesta, J.Žarnay, M.Gazdík, J.Karbisický., Z.Pév, Z. Mócová, Andromeda,+ K. Jedlička, V.Nedkov, J.Pilch, J.Kazarka, F.Pátek, A.Gluch, P.Samohejl, J.Hanáček, P.Zvalo, F.Hlous, E.Čierny, S.Endr, J.Giba, M.Kratochvíl, P.Stanke, J.Dinič, J.Minařík, P.Jindra.

Těmto jmenovaným bych chtěl takto veřejně poděkovat a ostatní? No comment !....

Tom L. Jirkovský

NAJDI 7 HRDINY

Otakar A D Á M E K

Byl to psí čas, šedivá duchna z mlhy ležela na ulici a lezla do kapes a za krk. Špatná chvíle pro reportáž, však taky komik Kroček moc humorný nebyl. Látejte potom článek do silvestrovského čísla!

Karel Zelenský zkontroloval, zda má tužkový magnetofon stále v náprstní kapse, vyhrnul si límec svého vlněného kabátu a vykročil po chodníku směrem k metru. Koněvova třída byla opuštěná, setmělo se, lidi už zapnuli televizory a teď chroupali krekery a buráky u sobotního programu. Jenom přes ulici v přízemí svítila čtyři okna. Chodil do hospod jen na obědy, ale teď se mu zachtělo spláchnou pachut, která mu zůstala v ústech po Kročkově zatuchlé kávě. Neměl kam pospíchat, z celé rodiny zůstal v Praze sám, a tak přešel na protější chodník.

Vdechl teplý vzduch, páchnoucí cigaretovým kouřem a pivem. Všechny stoly byly obsazené, štamgasti se hlučně bavili, občas se některý z nich zvedl, ale jen proto, aby odešel na záchod. Televizor na stěně se snažil, ovšem tady ho brali vážně jen při Brankách bodech, sekundách.

"Copak, nechutná vám náš luftík?" uslyšel od sousedního stolu.

Vyzáblý děda, špatně ostříhaný, špatně oholený a zjevně špatně naladěný se na něho ironicky ušklíbl.

"Dnes už člověk málokdy narazí na kuřáckou hospodu," odpověděl, při řeči si svlékl kabát a šálu.

"Šak sme se pořádně v uličním výboru poštěkali," zamumlal stařík.

Zelenský se ještě jednou rozhlédl, ale volný stůl opravdu nebyl. Přisedl si ke chlápkovi, vzal se slánky ubrousek a pečlivě utřel na stolu kolem sebe kapky piva. Vytáhl tužkový magnetofon a zkontroloval, jestli je vypnutý.

"A to máte co?"

"magnetofon. Dělám reportáže pro Svět v obrazech."

"Ale?" podivil se děda a viditelně ožil. Dopil pivo, naklonil se k Zelenskému a řekl: "To ste na dobrý adrese. Já vám můžu vyprávět...."

Zelenský zavrtěl hlavou.

"Dám si kafe a pak metro. Reportáž už mám."

U tlustého hospodského si objednal turka a když ho dostal, nepřístupně začal míchat ve skleněném šálku, občas mrkl na obrazovku.

Stařík zpozoroval jeho zájem, otočil se a chvilku se dívali společně. Alejen co se Zelenského společník zorientoval, o co jde, promluvil:

"To je Helga a já vo ní vím všecko."

Neochotně se na děda podíval.

"Fakt, znám Bruna Zemlu."

"No toho, co byl u Helgy první," dodal, když Zelenský nechá-

pal. "Pane, kupte mi jeden válec, zapněte magič a já vám povím vo Žemlovi."

Zelenský neochotně vytáhl magnetofon a zmáčkl červenou stopku na jeho konci. Stařec už akceleroval:

"Bude to historie vo tom, jak se žemla vrátil z Velkýho letu. Byl to zábavný chlápek, tento Bruno, při čtvrtým panáku vždycky byvil celej stůl, dost často sem tam taky seděl. Ale vod tý chvíle, co ho žena vyhodila z kvartýru a našla si novýho tatínka, do Bruna nic nebylo. Kámoši na něho tahali kamenáky, sami při nich mlátili hlavama o stůl, až se tady pivoj od výčepu vobával vo svý sklo, ale Bruno se jenom nemastně neslaně uculoval, aby neurazil. Člověk by na první pohled řek, že mu ani ta šnába nechutná, pil to jako vodu. Vždycky pět sklenek, pět piv a už se potácel zpět do svýho kutlochu na svobodárce. A najednou zmizel, marně sem se rozhlížel, kde klokta ze svý skleničky, v celý Praze Bruna nebylo. Byl, není, zas tak mě nechyběl s tou svojí chandrou. Neřek byste, kde sem ho zase zahlíd.

Asi za rok si listuju ve Večerní Praze a najednou - celej Bruno. Oválná tvářička, hnědý vlasy na ježka, trochu vyvalený oči, malá bradička, velký nos, hleděl na mě z novin a pod fotkou zpráva, že nějaký Bruno Žemla z Prahy poletí za technika na federální základnu, co je tři sta kiláků nad Zemí. Ale to není všecko, za další dva roky v televizi hlásili, že federace vystřelí raketu k Velký Bertě, teda chci říct ke Krügerovi, a hádejte, kdo si tam v tom šotu zkouší křeslo v pilotní kabině - Bruno! To už byl jinej člověk, sebejistej pohled, cílevědomý pohyby, kdepak byly časy, co nejistě šátral rukou po stole, kde je jeho sklenička. Ale ženskou si nenašel, reportérce vykládal, žedoma nechává jen svýho desetiletýho syna, ikdyž šla tvrdě po jeho soukromým životě. Koubová z třetího programu, znáte ji.

No nic, vodletěl. Šlo to dobře. Občas sem se podíval divadelním kukátkem, jak se mu daří, ale když po zrychlení vypnul iontáky, ztratil se mi. Sejde z očí, sejde z mysli. Koubová se chvíli starala, co a jak, ale když Amíci začali stavět Koperníka na Měsíci a naši chystali ten Frischův trik na vověření paralaxální konstanty, našla si na intervjú další chlapy."

Stařík se zkoumavě podíval na Zelenského a když zjistil, že sě chytil, poklepal prstem na prázdné místo před sebou. Chvíli odkašlával a teprve když dostal pivo a napil se, pokračoval.

"Bruno poctivě makal v dalekým vesmíru, posílal vědecky nesmírně užitečný zprávy, Ve Vesmíru měl každej měsíc dvě stránky, ale lidi na něho celkem zapomněli. To víte, dnes každýho zajímá jen dráma, boje vo život, setkání s E.T. A to Bruno neměl. Srkal si klidně svoje kafíčko někde mezi hvězdama, škrábal za ušima Dolfiho, štupoval ponožky, hleděl na televizi, co já vím. Vo letu tam mi moc nevykládal.

Na hlavní džob došlo až u Velký Berty. Vybrali mu letmý průzkum druhé, třetí a páte planety, zaparkovat měl u čtvrté, u Helgy. /Víte, proč se tak menuje. Vobjevil ji z raketoplánovýho teleskopu v šestým roce Baumann a jeho stará měla to jméno./ Jak mu řekli, tak Bruno udělal. Roboty vobsadil ostatní planety, na Helgu spustil superlunochod skoro vo lidský inteligenci a čekal na noviny. Víte sám, jak to dopadlo. Jakmile Bruno vodvysílal, jak se věci v globále mají, lidi začali pomalu balit kufry a Amerikáni byli rádi, že uzavřeli dohodu vo mezinárodním využívání kosmosu. Skoro Havaj, jen tlak trošku nad normál, ale Bruno jako nějaký kulantní vobchodník z devatenáctýho století prodal i to, prý dobrý pro hyperteniky. Jenže lunochod zas tak chytrej nebyl, jak si v Novosibirsku mysleli, zahučel do bažiny a bylo po průzkumu. Pak už jenom vysílal, že bahno je teplé čtyřicet stupňů, mírně radioaktivní, s výrazně protirevmatickými účinky. Na takový zprávy stačilo

spustit na Helgu teploměr, a ne superstroj za sto milionů, se dvěma kily zlata v obvodech a v ochranným plášti. Ve Vesmíru psali, že to bude velká ztráta, když se nepodaří podrobnější průzkum, že to zdrží osvojování Helgy vo deset let. Ale Bruna sebral vodvahu, oblík skafandr a vylezl ven zesvý teplý komůrky. Měl tam někde jednoho primitivního zásobovacího robota, ale zablokovanýho ve zkorodovaným krytu lodi. Majzlíkem robotoval tři hodiny denně, zhubl vo dvě kila, nó a nakonec za tři dny otevřel ty vrata násilím, jako konzervu. Když na Středisku kosmickýho výzkumu dostali jeho kardiogramy z tý doby, mysleli si, že tam někde na podlaze škube nohou v posledním žažení. Manuálka v beztíží dá zabrat i trénovaným natož Brúnovi, kterej na trenažér moc nebyl.

Zásobovací robot měl na rozdíl vod lunochodu jen jednu krátkou hnácu, ale dost rozumu, aby si dal bacha na blátó. Bruno mu musel na dálku překopat program, než si dal říct a přilezl k zapadlýmu lunochodu na dosah. No, nakonec se to podařilo a superprůzkumný robot ještě prošmejdil deset tisíc čtverečních kiláků. Viděl sem první mapy Helgy - lesy , pouště, kamenitý planiny, ale už žádný bažiny. To až při dalším průzkumu se přišlo na to, že těch třicet procent slatin lunochod neobjevil, protože se už každýmu takovými místu vyhýbal na kilometry.

Proč to celý vykládám. Brunovi bylo po tom celým hrdinským zásahu jasný, že se stal slavný. Zachránil vlastně dobrou půlku výzkumu, celou helgologii, helgodynamiku, helgoskopii, chemický rozbor půdy, vrty. Když si postavil na kafe při startu zpět na Zem, měl medaili Za vesmírný hrdinství v kapse, trochu dokonce šilhal po Saudově ceně, co ji v Rijádu dávají nejlepším z nejlepších. Ale kosmický let není něco jen tak. Bruno čekal zase lážo plážo, pohodu. Jenže sotva vopustil oběžnou dráhu poslední planety, vlít do meteorovýho roje, kterej lítal kolem Berty po tak eliptický dráze, že natáhnutý podvlíkačky sou proti tomu klasická kružnice. Přišel vo velkou tlamu, padesát metrů antén a když začal prach bušit na plášť jeho letadla, skřípal mu bejvák na svý ose jako chaloupka Baby Jagy na muří nožce. Vy nevíte, co je velká tlama?"

Stařík se na reportéra nedůvěřivě podíval, dorazil svoji sklenici.

Zelenský se pomalu dostával do role. Když objednal pivo, tak chtěl dva válce jako ostatní. Děda s radostí pozoroval, jak výčepní nese hned dvě piva najednou, ale Zelenský uvedl věci na pravou míru, když jednu sklenici přitáhl k sobě a zhluboka se napil.

"To máte tak," vyprávěl dál upovídaný stařec, "celej trik je v tom, sehnat navelkej let dost paliva. Sebou ho vzít nemůžete, to byste musel vodstartovat s Měsícem, zastavit a natankovat během cesty taky nejde. Ale už starej Irvin si věděl rady - trychtýř. Když na iontový motor nasadíte dopředu velkej trychtýř, kterej bude lapat hvězdnej prach, posbíráte si štávu za letu přímo z vesmíru. No a tak dnešní lodi mají vpředu několikasetmetrový kruhy, který elektromagneticky chytají každej atom, co se dostane do jejich blízkosti. Jenže někdy přiletí místo atomu obrovskej šutr a pak je zle. Pro takový přípasy dělají lodě ze dvou částí. Velká tlama letí pár set tisíc kiláků vpředu, to podle rychlosti letu, malá tlama spojená s vlastní lodí za ní. Když velká nevyřídí meteor lejzrovými nebo částicovými děly, dojde k nejhoršímu, ale jenom pro ni, malá tlama má šanci uhnout stranou. Obě tlamy mají vlastní iontový motory, velká předává energii elektromagneticky. Manévrují tak, že se nejprve vychýlí z osy, aby se nepoškodily iontovými emisemi. Rusové říkají oběma tlamám Čuk a Gek, ale ani Fedorovmi neřek , co ta slova znamenají. Sami kosmonauti se v tom svým žargonu nevyznají. Jo, a ještě vám musím říct, jak se dělá umělá přitažlivost. No jo, už tehdy měli umělou gravitaci. A proč by neměli. Žádnej pilot by nevzal džob, při kterým by dva roky poletp-

toval jako nafukovací balónek. Dělá se primitivně, protože pořád nikdo neví, jak vovládnout gravitony. Středem malý tlamy, co má válcovitý tvar, vede železná kláda a na ní se votáčí kus pláště. V něm bydlil Bruno Zemla se svým psem Dolfim, chodili nohama po obvodu a hlavou dovnitř. Celej ten cirkus řídil komputer, kterej uměl mluvit lidským hlasem a byl tak chytrej, že vám mohl na obrazovce jenom podle řeči poskládat kompletní E-čip nebo také stvořit Selenu Munroovou jenom tak. A když ste chtěl, klidně vám ji rozpohyboval.

Ted to máte komplet a já bysem kontinuoval. Každej kosmickej profík vám řekne, že nejhorší sou šutry o velký rychlosti kolmý na směr letu. Co můžete vodstřelit dělem? Sotva takovejch pět gramů na délku sto dvaceti tisíc kiláků. Při větší váze máte šanci jen jako staří duelanti - ve zmenšenym vobrysu. A tak natočíte malou tlamu čelem k meteoru, pálíte z částicovýho děla jako u Verdunu, ale letíte pořád k místu M dva - vy a meteor, meteoru neubejvá a vám jde o kejhák. Bruno se už loučil s Dolfim, když komputer napadlo, že by měla také střílet velká tlama. A to Bruna zachránilo. Nějakej vzorek meteoru si vodnes, přišel o anténu , přišel o velkou tlamu, ale nepřišel o život. Docela by se mu ten kšeftík zamlouval, kdyby nebylo po televizi. Poletoval sice daleko, ale stále přijímal zprávy a programy ze Země. Ted měl šlus.

Cože? Že třináct světelnejch let daleko nemohl nic přijímat? Co by ne. Každej měsíc mu ze Země šoupli do jeho kvadrantu informační kapsli a z tý si Bruno všecko nahrával. Sám vodstřeloval na Zem taky takový piksle, těch pár deka urychlíte na časoprostoreovej skok jedna dvě; s celým korábem to je horší, to musíte pořádně zatopi pod kotlem, než můžete zmáčknout červenej knoflík.

Co si měl Bruno počnout. Komputerák byl, co to neříct, plnej charakterovejch vad a nedalo se s ním rozumně rozprávět. Dolfi mluvit neuměl, celej den ležel s čumákem u díry, kdy už mu zase vypadne miska se žrádlem, na takový ty aktivní vodpočinky Bruno nebyl. Zkoušel hrát různý televizní hry, měl dokonce holografickýho Johna v tajemnym lese, koukal se podruhé, potřetí na nahraný programy,ale stejně došlo na depresi. Každýho by to vzalo. Jen si to představte: žádný zprávy ze Země, nevěděl byste, jestli máte zalitý kytky v bejváku, kolik vám ukousla inflace z konta, co novýho v lize, jestli na vás staré ještě čeká. Na Bruna teda čekal jenom mladej Zemla, ale i to pro chlapa, co je úplně vopuštěnej, s životem vohroženym různym nebezpečím, hodně znamená. A tak se dal na režírování. Začal smolit prosvýho jedenáctiletýho syna příběhy ze života. Kam na to chodil, nikdo neví,ale fakt je, že když se propasíroval časoprostorem na iontový dolet, měl už za sebou dvanáct story, jednu uhozenější než druhou. Za Plutem režíroval třináctou vo kosmickým traperovi Luckym Tobiasovi, co lítal s nákladní raketou sem a tam. To si vždycky sed v pilotní kabině do křesla,nahy na pult a hned: "Láďo, nahod mi tam začátek". Láďa , to byl jeho komputer, co nesměl mluvit. Bruno mu to zakázal, když mu Láďa začal sám vod sebe vysvětlovat jeho osbnost nechutnejma výrazy podle Freudovy školy. A Láďa mu promítl na obrazovku starýho Luckyho, jak se štrachá do svý pilotní kabiny, protože mu komputer zase hlásí setkání s cízí vesmírnou lodí. To byl Luckyho úděl, furt ho na jeho špeditérskejch letech někdo votravoval. Dojde tam a povídá: "Zkontroluj mi lejzry, protože zase usilujou vo moji existenci. Ale já svoji kůži neprodám lacino." Ale komputer že ne, že jenom chtějí povyklédat vo životě. "Vo životě na Zemi, to znám. Spiclujou, aby potom zpotročili moji rodnou planetu. Ale já je vosolím, že to bude vidět ještě u nich doma." No a vleze do křesla usadí si je na mušce a pustí jim pár megawattů do kožichu.

Ale to nebyli jen tak nějací E.T. Šlo vo kosmický batmany, co jim všichni v celým vesmíru říkali zhasínači hvězd. Když se Lucky probral, ležel v průhledný energetický bublině u nich na lodi a ty humanoidní vobludy chodí kolem něho, cvakají zubama a přes komputerovýho tlumočníka vykládají, že to už má spočítaný a Země taky. Lucky zkoušel různý fígle. Chvíli se před nima nakrucoval a s rukama nad hlavou zpíval "tady jsem , bejby, čekám už dva dny" aby je zabavil, vykládal vo tom, že každá pořádná civilizace pěstuje humanismus, poučoval vo dobrým chování, vyhrožoval zničující vodplatou, až se z toho unavil a prej, at si s ním dělají co chtějí. A jak tam tak sklesle seděl a litoval sám sebe, že ten nový karetní trik cvičil zbytečně a nikoho v hospodě s ním už nevobloudí, vytáh z kapsy tři kuličky a začal si s nima hrát. Jen tak, v jedný ruce, znáte to, dva tři pohyby, prázdná dlan. A najednou vidí, deset batmanů stojí kolem bubliny, vrtí hlavami, stříhá ušima. Lucky byl rád, že je zabavil, třeba si nakonec řeknou, že jedobrej kluk kterej by se měl pustit i s těma kuličkama zpátky domů. Vytáh ještě jednu a předvedl svoje parádní číslo. Mám čtyři bílé, trik, mám místo nich černé, trik, kuličky jsou v háji. Batmany úplně sebralo, co viděli, začali všichni najednou brebentit, vohlíželi se po Luckym, rozhazovali končetinami. Zaslechl něco o supercivilizaci, kde i kabotážní piloti ovládají transformaci hmoty a pak už jenom at jim neubližuje, že všichni mají rodiny a hodně dětí. Lucky byl velkorysej - když ho přeložili do jeho kraksny, nechal je velkoryse vodletět. Pak naslinil tužku a do deníku zapsal, že zase vochránil Zemi před nebezpečím.

Co říkáte? Že byste něco takového nechtěl vidět v televizi? Říkám to samý, ale starej Žemla poslal na Zem třináct podobných povídačeк a poslal by i čtrnáctou, kdyby Dolfi nezačal knučet, vzpínat se na zadní a radostně poštěkávat. Žemla vodtrhne oči od hlavní obrazovky a vidí, že pes na pravým iluminétoru poznal Zem, palubní kamery ji už braly pěkně zblízka. A za pár minut se ozvalo řídící středisko, že už je zesynchronizované s palubním komputerem a za deset minut vypíná gravitaci. Žemla měl co dělat, aby si voblík skafandr a strčil Dolfiho do rakvičky, pes sebou zmítal v extázi, cítil, že feny jsou blízko.

Byla to velká sláva. Už z raketoplánu Žemla viděl, že účast je pěkná. Lidi se mačkali na vyhlídkové rampě a zdálo se mu, že někde u pojízdných schůdků zahlíd krojovaný kočky s chlebem a solí. A pak otevřeli dveře a on chlemtal ten teplej luft, plnej smradu z přehřátý gumy a ze špatně zavezený skládky odpadků jako kdyby dejchal poprvé. Ani mu nevadilo, že to bylo přes filtry biologickýho skafandru. Lidičky se dostali přes zábradlí a přiběhli až k letounu. Slezl dolů k nim a podal ruku svýmu šéfovi v parádní uniformě, z jeho řeči pochopil, že v Rijádu už kartéčujou podušku, na který mu podají Saudovu cenu, a chtěl pokračovat ve zdravení u ostatních ze střediska, když chlapi zmizeli v davu, kterej se začal sápat po Žemlovi, mával bločkama a pisátky, tínejdři žadonili vo autogramy.

Tak vidíš, řek si Žemla, když mákneš, lidi to vocení. Vobrátil se na velkýho kluka v bejsbolový čepičce a povídá:

"Nebylo to lehký, otevřít tam nahoře vrata, abych uvolnil robota."

"He?" nechápal mládenec.

"Povídám, že tam u Helgy jsme musel zabrat," promluvil při podepisování na dívku v tričku a džínách.

Ale ani tady se nedočkal lepší reakce.

Část mládeže mu podávala k podpisu sešity s nějakými vobrázky. Mrkl se do jednoho a uviděl Luckyho, jak mlátí suchou větví do zlejch Romadúrů. To byla jeho historka pro syna číslo tři.

Doběhli první reportéři s kamerama, ale než stačili nastavit svý mikrofony, přitočila se k Žemlovi obstarožní Koibové z třetího programu a hned, že ho vobdivuje jako velkýho dětskýho autora, kterej rozumí duši desetiletejch líp, než velký televizní štáby. A tak se Žemla ještě za tepla na letištním betonu od Koubový dozvěděl, že jeho bývalá nechala veškerý televizní story, který posílal, překreslit na komisksy. Koubové věděla i kde bydlí - na Riviéře a prej chodí na pláž jen v plavkách od Ansermeta za osm set dolarů."

Stařík potřásl hlavou:

"A co chcete. Dnešní mládež nemá žádnou úctu k práci druhejch Můžeš vobjevit deset planet, vobdivujou raději uřvaný zpěváky nebo komiksový historky. Tak je to. Nemáme nikoho, kdo by dobejval vesmír."

Zelenský už měl za sebou třetí pivo a jenom mžoural. Když si k nim přisedl padesátiletý chlapík se šedivými vlasy a hubenou ptačí tvářÍ, rychle k sobě přitáhl sklenici se čtvrtým pivem a magnetofon.

"Deš pozdě," řekl příchozímu upovídaný stařík. "Už sem ledacos vypil."

Chlápek mávl rukou.

"Starosti, Kadle. Zapomněl jsem na sporáku pánvičku s olejem potom sem hasil a natíral hlinkou strop."

Hospodský dosupěl s pivem pro hosta a s despektem si změřil toho nového. Kdyby všichni cucali pivo jako on, musel by lokál zavřít.

"Byl to dobrej příběh, alechtělo by to nějakou pointu na závěr, nějaký ponaučení," řekl zamyšleně Zelenský.

"Co?"

"Ponaučení!"

"Co po mě chcete," chradil se nedůtklivě stařík. "Já si tady dělám po česku svých deset válců denně, trochu povykládám s lidma; nejsme žádnej Voltaire."

"Aco bylo s Dolfim?"

Děda se ošil a nervózně se podíval na svého šedivého kámoše.

"Tys něco vykládal o mým vejletu na Helgu?" zavrčel šedivec podrážděně.

"Ale, no..., tak jenom..."

"Řek mi to celý, ale nevím, co bylo s Dolfim," vmísil se Zelenský.

Žemla zvedl prst, aby dodal své řeči důraz:

"Vod tedka seš u mě jen Valenta, rozumíš?"

Obrátil se k Zelenskému.

"Nemá na pívo, tak vyklédá. Co bylo s Dolfim? Když sme přistáli na letišti a vylezli ven, chtěli ho zatáhnout zpátky do raketoplánu a vyfotit ve dveřích. Pokousal dva lidi; asi si myslel, že ho chtějí vodvízt zpátky do vesmíru."

Žemla se na chvíli odmlčel.

"Beru ho všude sebou, jen sem ne, krčmář měl už jednou vopletačky s hygienikem."

Zelenský se zavrtěl vzrušeně na židli. Takové štěstí, kápnout na českýho Kolumba! To bude report jako víno? Ještě sehnat údernej závěr.

"Povězte, kapitáne, co vám tam nahoře nejvíc chybělo?"

Žemlův pohled nezadržitelně sklouzl k pivu, pak nejistě utkvěl na Zelenském. Ten pochopil a pomalu zklamaně zavrtěl hlavou. To už nejsou časy Jaska Londona a Marka Twaina, dnes je těžké končit story moralistickou pointou.

Zaplatil, rozloučil se. Ve dveřích se otočil. Žemla do sebe právě převrhl druhé pivo. Opilouš.

Počasí se ještě zhoršilo. Začalo mrholit, ochladilo se, pouliční světla bylo vidět tak na deset metrů. Malý chlupatý psík, uvázaný k odpadkovému koši nervozně chodil sem a tam, štítivě zvedal nohy na mokrém chodníku.

"Dolfi!" zvolal Zelenský v náhlém nápadu.

Psík zavrtěl ocasem a zakňučel. Pak si sedl, zvedl hlavu vzhůru a smutně zavyl. V jeho černých lesklých očích, upřených ke hvězdám byla vidět touha po starých časech, kdy byl stále v teple a suchu a kdy ho pravidělně krmil komputer.

Ano, s takovými psy jde dobývat vesmír. Jenom lidí je málo.

+ + +

+-+-+-+-+-+-+-+-+-+-+ ZPRÁVA PRO PŘÁTELE C O M I C S Ů +-+-+-+-+-+-+

Byla založena společnost

COmicsová CONvence .

Je zatím v plenkách, aledoufáme, že činnost se brzo rozběhne na plné obrátky.

Program je: vzájemná výměna, zprostředkování zahraničních a případně výroba vlastních comicsů.

Čestným členem COCONu se stal král českého comicsu KÁJA SAUDEK.

Společnost je celostátní, zájemci se mohou hlásit naadrese:

Daniel H A N Á K

Veslařská 191

637 00 B R N O - Pisárky

+-

Frederic B R O W N _ W O O D O O

Manželka Mr. Deckera se právě vrátila z cesty na Haiti. Byla tam sama. Mezi ní a jejím manželem nastalo, jak se říká, určité ochlazení a začalo se mluvit o rozvodu. Prostě to nefungovalo.

"Polovinu," pravila Mrs. Deckerová rozhodně. "Na menší podíl nikdy nepřistoupím!"

"Směšné," vrčel Mr. Decker.

"Tak? Abys věděl, mohla bych dostat všechno! A to docela lehce. Poznala jsem na Haiti woodoo."

"Pitomé kouzlo!" procedil Mr. Decker.

"Ani bych neřekla. A ty bys mohl být rád, že jsem dobrá žena, protože bych se tě mohla snadno zbavit. Pak bych měla všechno! A žádný strach před trestem! Smrt následkem kouzla woodoo se nerozezná od mrtvice."

"Hloupost!" mínil Mr. Decker.

"Tak? Myslíš? Mám vosk a jehlici do klobouku. Když mi dáš jeden nebo dva docela malé chomáčky vlasů nebo kousek ustřiženého nehtu, bude to všechno, co k tomu potřebuji. Mám ti to předvést?"

"Pitomost!" dal se slyšet Mr. Decker.

"Proč mne to tedy nenecháš zkusit? Něco ti navrhnu. Jestliže po tom nezemřeš, povolím ti rozvod a nebudu žádat ani krejcar. Jestliže ano, dostanu automaticky všechno."

"Souhlasím," řekl Mr. Decker., "přines ten svůj vosk a jehlici do klobouku." podíval se na svoje nehty na rukou. "Dosti krátké. Dám ti pár vlasů."

Když se vrátil s několika krátkými pramínky vlasů v tubě od aspirinu, Mr. Deckerová již začala se změkčováním vosku. Zapracovala do něj přinesené vlasy a zformovala z toho nemotornou podobu lidské postavy.

"Budeš litovat," řekl a vrazila figurce do prsou jehlici.

Mr. Decker byl překvapen, ale více příjemně než nepříjemně. Nevěřil na woodoo, ale jako opatrný člověk se přece jen pojistil.

Mimoto mu šlo vždycky na nervy, že jeho manželka jen zřídkakdy vyčesávala svůj kartáč na vlasy.

přeložil J.Víček

Tato povídka také patří do rubriky starých publikovaných povídek. A protože nedopatřením zde vzniklo místo právě na jednu bláznu, rozhodl jsem se pro tuto povídku. Doufám, že vás i přes svoji známost pobavila. T.

staré povídky nepatří do popelnice, staré povídky jsou hezké, staré povídky jsou od toho, aby se četly.....

JACK KITCHIE

Paprsky smrti

Am Burri vyklédal asi patnáct minut a pak znovu od začátku, stručněji a důrazněji.

"U nás, na planetách Tragla galaxie, jim říkáme paprsky smrti," dodal.

Laura se nepokojně zavrtěla. "Říkal jste, že jsou dlouhé..."

"Asi dvě stě tisíc pozemských mil. Přibližují se ovšem rychlostí světla."

Setřel jsem s tváře stopu rozmáznuté rtěnky. "V kolik hodin tu mají paprsky být?"

Chvíli šátral v kapse svého svrchníku, než se mu podařilo vylovit úútržek papíru s poznámkou. "Dnes večer přesně v osm hodin deset minut a deset vteřin vašeho času."

"Proč jste pro své přistání vybral právě budovu zdejší university?" otázala se Laura.

"Naše počítací stroje ji určily jako místo s nejvyšším indexem pozemské inteligence." Pomalu vyhlédl z okna laboratoře a zadíval se na univerzitní dvůr. "Vypadá to, jako by tu nebyl živá duše."

"Je sobota odpoledne," vysvětlovala Laura. "Všichni jsou na kopané."

"Vy dva jste studenti?" vyzvídal Am Burri.

"Kdepak, instruktoři."

"Dost dlouho jsem procházel chodbami, než jsem zaslechl vaše hlasy."

"Vešel jste bez zaklepání," připomněl jsem rozmrzele. "To je skoro tak nepříjemné jako koukání klíčovou dírkou."

Laura změnila předmět rozhovoru. "Od obyčejné lidské bytosti jste k nerozeznání. Nikdy bych neřekla, že přicházíte z takové dálky."

Usmál se pobaveně. "Představil jsem se vám, abych tak řekl, jako ekvivalent."

"Ekvivalent?"

"Svým zevnějškem se přibližuji obrazu pozemšťana tak věrně, jako bych se tu opravdu narodil."

Am Burri byl muž kolem šedesátky, kostnatý, s prošedivělými vlasy na spáncích.

"Jak vlastně vypadáte doopravdy?" otázala se zvědavě Laura.

"Inu, evoluční proces trvá a naše lebeční kosti postupně přerůstaly. Ruce a nohy zakrněly. Připomínáme velká slepičí vejce."

Sklopil jsem zrak. "A váš sexuální život?"

V údivu sešpulil ústa a pracně se rozpomínal. "Myslíte t r a l a l a č n í h o u h o u ? Totiž... když vypadáte jako vajíčko... ono spíše..."

Laura se vmísila se stydlivým pousmáním. "Vy ale musíte být krvežíznivé bytosti, s těmi paprsky smrti a tak,"

"Naopak, jen jsme narazili na vědecky neřešitelný problém. Víte, technický pokrok pokračuje a každý objev je zákonitě vystřídán dalším. Výzkum našich kosmických technologů se trochu zdržel a tak sestalo, že objevili paprsky smrti až devadesát sedm let po vyhlášení všeobecného mezigalaktického míru."

Po krátké odmlce pokračoval naléhavěji. "Snažte se pochopit, prosím, celou situaci. Jak už to bývá, vědci se ptají: Je to op-

ravdu tak? Počítali jsme správně? Účinnost paprsků smrti musela být aspoň jednou prakticky vyzkoušena."

"A Země vám zřejmě posloužila jako vhodný cíl," uzavřela rozhořčeně Laura.

"Ne, to není pravda," bránil se Am Burri. "Z bezpečnostních důvodů jsme se rozhodli provést pokus s paprsky hluboko v kosmickém prostoru. Jejich účinkům jsme na okamžik vystavili ocelový disk, naplněný protozonem a po úspěšném dokončení zkoušky jsme chtěli aparát na výrobu paprsků smrti umístit v některé z vitrín našeho technického muzea. Cvšem bez beterií."

Bezradně rozhodil lokty. "Domnívali jsme se, že se paprsky neškodně vyzáří a ztratí se kdesi v nekonečnu. Dovedete si představit naše překvapení, když jsme zjistili, že Země, kterou jsme dosud pokládali za jednu z mrtvých planet, je obydlena?"

Chvilku jsme beze slova pohlíželi jeden na druhého. Tiše jsem prohodil, "Am Burri, rád bych se vás na něco zeptal mezi čtyřma očima."

Vyšli jsme na chodbu. "Laura a já nyní známe celou pravdu. Co bychom podle vás měli udělat?"

"Vyhlaste poplach. At to ví všichni, než bude pozdě."

"Proč? Máme snad před vašimi paprsky naději na záchranu?"

Chvíli přemýšlel a pak svěsil hlavu. "Někdy je opravdu lépe hořkou skutečnost zatajit, než způsobit paniku neuváženým pokřikem."

Obrátil se, pomalu prošel chodbou a po schodech zamířil k východu budovy.

Do laboratoře jsem se vrátil s lehkým úsměvem na rtech. "Ten čtverák."

Laura překvapeně vzhlédla. "Čtverák?"

"Samozřejmě," řekl jsem. "Byl to profesor Mulligan."

Zapátrala ve své paměti. "To jméno jsem nikdy neslyšela."

"Před lety tu vyučoval. Teď je v penzi a krátí si čas výstřednými šprýmy a vykládáním neuvěřitelných historek."

Na večer jsem pozval Lauru do restaurace. Můj zrak roztržite bloudil po tvářích hostů, až konečně utkvěl na ciferníku nástěnných hodin. Ukazovaly několik minut po osmé.

Laura se zamyšleně otázala: "Myslíš, že profesor Mulligan opravdu něco ví o..."

"Nesmysl," přerušil jsem jí prudce.

Nespouštěl jsem oči z ciferníku. Bylo přesně osm hodin deset minut a vteřinová ručička právě míjela dvanáctku. V duchu jsem začal odpočítávat: deset... devět...osm..sedm...šest...pět...čtyři...tři... dvě...jedna... TEĎ!

Nic se nestalo.

Ve dvě hodiny ráno jsem se uvelebil na lůžku pohodlněji, abych se mohl lépe soustředit na spojení se základnou své mateřské galaxie Zelanias.

"Zatím nic nového," hlásil oblastní velitel Ompluilla. "Podle vašeho návodu jsme provedli odchýlení paprsků z dráhy pomocí K-M3 TIX. Na Tragla galaxii něco takového asi ještě nemají."

Znovu jsem poděkoval.

"Mimochodem,"pokračoval. "S výzkumem, který jste mezi pozemšťany před časem zahájil, byste měl být dávno hotov. Co vás tam, prosím vás ještě drží?"

Místností se rozléhalo pravidelné oddychování spící Laury. "Vědecký zájem," odpověděl jsem s určitostí. "Dosud neprobádané souvislosti pozemského tralalačního houhání."

přeložil VLADIMÍR WIMMER

ROBERT F: Y O U N G

PRVNÍ PLOD

Překlad z marťanštiny.

Poznámka překladatele:

Tato povídka se mi dostala do rukou zvláštní cestou, nedostupnou pro někoho jiného. Navíc nemám právo hovořit o podrobnostech. Pokud je mi známo, je to první marťanská sci-fi povídka, která se dostala na Zemi. Kromě toho, že je cenná sama o sobě, můžeme z ní při čtení učinit řadu dalších, neméně cenných závěrů:

1. Marťané se nám velice podobají;
2. jejich civilizace se velice podobá naší civilizaci;
3. zatímco pozemští spisovatelé sci-fi využívají Marsu k zobrazování nedostatků naší společnosti, marťanští spisovatelé sci-fi používají Zemi, aby zobrazili nedostatky společnosti marťanské;
4. v těchto zobrazeních projevovali přílišnou horlivost jak na Marsu tak i na Zemi, takže někteří marťanští spisovatelé sci-fi začali psát parodie na jiné marťanské spisovatele sci-fi;
5. tato povídka patří k poslední jmenované skupině.

Když se loď vynořila z bezbřehého vesmírného oceánu, usedla jako černý pták bez křídel na modré písky Země.

Kapitán Frimpf otevřel příklop, vyšel do oslepujícího světla nadechl se a jeho plíce se naplnily čistým, vonavým vzduchem. Vůkol až k horizontu zastřeném v mlze se rozprostíraly modré písky. V dálce se třpytily ruiny mrtvého města, hrající na slunci všemi barvami jako střepy barevného skla. Vysoko nad hlavou po širošíré modré obloze se honily jeden za druhým malé kypré obláčky. Jeho oči se zamžily. Země, pomyslel si, konečně Země!

Tři vojáci, kteří se společně s ním účastnili historické výpravy na Zemi, vyšli z lodi a postavili se vedle něho. Jejich oči se také zamžily.

"Modrá," zašeptal Birp.

"Modrá," zamumlal Pempf.

"Modrá," trochu zašišlal Fradel.

"Samozřejmě, že modrá," řekl laskavě kapitán. "Cožpak naši astronomové netvrdili, že modrou barvu Země nelze zcela zdůvodnit složkami atmosféry pohlcujícími světlo? I půda musí být modrá!"

Poklekl na jedno koleno a nabral hrst podivuhodného písku. Protékal mu prsty jako modrá mlha.

"Modré písky Země," s hlubokou úctou zašeptal kapitán.

Zvedl a zase snal klobouk. Slunce pálilo, svěží pozemský větřík mu cuchal vlasy. Přes modré písky donesl vítr z města zvuky, podobající se cinkání skleněných zvonečků a kapitán si vzpomněl na teplé martanské léto, na úmorné dny a horká odpoledne a na limonádu, kterou ho babička napájela na verandě.

V tom ucítil za zády čísi dech.

Rozladěně se obrátil.

"Co se děje, Biroe?"

Birp si odkašlal.

"Prosím o prominutí, pane," řekl. "Ale nemyslíte, že je teď vhodná situace...chvi říci, pane, že naše cesta byla dlouhá a Pempfa, Fardela i mne mučí žíz...tedy trochu jsme přetaženi a zdá se nám..."

Před pohrdavým pohledem kapitána upadl do rozpaků.

"Dobrá," odměřeně řekl kapitán. "Vezměte si basu toho patoku. Ale pouze jednu, jasné? A jestliže uvidím jedinou prázdnou láhev znesvěcující tuto panenskou krajinu, posadím vás všechny za katr!"

Birp se už hnal k lodi, ale když uslyšel kapitánovo varování, zastavil se.

"Ale kám je máme dávat, pane? Když láhve naložíme zase na loď, budeme při startu potřebovat mnohem více paliva. I tak ho máme málo."

Kapitán se na okamžik zamyslel. Na vyřešení problému nepotřeboval moc námahy.

"Zakopejte je do země," řekl.

Zatímco se posádka vypořádávala s pivem, stál kapitán Frimpf opodál a hleděl na město v dálce. Představoval si, jaké to bude, až se vrátí na Mars a bude ženě vyprávět o městě - sedí právě u stolu s obědem a popisuje modravé věže, blýskavé jehly a tklivé zříceniny budov.

Bezděčně si představil sebe a svoji ženu - sedí proti němu, poslouchá a jí. Více jí než poslouchá. Je ještě tlustší než před odletem. Tisíckrát se podivoval stupidní ženské módě - tloustnout do takové míry, že někteří muži musí vozit svoje manželky na speciálních vozíčcích. Proč by čas od času nemohly vstát a pohybovat se? Ne, musí se měnit ve skutečné prasnice jen proto, že v obchodech je stále více rozličných pomůcek, ulehčujících domácí práce.

A proč všechen čas neustále něco žvýkají, žvýkají a žvýkají?

Kapitánova tvář pobledla, když si představil, jaký účet od obchodníka bude muset po návratu domů zaplatit. Účet od obchodníka ho přivedl na druhou, méně tesknou myšlenku. Vzpomněl si na státní daně na zboží, silniční dan, dan ze stromů, dan z trávy, dan ze vzduchu, válečné daně, které zůstaly po první světové válce, za druhou světovou válku, ze třetí světové války a ze čtvrté světové války.

Kapitán těžce vzdychl. Platit za války, ve kterých bojoval tvůj otec, tvůj děd, tvůj praděd i prapraděd - jak se pak neopít! Se závistí pohlédl na Birpa, Pempfa a Fardela. Kašlou na daně. Na všecko kašlou. Jako tři zvířata tancují kolem prázdné basy od piva a už stačili složit iplzlý popěvek o modrých píscích Země.

Kapitán Frimpf se zaposlouchal do slov kupletu a uši mu zčervenaly.

"Už jste se dost vydovádeli," řekl odměřeně. "Zakopejte láhve, spalte bednu a běžte spát. Zítra máme před sebou perný den."

Birp, Pempf a Fardel vykopali poslušně jamky, čtyři vyrovnané řady jamek jako na hřbitově a uložili do nich jednoho za druhým padlé vojáky - prázdné lahve. Potom spálili bednu, popřáli kapitánovi dobrou noc a odebrali se na loď.

Kapitán se zdržel. Vycházel měsíc, ale jaký měsíc! Jeho čarodějný svit proměnil rovinu v široký modravý ubrus a město ve stříbrný víceramenný svícen.

Tajemství těch vzdálených pustých budov a mlčících opuštěných ulic proniklo přes údolí a ovládlo celou jeho bytost.

"Co se stalo s obyvateli?" pomyslel si. "Co se stalo s obyvateli ostatních měst, které viděl z lodi na oběžné dráze?"

Kapitán pokýval hlavou. Nevěděl to a určitě se to nikdy nedoví. Neznalost ho rozladila a náhle byla nad jeho síly samota v mrtvém nočním tichu. Vešel do lodi a zavřel za sebou příklop. Dlouho ležel ve tmě ve své kajutě a přemýšlel o lidech Země, o ušlechtilé civilizaci, která vznikla a prošla svoji dráhu, aby po sobě nezanechala nic, kromě hrstky skleněných budov - památníků. Nakonec usnul.

Ráno, když Frimpf vyšel z lodi, spatřil čtyřicet pivních stromů.

Tento název napadl kapitána bezděčně. Nikdy neviděl pivní stromy a dokonce o nich ani neslyšel, ale cožpak lze vymyslet lepší název pro vysoké rostliny s láhvemi jantarové tekutiny, visícími z větví jako zralé plody?

Několik plodů již bylo utrženo a v malém sadu se veselila bujará společnost. Navíc, soudě podle malinkých hromádek na okraji sadu, zasadili tam již mnoho nových semen.

Kapitán ztratil dar řeči. Copak mohou za jedinou noc vyrůst z prázdných lahví pivní stromy, at se jedná o jakoukoliv půdu... třebas pozemskou? Začal mlhavě tušit, co sestalo s obyvateli Země.

Pempf přistoupil ke kapitánovi, v obou rukách držel láhev.

"Tady, ochutnejte, pane," nabízel vesele. "Takové jste nikdy nepil."

Zdrcující pohled kapitána ho usadil.

"Jsem důstojník, Pempfe, a důstojník pivo nepije!"

"Hm, já,,.... já jsem zapomněl, pane. Moje vina."

"Ano, provinil jste se. Vy i ti dva. Kdo vám povolil jíst... to jest pít....pozemské ovoce?"

Na znamení pokání sklonil Pempf hlavu , ale bylo vidět, že se kaje pouze natolik, na kolik to vyžaduje jeho subordinace.

"Nikdo, pane. Já...zdá se, že jsme se trochu nechali strhnout."

"Dokonce jste ani nebyli zvědavi, proč ty stromy vyrostly? Vy,

chemik expedice .... proč jste neprovedl rozbor půdy?"

"Nemá žádný smysl dělat rozbory, pane. Půda, schopná vyprodukovat takovéto stromy z prázdných pivních lahví je vrcholem vědy, která na miliony let předběhla naši vědu. Kromě toho, pane, předpokládám, že se nejedná jen o půdu. Zdá se mi, že sluneční světlo, odrážející se od povrchu Měsíce, se slučuje s určitým druhem měsíčního záření a výsledkem toho je takové měsíční světlo, které může naplnovat a rozmnožovat vše, co je zasazeno na této planetě."

Kapitán se na něho zahleděl.

"Vše, říkáte?"

"A proč by ne, pane? Zasadili jsme prázdné láhve a copak z nich nevyrostly stromy?"

"Hm," řekl kapitán.

Prudce se obrátil a vstoupil do lodi. Celý den strávil ve své kajutě, pohroužený do myšlenek. Předem sestavený denní plán práce byl zapomenut. Jakmile zašlo slunce, vylezl z lodi a zahrabal za lodí všechny papírové peníze, které s sebou přivezl. Vzal všechny co měl a litoval jen, že jich není příliš mnoho. Vlastně, čeho litovat. Až rozkvetou peněžní stromy, bude mít semen, kolik je libo.

V tu noc se mu poprvé za mnoho let nezdálo o účtech od obchodníka a o daních.

Ale když kapitán ráno vyskočil ven a oběhl loď, nenašel žádné peněžní stromy, vykvetlé ve sluneční záři. Našel pouze malé hromádky, které sám nahrnul ještě navečer.

Nejprve mu rozčarování vzalo dech. Alepak se zamyslel. Možná, že na peníze je třeba víc času. Peníze určitě rostou stejně obtížně, jako se získávají. Kapitán se vrátil a pohlédl na sad. Zvětšil se třikrát, ted to nebyl sad, ale spíše mladý lesík. Se závistí hleděl na hrozny jantarových plodů, jak kráčel podél stromořadí, hustě posetého slunečními záblesky. Orientoval se podle hromádek plechových uzávěrů od pivních lahví, až vyšel na neveliký palouk, kde se všichni veselili. Přesněji nebyla to zábava, ale hýření. Pempf Fardel a Birp utvořili kolečko a tancovali jako tři bradaté víly. Mávali lahvemi a hlasitě hulákali. Vedle písně o modrých pískách Země se objevil druhý kuplet.

Když uviděli kapitána, všichni rázem zmlkli. Vojíni na okamžik obrátili kalné pohledy na Frimpa, ale poté se rozeřvali s novou silou. Kdo ví, zda šli vůbec spát, pomyslel si náhle kapitán Frimpf. Sotva, ale nezávisle na tom, zda spali nebo ne, bylo úplně jasné, že disciplína upadá každou hodinu. A jestliže chce zachránit výpravu, musí urychleně přijmout opatření.

Ale rozhodnost ho z neznámých důvodů opustila. Myšlenka na záchranu výpravy přivedla jeho mysl k návratu na Mars, pomyšlení na návrat přineslo s sebou myšlenku na tlustou ženu, když si vzpomněl na tlustou ženu, vzpomněl si i na účet u obchodníka, nemohl nepomyslet na daně a vzpomenout si i na to, že na barové poličce v jeho kajutě stojí nenačatá láhev whisky.

Rozhodl se odložit rozhovor s posádkou na ráno. Do té doby peněžní stromy určitě vzejdou a pak získá určitou představu, jak dlouho bude čekat na sběr první úrody a druhé setí. A až bude jeho budoucnost zabezpečena, autoritativně se vypořádá s problémem pivních stromů.

Ale ani následujícího rána na malých hromádkách za lodí výhonky nebyly. Na pivní sad bylo radost pohledět. Zaujímal téměř polovinu údolí, ležícího mezi mrtvým městem a lodí, a když větřík ševelil větvemi obtěžkanými plody, řinčelo to jako v továrně na skleněné nádobí, pracující na plný výkon.

Ted již kapitán Frimpf neměl pochybnosti o osudu, který postihl obyvatelstvo Země. Ale co sestalo se stromy, které ti pozemštané

vysadily, pomyslel si. Frimpf nebyl hloupý člověk a odpověď záhy našel - pozemštané plnili přibližně tutéž funkci jako včely na Marsu. Podle všeho, když pili tekuté plody, opylovali skleněný obal, ve kterém se nachází kapalina. Právě opylení a následné zarytí obalu do země bylo příčinou růstu nových stromů.

To nebyl hloupý koloběh, pomyslel si kapitán. Ale jak bývá zvykem přemíra dobra se rychle mění ve zlo. Nenápadně se z lidí stali notoričtí opilci a nakonec se upili k smrti. Stromy, neschopné rozmnožování zmizely z povrchu Země.

Vskutku tragický osud! Ale cožpak je méně tragická záhzba z dání?

Celý den nevyšel kapitán z kajuty a vymýšlel způsob opylení peněz. Jeho roztěkaný pohled se stále častěji zastavoval na malých dvířkách baru. Krátce před západem slunce se objevili Birp, Fardel a Pempf a požádali o přijetí.

Rozhovor vedl Fardel.

"Pane," řekl. "Uš šme še rozhodli. Nechceme še vrátit na Maršť"

Kapitán se nedivil, ale vojíni ho, bůh ví proč, dráždili.

"Zmizte ke všem čertům do svého sadu a nechte mě na pokoji!" řekl a odvrátil se od nich.

Když odešli, přistoupil Frimpf k baru a otevřel dvířka. Vzal z poličky osamocenou láhev. Její dvě prázdné kolegyně kroužily kdesi na oběžné dráze mezi Zemí a Marsem.

"Dobře, že jsem zachránil alespoň jednu," řekl si kapitán. Otevřel láhev a opylil ji. Potom vyšel z lodi, zakopal láhev a čekal, až vyraší.

Možná, že peněžní stromy vyrostou, a možná, že i ne. Když nevyrostou, ať je proklet, vrátí-li se na Mars. Zprotivila se mu tlustá žena, má už po krk účtů od obchodníka, státních daní za zboží, silniční daně, daně ze stromů, daně z plynu, daně z trávy, daně ze vzduchu, válečné daně zbylé do prvn světové války, druhé světové války, třetí světové války, čtvrté světové války....

A nejvíce ze všeho už má dost toho, chovat se jako nafoukaný pedant s vyschlým hrdlem.

Záhy vyšel měsíc a kapitán s nadšením hleděl, jak první výhonek jeho whisky stromu proráží modré písky Země.

Překlad z ruštiny - Chmelnaja počva - ze sborníku Polomničestvo na Zemlju, MOSKVA-1966

přeložil Josef PETERKA

RUNAWAY

země vzniku: USA, 1984
Kamera: John A. Alonzo
Scénář: Michael Crichton
Hudba: Jerry Goldsmith
Speciální efekty: Bill Orr a spol
Design robotů: David Durano
Režie: Michael Crichton
Hrají: Tom Selleck, Cynthia Rhodes,
Gene Simmons, Kirstie Alley aj.

Někteří režiséři mají svůj rukopis, podle kterého divák svého oblíbence pozná. Jiní tvůrci se zase specializují na určitý žánr a snad děje, ovšem v každém filmu mění sklon"písma".

Michael Crichton dějově nabitým SF-thrillerům, ať již knižním či filmovým, věnuje dominantní pozornost. Připomeňme robotickou problematikou vonící "Svět západu" /1973/ či nezákonný obchod s lidskými orgány na transplantaci popisující "Comu"/1978/. Svou knihou "Kmen Andromeda" poskytl námět pro natočení stejnojmenného filmu. Nejnověji se Crichton v SF přihlásil snímkem "Runaway" v roce 1984. Kromě zajímavého námětu a děje / místy až nepravděpodobného / je záhodno se zmínit o formě zpracování. Postupem promítací doby prochází film mnoha žánrovými oblastmi: začíná komedií /až crazy /, pokračuje thrillerem, dotkne se tzv. Bondovy vlny, aby přes parapsychologickou vložku olyně přešel k maximálně napínavé podívané. Stejně tak jako John Carpenter ve "Starmanovi" promyšleně spojil drama nepochopeného mimozemšťana s humorným kořením, i u Crichtona je třeba směs různých žánrů chápat coby režijní a scénáristický záměr a ne jako debutantskou neschopnost či nesystematickou rutinní práci. Navíc je nesmírně cenným způsob, jakým Crichton svého hlavního hrdinu, vybaveného svaly, rozumem i štěstím, dokáže zlidštit, což má za následek skokový vzrůst sympatií diváka k postavě. Mám např. na mysli scénu, v níž seržant Ramsey zneškodňuje strážního robota, který ohrožuje sekretářku. Robot nezabíjí, jen působí bolest elektrickým výbojem. Ramsey pod jedním takovým zásahem padá přes stůl pod jeho desku; když se zvedá, udeří se zátylkem o spodek této desky, jako ten nejnemotornější z nejnemotornějších. Salvou smíchu odměněný humorný prvek v dost dramatické sekvenci záběrů hrdinu mile zsměšňuje, dělá z něj alespoň na chvíli ném podobného smrtelníka.

Ve filmu "Svět západu" Crichton pojednává o robotech, kteří se vymknou zpod kontroly svému pánovi, jenž je setrojil, aby mu sloužili. V "Ruaway" / v překladu runaway znamenáuprchlík nebo splašený kůň/ naopak člověk sám učí a konstruuje roboty, aby zabíjeli.

Seržant John Ramsey je příslušníkem zvláštního policejního oddílu, jenž byl zřízen k zásahům proti robotům, kteří se vymkli zpod kontroly. Kdysi byl Ramsey obyčejným řadovým policistou, ale po jedné o"klivé události takové služby zanechal. Pronásledoval tehdy zločince, který před pronásledovateli utekl na leŕení výškové budovy. Ramsey věnoval hodně času vylepšování fyzické kondice, kriminálník neměl proto moc šancí s útěkem uspět. Když jej Ramsey už už držel, podíval se dolů. Zatmělo se mu před očima a zatočila hlava, v důsledku čehož zloduch utekl. Utekl a chvíli na to zabil šest lidí. Ramsey od té doby nesnáší výšky, navíc má stále výčitky svědomí, že neudělal vše, co bylo v jeho silách.

Absolvoval programátorský kurs, speciální výcvik a byl zařazen na současnou funkci.

Manželka mu před několika lety zahynula při automobilové nehodě. Ramsey zůstal se svým synem Robbym sám. Obstaral si proto domácího robota jménem Louis, který sestará o teplé jídlo, nákupy a školní docházku desetiletého Robbyho. Ramsey totiž na nic z tohohle všeho nemá díky náročné službě čas. Přesto je mezi ním a Robbym silný citový vztah, postavený na upřímnosti a partnerské rovnocennosti.

Catherine Thompsonové zkusila v životě dělat spoustu věcí, ale všechny jí připadaly hrozně nudné. Požádala proto o přijetí do policejních služeb, složila úspěšně přijímací pohovory a povinnosti a na základě výsledků / a zřejmě i osobního přání - je to velmi přitažlivé mladé blondýna/ byla zařazena do jednotky seržanta Ramseye.

Ramsey se Catherine sotva stačí představit a už jej volají k případu. Ve vrtulníku mají teprve čas seznámit se s problémem: model 77990 je určen ke sběru malých zemědělských škůdců; jeden z mnoha kusů tohoto typu, pracujících na kukuřičném poli, najednou přestal sbírat housenky a počal nesmyslným přejížděním ničit již značně vzrostlou úrodu. Na obrazovce palubního počítače vrtulníku se objevuje nákres robota, jeho základní data, schéma zapojení a způsoby vypnutí. Nutné údaje pro zdárné splnění úkolu.

Vrtulník přistává /Ramsey si oddychne/. Na polní cestě stojí několik aut majitelů kukuřičné farmy, s nimiž se Ramsey hned dává do řeči, aby zjistil co a jak. Catherine se nezastavuje a jde přímo zneškodnovat vzbouřence.

Najde ho brzy. Chytit ho není těžké. Vítězoslavně neposlušného robota zdvihne nad hlavu a volá na Ramseye, že v prvním úkolu uspěla. Najednou ale začne robot jiskřit; brnění donutí Catherine zajatce pustit. Robot se vzepřel - nechce být chycen. Ke Catherine se musí připojit i John. Pak teprve je model 77990 zlikvidován. Do slova a do písmene zlikvidován. Jinak to nejde. Další akce proti robotovi, proti výtvoru nejdokonalejší techniky, výtvoru, který se vymkl kontrole, končí úspěchem.

Případ, ke kterému je Ramsey přivolán téměř bezprostředně po návratu na základnu, vypadá/a také je/ mnohem složitější. Robot, model 97, určený na domácí práce, tentokrát zabíjí. V rodinném domku inženýra Johnsona jsou již dva mrtví. Doktor po prvním ohledání klasifikuje: ubodání kuchyňským nožem. Samozřejmě neradostná bilance. Ovšem nastalé situace hrozí minulost ještě zhoršit - v domku, kolem něhož se utvořil kruh policistů, reportérů a zvědavých čumilů, je asi roční dětátko.

Samo. Pouze s robotem. Ten na nemluvně zatím ještě nezaútočil. Ale zřejmě proto, že dítě sedí v postýlce a nepřemisťuje se.

Nejdůležitější ze všeho je zjistit, jak to v domku vypadá při současném stavu věcí. Je proto vypuštěn kluzák - asi metr nad zemí vznášející se kamera, která přenosem na monitor podá informace o momentálním místě pobytu robota. Ramsey se snaží něco dostat také ze samotného majitele domku, inženýra Johnsona, jenž v kritické době byl v zaměstnání; ale mladý muž je všoku a není tudíž schopen tolik potřebného souvislého uvažování.

Obraz na monitoru je sice neostrý, přesto je dobře rozeznat na co se kluzák zrovna dívá. Teď se do záběru kamery dostává postýlka se sedícím a vydatně plačícím děckem. Robota není vidět.

Najednou se ozve výstřel. Kluzák zasažen padá k zemi, neschopen pokračovat v přímém přenosu. Lidí venku se zmocní panika: robot je ozbrojen střelnou zbraní a je schopen účinně ji použít! Ramsey dorážÍ na Johnsona, aby mu prozradil, odkud mohl robot střelnou zbraň získat.

John se trochu probere. Stačí však jen říci:

"ten blázen..." a utíká pryč z místa tragédie. Nikdo nemá čas ho zastavovat.

Nic naplat, Ramsey musí do akce. Na obrazovce počítače se opět objevují základní údaje o neposlušném robotovi: model domácího robota, přenosný typ, pohyblivý podvozek, zvuková čidla.

Ramsey si obléká magnetickou kombinézu, aby nebyl zaregistrován senzory, coby zbraň na likvidaci / nikdo již v tak závažném případě nehovoří o vypnutí / kovového zločince mu má posloužit laserová pistole.

Ramsey jde do akce sám. Tedy přesněji řečeno, sám, co se policie týče. V patách mu totiž našlapuje kameraman televizní společnosti, který hodlá v domku natáčet senzační a kuriózní záběry. Kupodivu v tom nezodpovědnému kameramanovi nikdo nebrání.

Ve vile jeticho. Občas se ozve jen plačtivý zvuk, vzlyk unaveného nemluvněte, zvenku sem proniknou pouze ty nejhlučnější zvuky, Je to dobře, Ramsey se může orientovat sluchem. Přítmí všech místností je periodicky narušováno neúnavně se pohybujícími reflektory, jež mají usnadnovat viditelnost.

Ve vile je ticho, Ticho před bouří. Hrom na sebe nenechá dlouho čekat. Robot zaregistruje kameramana. Jeden výstřel mu stačí. Trefuje se přímo do neštastníkova čela. Ramsey se vrhá k zemi a rychle se plazí pryč.

Souboj s inteligentním strojem je těžký. Moderní technika je tak dokonalá, že magnetický oblek není Ramseyovi příliš platný. Ale aspoň znesnadnuje míření a tudíž způsobuje nepřesnou střelbu. A tento faktor rozhodne. Dva laserové paprsky rychle za sebou vyslané nevratně ničí robotovo pohyblivé ústrojí, jeho jediná ruka, třímající pistoli, znehybní.

Ramsey vychází z domku s dítětem v náruči. Předá jej pečovatelce a shání se po Johnsonovi. Ten ale bez udání důvodů zmizel...

Událost se střílejícím robotem je velice podivná. Jednak svým průběhem, jednak vzniklými důsledky / 3 mrtví lidé / , jednak neobvyklým jednáním Johnsona jako otce, který opustil dítě ve chvílích přetěžkých. Ramsey proto věnuje vyšetřování velkou pozornost. Osobně se zajde druhý den podívat do Johnsonovy vily, kde skupina odborníků zkoumá místo činu milimetr po milimetru. Ramsey hlavní pozornost věnuje záznamovým médiím. A velice zajímavý materiál nalezne ve videu-záznemníku návštěv. Nejprve nějaký Johnsonův kolega ze zaměstnání očividně nervozní vybízí přítele zprovodit TU záležitost ze světa; další nepřijatou návštěvou je zřejmě Johnsonova přítelkyně; pak jakýsi muž černých vlasů a hypnotického pohledu, oděný do montérek, nabízí služby jakéhosi elektronického koncernu.

Ramsey se může jenom dohadovat, že se servismenem nebude něco v pořádku, divák však má 99%ní jistotu, že tento člověk má černé svědomí. A to proto, že v době událostí v Johnsonově vile se černovlasý muž s uhrančivýma očima vyskytoval v davu čumilů coby distingovaný gentleman veslušivém obleku s kravatou. Velice pozorně sledoval veškeré dění. Kamera ho, řízena samozřejmě scénářem, vybrala- divák ho nemohl nezaregistrovat. Ramsey má úlohu poněkud těžší; jemu žádná kamera nepomůže....

V johnsonově vile se již žádné stopy navíc získat nepodaří. Mnohem více prozradí demontáž robota-zabijáka. Ramsey spolu s kolegou Jamesem naleznou v útrobách elektronického labyrintu nezvyklý čip. Neznámý typ, zcela nejasná funkce. Vysvětlení je ovšem jediné: robot se nevymkl kontrole, jednal tak, jak ho někdo dodatečně naprogramoval. Důkladněji se příslušníkům zvláštního policejního oddílu čip prozkoumat nepovede. I ta nepatrná manipulace, kterou s čipem provedli, stačila uvést do chodu autodestrukční pojistku. Výbuch nevelkého rozsahu zničí všechny hmatatelné stopy cizího zásahu do robotovy elektronické soustavy...

Na scéně se objevuje opět muž uhrančivých očí. Tentokrát již neanonymně. Podsvým pravým jménem - dr. Luther - jedná s Johnsohovým spolupracovníkem Harrym / známe ho ze záznamového zařízení/ v šatně firmy Vectrocon.

Harry je ustrašený, nervózní. Luther sebevědomý a nadřazený.

"Máte to pro mne?"

"Ano, pane... tady... veskříňce," odpoví Harry a podá Lutherovi umělohmotné pouzdro plné čipů. "Co s tím budete dělat?"

"To byste se divil, kolik teroristů a gangsterů mi bude tohle zboží trhat z rukou... ale, moment, není to všechno," hlas Luthera ztvrdne.

"Zbytek dodá Johnson, šablony jsou pak v trezoru." Harry se na chvíli odmlčí. "Ehm... já podmínky splnil. Ted jste na řadě vy..."

Luther ukáže na černý kožený kufřík a beze slova odejde.

Harry lačně příruční zavazadlo otevře. Kufřík je plný úhledných balíčků peněz. Harry jeden bere do rukou a kochá se šustěním bankovek. Nadšení a radost vystřídá úlek a vztek. Místo nových bankovek se pod vrchní pravou nalézají papírové odstřižky. Tak jako vztek rychle vystřídal radost, stejně pohotově se hlásí o slovo hrůza. To totiž zpod lavice, na které Harry sedí, vylézá osminohý kovový brouk velikosti želvy, skáče Harrymu na krk, zabodává mu jedem napuštěnou jehlu pod bradu a vybuchuje. Plameny už Harry necítí....

Po Johnsonovi je vedeno intenzivní pátrání. Snahu korunuje úspěch. Johnson se skrývá v jednom z pokojů mezinárodního hotelu. Ramsey, jemuž vlastně případ náleží, se za Johnsonem neprodleně vydá.

Jakmile se dotkne kliky pokoje, rozezní se uvnitř poplachové zařízení. Ramsey s pistolí v ruce vykopne dveře, jimiž těsně předtím proletí několik nazdařbůh vypálených kulek.

"Policie!" křičí Ramsey zpoza rámu dveří, do otvoru pro vstup do pokoje vystrčí jen ruku s odznakem. Díky tomu se Johnson uklidní a přestane střílet. Ramsey ho uklidňuje, že nyní se již nemusí ničeho bát; zároveň chce vědět, čeho se tak bojí. A že si tedy o tom na základně popovídají. Johnson se brání: nemohu opustit hotel. Když to udělám, jsem synem smrti. On mě zastřelí.

Ramsey si z nářků vystrašeného Johnsona pramálo dělá. Inženýra na ulici doslova vyvleče.

Před hotelem je novinový stánek. U něj stojí Luther a "čte" noviny: pozorně sleduje východ z hotelu. Objeví se v něm Ramsey s

Johnsonem. Lutherova pravá ruka zajede pod sako. Johnson rychlý pohyb zaregistruje a dá se na útěk. Ramsey stále ještě neví, oč běží; myslí si, že Johnson utíká před zákonem. Začne ho pronásledovat. Třetím, kdo se dá do běhu, je Luther. Jeho pravačka svírá neobvyklou stříbrnou pistoli se zaměřovačem.

Johnson se proplétá úzkými uličkami, zaplněnými nákladními auty. Ramsey je mu v patách. Už ho skoro dostihuje. Skok. Oba se válejí na zemi, těžce oddychují. Luther tolik nespěchá. Věří své zbrani; stačí se dostat na dohled. Míří. Výstřel.

Zaměřená osoba nemá šanci. Ať zahne za roh, skrčí se, změní náhle směr běhu - nic platno. Elektronicky řízená střela reaguje bleskurychle, s její pomocí může střelec střílet za roh. Když svou oběť přeletí, není pro ni problém otočit se.

Johnson zasažen do zad padá. Náboj vybuchuje. Johnson je na místě mrtev.

Ramsey přišel o jediného svědka.

Naštěstí se přestřelka v ulicích velkoměsta nikdy neobejde beze svědků. Jedna policistka podá velice přesný a věrný popis Luthera.

Zajímavé je sledovat, jak. Přímo na místě přestřelky dostane policicstka do rukou plochý mikropočítač vybavený obrazovkou, na níž svědkyně stlačováním příslušných tlačítek sestavuje ze vzorků vlasů, různě posazených očí, mnohotvárných nosů a jiných rysů obličeje podobu pachatele. Řekl bych, že tahle myšlenka vyjadřuje spíše touhu, jak by měla vypadat technika ve službách člověka, než reálné vyhlídky. A vlastně podobným případem je i kluzák kamera, která letíc ve vzduchu přenáší obraz z nedostupných míst. Zde již zřejmě byly takovéto projekty uskutečněny, ovšem ne v tak malé velikosti, jako ve filmu Runaway.

Celá událost ukazuje na to, že Johnson byl do něčeho ošklivě zapleten. Ramsey navštíví firmu Vectrocon a vyžádá si od bezpečnostního úředníka povolení vytáhnout si z firemního počítače údaje o Johnsonovi. Nic zajímavého se však nedoví. Jen to, že Johnson vystudoval elektroniku, záhy začal pracovat na speciálních úkolech. Pro podrobnější "prolistování" paměti za heslem Johnson by Ramsey potřeboval povolení vyššího stupně; bezpečnostní úředník ale není zplnomocněn jej udělit.

V místnosti s terminálem zazvoní telefon. Přímo v budově Vectrocon má Ramsey další práci. Kontrole se tentokrát vymkl strážní model: nechce z místnosti sekretářky ředitele pustit její obyvatelku, mladou ženu Marion. Každý pokus o krok směrem ke dveřím robot odmění bolestivým elektrickým šlehnutím. Po několika minutovém souboji Ramsey versus strážní robot / trochu podrobněji viz úvod ke článku/ přehazuje Ramsey robotovi přes"hlavu", na které má stroj detekční pohybová čidla, bundu a kovovou židlí končí strážní působení provinilce.

Marion chladně děkuje a rychle se chystá k odchodu. Ramsey chce vědět, co dělala tak pozdě večer v kanceláři přísně střeženého objektu firmy Vectrocon. Vděk se okamžitě vytratil - Marion chce stůj co stůj pryč. Ramsey zachytí sekretářčinu kabelku a trhne. Obsah se vysype ven na stůl. Mezi potřebami moderní ženy jsou bohatě zastoupeny Ramseyovi velice dobře známé čipy.

Policista chce znát vysvětlení. Neléhá dostatečně silně. Marion dokonce prozradí, kde Luthera lze v současné době zastihnout. Tudíž i polapit - a zatknout.

Luther se nachází v jednom hotelu. V pokoji jsou s ním prý

ještě dva muži a dvě ženy. Zatím o opatřeních, které jsou v hotelové budově a kolem ní činěna, nemají ani tušení.

Ramsey považuje za svou povinnost Luthera dostat osobně. S obnaženou pistolí se odváží do apartmá. Jedna z žen se upravuje v koupelně, ostatní jsou v obývacím pokoji. Ramsey prochází kuchyní když žena vyjde z koupelny. Začne křičet: "Nestřílejte!" a vyběhne na chodbu. Tam se jí okamžitě ujmou hlídkující policisté.

Ramsey vtrhne do obýváku. Druhými dveřmi vběhne Catherine. Dvě ostrými nabité pistole drží v šachu čtyři podezřelé osoby. Luther je mezi nimi . Právě vysvětloval dvěma přítomným mužům, jak zacházet se zbraní na elektronicky řízené střely.

Situace vypadá jasně. Ovšem Luther zřejmě myslel na všechno. Pojistil se. Pohledem a tokem myšlenek odpoutá od stropu šestiúhelníkový kryt větráku, jenž v sobě skrývá bombičku se slzným plynem. Stejně telepatickým způsobem pojistku Luther odpálí.

Situace se změní. Luther, zahalen čpavým oblakem, tasí a chytne kolem pasu přihlížející ženu coby rukojmí. Zastřelí své dva společníky /náboje v jejich tělech explodují/ a zneškodní Catherine zásahem do ruky / nálož neexploduje/. Ramseye s výsměchem v očích i hlase donutí sklonit hlaven a pistoli zahodit. S rukojmí - ženou pak prchá. Na chodbě před apartmá stačí ještě zastřelit dva policisty. Pak již má volnou cestu na střechu hotelu, kde na něj čeká další pojistka - vrtulník.

Právě jsme se dostali do jednoho nepravděpodobného místa děje. Kdybychom připustili, že Luther mohl počítat s přepadem a pojistil se instalováním větráku s bombičkou plynu, těžko bychom akceptovali skutečnost, že na Luthera na střeše čekal vrtulník. Nebo...vysvětlení je vlastně jasné: všude, kam Luther jde, následuje ho vrtulník pro případ nouze!

Ramsey sice Luthera pronásleduje, ale na nouzovém schodišti, které spojuje střechu se sklepem - je tedy dostatečně dlouhé a vysoké, jej přepadne při náhodném pohledu dolů závrať. Luther získá rozhodující náskok...

Policejní ředitel přijíždí vyšlápnout si na Ramseye.

"Člověče, vy máte dělat zákroky proti robotům a ne proti lidem. Zvoral jste to - dva mrtví policisté!!!" křičí. Ramsey nemá ovšem čas ani náladu se s nadřízeným bavit. Luther utekl a Catherine je zraněná. A vážně zraněná. Měla sice štěstí v neštěstí - mikrogranát uložený v kulce střely nevybuchl, ale sebemenší neopatrná manipulace se zraněnou rukou může vést k explozi a tudíž k vážnému ohrožení života mladé ženy.

Převoz do nemocnice je nemyslitelný. Ramsey se cítí zodpovědný za zranění své společnice, navíc Catherine začíná být něčím bližším než jen kolegyní ve speciálním oddíle. John se rozhodne sám a hned na místě nebezpečnou kulku vyjmout.

Catherine je statečná, ale bolest je silnější, než může žena unést.

"Křič, breč, ale s rukou nesmíš pohnout, rozumíš?" říká naléhavě unavený Ramsey, jenž má větší strach než pacientka.

Operace se /samozřejmě/ podaří. John vyjme kulku a odhodí ji do kouta pokoje. Exploze výbušniny. I citů. John s Catherine se obejmou. Dávají tak průchod uvolněnému napětí bezprostředně předcházejících minut, nevědomky tak potvrzují sobě i tomu druhému, jak se vztah mezi nimi skutečně vyvíjí....

Luther utekl. Ale Ramsey alespoň získal vyhodnotitelné stopy. Sekretářku Marion. A několik programovatelných střel z hotelového pokoje. Spolu s Jamesem podrobí Ramsey jednu důkladnému zkoumání.

Velice opatrný řezem napříč nábojnicí rozdělí střelu na dvě části: vnitřek smrtícího vynálezu tvoří nádržka s palivem, elektronické obvody a výbušnina. Výsledek výzkumu: střela se programuje na rozložení teploty v těle toho, na něhož střelec míří. Při letu za třeba pohybujícím se cílem se potom nemůže splést, nebot dvě libovolné osoby nemají shodné rozložení tělesné teploty.

Ramsey další ze získaných nábojnic vyhodnotí i jiným způsobem. Navštíví telepatickou schopností obdařenou ženu. Ta díky svému nejsilnějšímu smyslu - hmatu - informuje Ramseye:

"Váš protivník je velice silný. A chytrý. Toho nenajdete. Ale nemusíte se bát. On najde vás. Protože máte něco, co on chce a potřebuje."

Marion! Jde o ní nebo o něco, co má u sebe?

Šablony na čipy!

Marion je Lutherův spojenec, jako s takovou je s ní i zacházeno. Je podrobena důkladné osobní prohlídce, při které obsluha příslušných přístrojů zjistí velké množství "štěnic" - miniaturních identifikačních a lokalizačních vysílačů. Jediné opomene kontrola prohlédnout. Kabelku. A to málem stojí Ramseye s Marion při převozu na utajené místo život. Luther na jedoucí auto navádí za pomoci v kabelce umístěného vysílače na dálku ovládané samohybné pumy. Marion, která si uvědomí, že chce žít, vyhodí v poslední chvíli kabelku oknem za svodidla. Před tím z ní vyjme skládací pás šablon. Oficiálně tak vlastně přestoupila na spolupráci s Ramseyem.

Luther zná citlivá místa Ramseye. Jedním z nich je Catherine. Použije jí jako rukojmí, jako prostředek k vydírání, aby Ramsey svolil k výměně za Marion a šablony

Výměna se má uskutečnit při večeři v jedné zahradní restauraci. Luther sedí s Catherine na jednom konci bloku stolů, Ramsey s Marion na druhém. Domlouvají se pomocí miniaturních mikrofonů, Ramsey s výměnou souhlasí, jedinou jeho podmínkou je, že oba muži vypustí ženy současně. Luther Catherine a Ramsey Marion se šablonami.

Stane se.

Marion před tím, než se vydá k Lutherovi, roztrhne pás šablon na dvě poloviny a jednu dá beze slov Ramseyovi. Jistota je jistota; až příliš zná Luthera.

A taky ano. Sotva se Marion octne u Luthera, zbaví se jí po pomstě prahnoucí zabiják přesně vedenou ranou nožem, druhý pohyb ruky směřuje pod sako, třetím již Luther míří na Ramseye, čtvrtým pátým a šestým pak mačká spoušť. Ramsey ale už ví, co a jak. Střelám se mu podaří uniknout; policisté, kteří jsou akci inkognito přítomni, spěchají na pomoc. Luther musí znovu zmizet, znovu musí přerušet akci před pro něj zdárným koncem. Nyní už nepůjde jen o šablony a pomstu. Teď musí Ramseyovi v boji muže proti muži, v boji zločince a vraha proti policistovi, ukázat, jak vypadá inteligence, převaha, síla. Druhým, ještě zranitelnějším místem policejního seržanta Johna Ramseye je totiž malý Robby...

Luther v přestrojení za policistu pronikne na základnu. Na terminálu v Ramseyově pracovně /!/ si vylistuje protivníkovi údaje. Na obrazovce se po chvíli objeví fotografie Robbyho. Luther se cítí natolik jistý, že na terminálu fixuje tuto "stránku" Ramseyových"desek", a odchází. Až seseržant z obrazovky dozví, kde tentokrát Luther udeřil, bude již Robby plnit funkci nesmírně platného rukojmího.

Ramseyovi stačí jeden jediný pohled na obrazovku terminálu a už bere do ruky telefona volá domů. Obsazeno. Navzdory na něj kladených požadavků ze strany nadřízených Ramsey okamžitě jede zjistit, zda se stalo to, čeho se obává. Catherine ho doprovází.

Dveře jsou sice neporušené, vnitřek bytu však nasvědčuje menšímu zápasu. Útočníkovi neodolal ani robot Louis, jenž leží na zemi a evidentně má dost. Ramsey se nad ním skloní a snaží se ho uvést do takového stavu, aby byl schopen podat alespoň kusou informaci.

Zvoní telefon.

Jsem rejpal. Tohle místo považuji za chybu ve scénáři. Když totiž volal Ramsey, bylo obsazeno. Po příchodu do bytu vůbec s aparátem nemanipuloval. A najednou je linka volná...

Volá Luther.

"Jestli chcete ještě někdy vidět svého syna živého, vezměte do kapsy zbytek šablon a přijeďte / následuje název místa/. A ne aby vás napadlo někoho informovat či vzít s sebou. Nikoho, rozumíte?!?!"

Ramsey je připraven udělat cokoliv. Catherine chce jít s ním, ale John si vynutí slib, že ho nebude sledovat, aby se dozvěděla, kam jde. Catherine přikývne. Sotva Ramsey odejde, skloní se Catherine nad robotem. Chce se pokusit o oživení. Náhodou uvede do chodu záznamník telefonických hovorů. Vyslechne dialog Luthera s Ramseyem a zjistí tak, kam se Ramsey vydal. Catherine se rozhodne daný slib splnit po svém...

Místem, na které Luther Ramseye donutil přijet, je rozestavěná výšková budova. Její vrchol není v noční tmě vidět; Ramseyovi se přesto zatočí hlava při pouhém pohledu vzhůru. Ani raději nemyslí na to, že bude nucen nahoru.

Z jedné strany budovy je stavbařský výtah. Má dno, střechu a dvě boční stěny. Nástupní a výstupní strana je bez jakékoliv zábrany. U výtahu se tetelí asi deset kovových brouků, takových, jako byl ten, co zabil Johnsonova kolegu Harryho. Ramsey jejich hloučkem kupodivu bezpečně projde a nastoupí do výtahu. Zmáčkne tlačítko pro jízdu do vyšších pater.

Je mu hrozně. Závrať sílí. Ale láska k synovi je mnohem intenzivnější.

Výtah se zastavuje ve 35. patře. Mezi ocelovými sloupy je spousta svářecích robotů, kteří usilovně pracují. V dešti jisker a oblacích dýmu zahlédne Ramsey Luthera s Robbym.

"Pzstte chlapce," křičí.

"Za šablony."

"Ne. Nejdříve pusťte Robbyho. Až sjede dolů, pak vám dám, co budete chtít."

Luther se tiše zasměje a pustí chlapcovo rameno. Přes protesty Ramsey svého potomka odešle výtahem dolů.

Luther soupeře vychutnává:

"Vy jste si nevšiml těch broučků dole? Zabijí každého, kdo sjede dolů. I vašeho synka," usmívá se.

Ramsey křičí na Robbyho, snaží se zběsilým mačkáním zastavit výtah. Marně. Tlačítka nefungují.

Výtah je již v prvním patře.

V otevřených vratech drátěného plotu stavby se objeví Catherine. Cběhne mezi kovové zabijáky, chytne v právě se zastavujícím výtahu Robbyho za ruku a pomáhá mu šplhat po železném skeletu alespoň do prvního podlaží. Tenhle záměr se podařilo Lutherovi překazit.

Ramsey je vztekem bez sebe. Přestože je neozbrojen /Luther ho donutil před chvílí pistoli zahodit/, vrhne se proti zlosynovi, vybavenému samonaváděcími střelami. Spuštění roboti vytvářejí svou činností vysoké tepelné pozadí, tudíž může Ramsey střelám úspěšně unikat. Naskočí do výtahu a zmáčkne tlačítko pro směr dolů. Výtah se rozjede nahoru. Luther naprogramoval ovládací panel.

Následuje scéna, kdy Ramsey bojuje s pocity závratě a nevolnosti a s několika "broučky" do té doby ukrytými pod podlahou výtahu. Podaří se mu zvítězit, ale ztratí mnoho sil. Stačí pouze po skončeném souboji na vrcholu budovy uvést výtah v pohyb dolů.

Plošina se zastaví ve 35. patře. Ramsey leží bezvládně na

podlaze. Nad ním se tyčí Luther. Namířená pistole hrozí každou chvíli vypuštěním smrtící střely.

Ramsey vymrští nohu a kopne. Luther ztratí rovnováhu. Upadne dopředu, do výtahu. Zdviž se rozjede dolů. Dva muži v ní zápasí o život. Už nepomůže elektronika, teď rozhoduje jen síla svalů. A v tomhle má výhodu Ramsey. Luther je spíše chytrý než tělesně zdatný. A to chytrý, co se plánování týče. Co nemá předem stanoveno, není schopen rychle provést. Druhá Ramseyova výhoda - on totiž ano.

Úderem pěstí na tlačítko STOP zastaví Ramsey výtah. Luthera prudké zastavení zastihne nepřipraveného. Přepadne dopředu. Má tu smůlu, že zrovna směrem na vstupní stranu výtahu.

Tmou zazní výkřik z výšky padajícího muže. Po dunivém dopadu se nerozhostí ticho. Je slyšet cvakání kovových nožiček. To Lutherovi "broučci" jdou za kořistí. Ani jejich pán je nezastaví. Jako odměnu za darovanou inteligenci, vrazí mu do těla jedovatá žihadla a uvedou do činnosti autodestrukční mechanismy.

Ramsey ulehčeně obejme Catherine a Robbyho. Měl velké štěstí. Mnohé zápasem s Lutherem získal: život svůj i svého syna, Catherine i další zkušenosti. Přišel jen o jedno: o strach z výšek.

Standa Čermák

přetištěno s laskavým svolením redakce
Světelných roků

+-+

Robert Heinlein prý řekl, že SF buduje na SF. Zde je praktická ukázka.

Michel CALONNE / o němž vím bezpečně jen to, že je s nejvyšší pravděpodobností Francouz/ si vypůjčil motivek až z prahlubin SF - od samotného Lúkiána ze Samosaty, který v pravdivých příbězích hovoří o révě, jež měla dole u země statný silný peň a nahoře byla ženou s tělem od boků normálně vyvinutým... /dále viz str.32 vydání z roku 1963/. A možná vám něco připomene i Čapkův Pád rodu Votických, ač se podnutky pana Diviška a pana Muira poněkud liší.

MICHEL
CALONNE

Když jsem se s ním setkal, skoro se ztrácel za ohromnou sklenicí prawhisky. Přes sklo jsem viděl vychytralou a potměšilou tvář, přetatou proláklinou, do níž se proudem velila tekutina.

"To jste vy, ten spisovatel?" řekl. "Sedněte si sem. A moc neukazujte ruce. Šestiprstáci jsou na to hákliví."

Přes tu svou prawhisky si mě důkladně prohlédl. Jako novopečený příchozí, celý posedlý strachem, že udělám nějakou botu, jsem se okamžitě zachoval podle jeho rady. Většina hostů v baru byli totiž domorodci skoro lidského vzezření a říkalo se o nich, že nemají rádi turisty.

Událo se to před třemi nebo čtyřmi lety na jedné planetce specializující se na rekreační podnikání. V atlasu je označena jako SX-2209, ale pravidelní návštěvníci jí prý říkají Suchoprd.

Na její poněkud lepkavou půdu jsem vstoupil s jistou nechutí. Jen proto, abych Stéphanovi udělal radost.

"Fritzi," řekl mi, " tohle je terno pro vás. Dostal jsem radiogram ze Suchoprdu; je tam jeden, který přežil. Mohl byste se ho vyptávat a on souhlasí!"

"To nikdy nepřiletá na Zem?" zeptal jsem se opatrně.

Stéphan se nechlížel na mojí ješitnost a v[illegible]chl smíchy.

"Kvůli nějakému historikovi vesmíru! To v[illegible]ste měl přeskakovat z planety na planetu, a ne trčet v té sv[illegible]íře."

Stéphane univerzitně vzdělané lidi nikdy [illegible]ochopí, i když je vydává.

Zkrátka mě přesvědčil / což zase není ž[illegible] velké umění/, a tak jsem se jednoho krásného večera ocitl na [illegible]to poněkud pochybné planetě před neméně pochybnou osobou, s [illegible]jsem chtěl hovořit.

Pan Paoli se vyznačoval klasickým vzezřením alkoholika - hubenou a napuchlou tváří a zarudlýma očima. Když jsem pohledem sklouzával z obličeje na zbytek těla, očekával jsem, že bude obleče[illegible] jako prabufeták, ale kdepak, měl na sobě udržovaný, i když lehce ošuntělý vycházkový oblek. Taky jsem si všiml, že jednu klopu měl pečlivě zalátanou.

"To moje staré," řekl ihned. "Ručně. A to už je při svým věku krátkozraké."

Rozhodně měl postřeh. A rovnou bez přechodu se zeptal:

"Kolik dáte?"

Vyřkl jsem Stéphanovu návnadnou cifru. Chvíli diskutoval, pak přistoupil na plánovanou cifru. Ale platí se předem. Co nejdiskrétněji jsem odpočítal bankovky na špatně otřený stůl.

"Tak jo," řekl. "Takže jdeme na věc. A co vlastně chcete vědět?"

"Píši Dějiny objevných kosmických letů," řekl jsem mu. "První svazky, jak jistě víte, už vyšly: Návštěva u sousedů, Průkopníci za Sluncem atd."

Netroufal jsem si dodat, jak se to dělává - možná jste je měl už v rukou? Určitě to nebyl jeho způsob, spíš si romány zapojoval na elektrody...

"...a teď píši o prvních cestách na Pás."

"Aha," řekl pan Paoli, "a zajímá vás zkáza Ptolemaia, protože jsme na něm byl a protože jsme všechno viděl."

"Přesně tak!" vykřikl jsem zaníceně / cítil jsem se povinován vlít mu trochu nadšení nad jeho vlastního činy; on ho neprojevoval/. "Prožil jste tu epopej, ale ano, epopej, po boku Van de Berga. Je to jedinečná zkušenost, pane Paoli, být po boku hrdinovi ve výhni tragédie. Potřebuji se o něm dozvědět všechno. Jak se usmíval, jak povzbuzoval posádku, jak dostával svá slavná vnuknutí. Zajímá mě všechno. Byl to velikán. Nový Bertmann nebo nový Brideau, možná ještě víc než Brideau. Dlouhá poslušnost dobyvatelů - to je název jedné kapitoly. Všechno mi podrobně vyprávějte, každičké jeho gesto

bude pro dějiny vzácností."

Odhadoval mě pohledem.

"Zaplatil jste si," řekl posléze. "Chcete znát celou pravdu. Je to tak?"

"Je to tak," přitakal jsem prudce a vytahoval notes.

Není to žádná lahoda, dělatsi poznámky v těch palčácích, ale mám hrůzu z diktafonů a samopisů, pomáhé mi, když si to můžu pranaškrábnout /používám zde zásadně předponu pra místo adjektiva pravěký. Nechť mi čtenáři prominou, je to moda. Pra se dnes používá před archaickými termíny. Označuje věci zděděné ze "starých dobrých časů"./.

"Sám jste to chtěl," ušklíbl se. "Hack! Ještě dvakrát!"

Domorodá čišnice se přišourala s podnosem. Měl jsem pocit, že se upřeně dívá na mé palčáky. Pět prstů? Šest prstů?

"Začnu s prvníma průšvihama," řekl pan Paoli. "Tam to začalo bejt zajímavý."

+++

Nejdřív jsme čelně nabrali nějakej objekt. Moc velkej nebyl, řekněme jako tahle flaška, ale i tak prorazil osm vrstev speciálních slitin a vyboural do Ptolemaia skrz přepážky, stroje a těla kámošů asi padesátimetrovej, šedesátimetrovej tunel. Byli jak provlečený korálky. Moc pěknej pohled to zrovna nebyl. Vzpomínám si na skupinu tří strojníků, náraz jakoby je přivařil k motoru a všichni tři byli jedna díra. Pěkná, čistounká, pochopte, ten objekt byl dost teplej, aby vypálil všecko, co se mu motalo v cestě. Když jste se postavili přímo k průlezu, moh jste se dívat skrz. Jenom v první minutě, že jo, pak to začalo ze všech stran povolovat a my se v záchranejch skafandrech brouzdali až po kolena v ... Něco nehraje, spisovateli?"

"Ale ano, ano, v pořádku," řekl jsem. "A jaká byla Van De Bergova reakce?"

"Druhej den se přišel podívat, jestli je všechno vyšůrovaný..."

"Druhý den?"

"A co měl dělat jinýho? Oddíly tam byly, rozkaz znaly, fungovaly, všechno probíhalo v pořádku."

"Loď však byla v nebezpečí. Bylo třeba učinit rozhodnutí, udělat..."

"Neznal jste Ptolemaia," řekl pan Paoli. Ostatně všecky velký lodě byly stejný. Musím vás po něm trošku províst, to vám pomůže pochopit pár věciček, který v knihách nevyčtete.

Když se dětezprostředka velkou spojovací chodbou, musíte jít dobrou čtvrthodinu rázným tempem, než dojdete na druhý konec. A během tý čtvrthodiny minete přesně dvacet hlavních stanovišť. A za těma stanovištěma bylo v hlubinách a zákoutích Ptolemaia přes sto oddílů o deseti až třiceti mužích. Každej oddíl měl přesně vymezenou práci a každej muž v tom oddílu byl vyškolenej na dvě nebo tři specializace, aby moh v případě potřeby rychle nahradit kolegu.

Vidíte tu síť? Fungovala při mináži a stejně dobře fungovala i při nehodách. A čím je situace vážnější, že jo, tím líp to funguje: domů se chce vrátit každej.

Takže to by byl ten první průšvih, o kterým jsem vám chtěl vyprávět. Ucpali jsme díry, zpopelnili mrtvý, dali skafandry do sušáren, a pak jsme se věnovali jiným věcem.

Až na Van De Berga. Pozítří si na to vzpomněl a zřejmě si řek, že by se to mělo oslavit. A tak svolal vojenskej soud, přesně podle řádů, a za dvě hodiny pak jednoho popravili a drželi se každýho písmenka zákoníku."

"Ale," řekl jsem vyděšeně, "o této popravě slyším prvně. Jste

si naprosto jist...?"

"To teda jsem," řekl klidně. "De Berg ji možná neuvedl v hlášení. Jenže vy jste si zaplatil a já vám říkám, co jsem viděl. Popravili ho veřejně, jak to doporučuje Všekosm 1-1. Šesti starejma dobrejma prakvérama podle vojenský tradice. Prásk. Díru v žaludku měl skoro stejně velkou jako byla díra po objektu. Znal jsem ho a pak jsem ho a pak jsem ho stěží poznával."

"ale co udělal?"

"Když do nás vnik ten objekt, měl službu na štítu."

"Usnul? Opil se? Nechal štít nedovřený?"

"To ne. Štít zkrátka nebyl dělanej na takovej typ objektu. Trápí vás to?"

"Vás ne?" odpověděl jsem přísně. "Copak to nebyl váš kamarád? A vy mi tady chcete říct, že ho zabili pro nic za nic. To vám nepřipadalo nespravedlivé, mrzké?"

Podíval se na mě přes tlusté rudé okraje svých očí, pobaveně i zamyšleně zároveň.

"Dobrá," řekl. "Musím vám toho říct o lodích ví, jinak mý vyprávění nikdy nepochopíte."

"O lodích náhodou zase něco vím,"řekl jsem upjatě. "To, co já vím o lodích, zaplňuje celý regál knihovny."

"Každej má svůj kšeft," řekl pan Paoli lhostejně. "Předpokládám, že se tím živíte."

Ovládl jsem se. Nemělo smysl narušovat dokument subjektivními reakcemi.

"Mým kšeftem," pokračoval, "byla drobná galanterie... Nitě, jehly, náprstky, zkrátka věcičky, kterejch je na Zemi za pár babek habaděj a který maj na galaktických letištích fantastickou cenu, Základny to nikdy nemaj na skladě, určitě jste si toho už všiml. Objednávaj perimetanukleoneutronový elektrárny, obří radioteleskopy a takový věci - ale zpravidla zapomínaj na knoflíky vod kalhot."

"Kdo dne ještě nosí knoflíky u kalhot?" divil jsem se.

"Asi moc často základny nenavštěvujete," ušklíbl se. "Tak se podívejte kolem sebe; co myslíte, že drží voblek barmanovi a tomu malýmu tlouštíkovi u dveří? Pochopte, že magnetický systémy a podobný serepetičky jsou dobrý pro skafandry nebo pro ty velký zařízení, dodávaný pro případ poruchy i s vbudovaným mechanikem. .. Ale jestliže si na nějaký venkovský planetě jaoo třeba tady roztrhnete kalhoty, musíte si je umět sám zašít, nebo chodíte s holým zadkem.

Zkrátka jsem si tím nahrabal docela slušný jmění. A všimněte si, jak to bylo vykoumaný - ani zakázaný to nebylo. To na mým stanovišti vo dvě lůžka dál byl nějakej Rizzo, kterej riskoval. Měl zprostředkovatelnu."

"Zprostředkovatelnu?"

"Baže. Jak by se vám líbily dva roky letu a nešoustnout si? V kantýně se dala najít kupa speciálních zašívéren pro hypnotickou soulož a tak, ale většina kluků dávala přednost starejm dobrejm metodám. A Rizzo to pochopil. Nebyl blbej."

"To Ptolemaios nebyl smíšený?"

"Kdepak. To přišlo do mody až později. A co se na tom mění? Rizzo měl kartotéku všech kluků a plastickou fotku, s rozměrama, zvykama atd. Prohlídnete si ji, zamluvíte si chlapa a Rizzo zanes rezervaci do harmonogramu. Za zařazení do kartotéky jste platil a za rezervaci taky. Byl to dobrej kšeft, v seznamce byli skoro všichni."

Tady jsem si říkal s úzkostí, jak se s tím vyrovnám v pátým dílu. Pan Paoli mě trpělivě pozoroval.

"Chápete už trochu? Velitel Rizza vlastnoručně dekoroval..."

Poněkud jsem zrudl: "Cože?"

"Opravdu si to zasloužil," poznamenal pan Paoli. "To von šel

svařovat vnější plášť po nárazu tý probíječky. Nebezpečná facha. Ale to víte, záleželo mu, moc mu záleželo, aby se vrátil na Zemi a moh tomu balíku ulomit drápky. Cesta byla dlouhá, ale sypalo to. Opravdu to nebyl hlupák."

Vzchopil jsem se.

"Ale to všechno mi nijak nevysvětluje, proč jste nechal zastřelit svého kamaráda."

"Ještě jsem vám vo tom neřek dost," povzdychl si pan Paoli. "Ale nic vám nevvčítám. Kdo nežil na lodích..."

"Lodi byly vždy útočištěm hrdinných čitů," vykřikl jsem /nesměl zabřednout do nevhodných myšlenek/. Čím se Země stávala omezenější a požitkářštější, tím více svobodných duchů vyhledávalo mlčení kosmu, tu velkou ságu vnějších světů...A mezi těmi všemi skutečnými muži vy nenacházíte jediného, který by byl hoden vstoupit do dějin, a vyprávíte mi tady o nějakém mrzkém kuplíři Rizzovi."

"Povím vám, vo kom chcete," řekl a pokrčil rameny. "Zaplatil jste si, ne? Vo kom teda? O Malikovi, Badgwayovi... nebo o tý bandě z ústředních kuchyní... Znal jsem je skoro všechny, konečně, za dva roky... Když nepočítám seznamku, byly tam takový a takový kluby...Dobrá, budu vám vyprávět o jednom po druhým, dokud nebudete prosit o milost. Badgway byl počtář v navigaci. Malý pívo, zrzavej, klidas, trochu ospalej. Během cestysi musel nahrabat takový dva tři miliony v pokeru. To byl úplnej vědec. Shangra? Dobrej chlápek, ale úplně posedlej: chtěl vyzkoušet úplně všecky chlapy na palubě. Prej se mu to povedlo nebo málem. Jinak byl tak dobrej, až byl blbej; hromadě lidí na Zemi posílal šeky na menší částky - vdovám, ztroskotanejm existencím... Henry? Čerstvě vyřazenej poručík, ve svým oboru prej machr. Měl menší procento v zásobování, bylo to veřejný tajemství. Gussmann..."

"Přestante," řekl jsem zhnuseně."Pochopil jsem, co jste chtěl říci, každý měl svůj kšeftík, je to tak?"

"Nic jsem nechtěl říct," řekl pan Paoli. "Pouze jsem vám o nich vyprávěl...Tak bysme mohli pokračovat do nekonečna..."

"Ne," přerušil jsem ho. "Spíš mi vyprávějte o cestě."

"Mně je to fuk. Ale chtělo by to trochu ředidla...Hack!"

Zatímco ho číšnice obsluhovala, cosi mě nutilo, abych zkřížil paže a ruce strčil do podpaží.

"Tahle na to kašle," řekl pan Paoli, kterému nic neušlo. "Už je trochu znám, až uvidím někoho, co se čílí, tak vám dám echo."

Ach bože! vzdychl jsem si potají, kde je můj poklidný kabinet na katedře dějin, plný mlčenlivých knih, navštěvovaný pouze studenty a domácnostními roboty? Jenže teď jsme byl tady.

"Nuže?" řekl jsem.

"Šest něděl po objektu si mě vyžádal sám De Berg. "Těpic!" pomyslel jsem si. Dobrá. A jel jsem speciálním výtahem do velitelský sekce a už to byla událost. Dveře se vodevřely, jeden mě přebral a po několika vopičárnách jsem stál před velitelem. Když ho vidíte zblízka, první, co vám padne do voka je to, že šilhá. Řekl mi: Paoli? "

"To jsem já, pane veliteli."

"Předejte tuto depeši."

"Hned jsem věděl, že je to zkouška. Soustředil do těch třech řádků všechny možný chytáky. Ale já mám na to svoji fintu. Rozdělil jsem kody na sudý a lichý a všechno jsem předem naprogramoval. No a pak jsem dvě vteřiny cvakal na klávesnici a šup - vypadla zpráva.

Čte ji, vzpřímí se, jako by mě chtěl dekorovat, položí mi ruku na rameno, podívá se mi do vočí - vlastně do voka - a povídá:

"Paoli, ty mě už neopustíš. Vystřídáš toho vola radistu, co dneska ráno vodešel na marodku."

Od té chvíle jsme byl přímo u zdroje. A stálo to za to. Krátce

na to přišla Pulcherrima, snad hned druhej den."

"Pulcherrima!" řekl jsem panu Paoli. "Přistál jste na ni? Znáte ji?"

"Celou expedici jsem nesl ze De Bergem na zádech vysílačku. Měl jsem rozkaz držet se nejmín šest kroků od něho. Zajímá vás to?"

"Vyprávějte o Pulcherrimě," řekl jsem mu. "Bude to pilířem mé knihy. Honem povídejte."

"Svý jméno dostala Pulcherrima až později. Zpočátku to byl jednoduše objekt číslo 2, mrnavá atmosferická porucha na obrazovkách. De Berg ji považoval za atmosferickej šum. Seřval mě, až mi zalíhalo v uších. Pak jednou vešel a spatřil na vizualizátoru objekt 2 velkej jako jabko. Byly už k rozeznání zasněžený poly s vločkovitou a soirálovitou vrstvou mračen.

"Co je zas tohle?" křičí.

"To je ten šum, pane veliteli," já na to.

Zjevně si říkal: Zlobím se nebo ne? Pak se rozhodl , že ne, a mluvil vo tom, že otevře flašku prašampusu na oslavu "svýho" vobjevu. "Ale nejdřív,- kurs objekt a připravte člun."

To se už samozřejmě dávno stalo. Služba se slepě řídila příkazy. Zatímco spal, přiblížili jsme se o šest stadií. Když mu to Henry řek, jenom pokrčil rameny. O prašampusu už ani muk. Na lodi vládlo horečné napětí. V kantýně mě zasypávali dotazy: byl jsem jedním z osmi nebo deseti, kteří se mohli dívat na obrazovky a zbytek posádky zmíral zvědavostí.

"Čemu se podobá,Paoli?"

Podobala se hodně Zemi. Byla tam voda, páry hnané větrem a velké zelené skvrny, které mohly být vegetací. Ale na té naprosto neznámé planetě nebylo moc naděje, že narazíme na tvory v kalhotách. Tady své zásoby neprodám.

Ptolemaios setrval na oběžné dráze jen po dobu nezbytně nutnou k zběžnému průzkumu atmosféry. Podobalo se to vzduchu, bylo to skoro dýchatelný.

"Poměry nejsou zrovna ideální," přiznal mi jeden asistent,"ale hltík kysličníku uhelnatýho zas moc neškodí. Objekt 2 má úctyhodnou hmotu, zaokrouhleně jeden a půl hmoty Země. Přeju příjemnou zábavu."

De Berg má bejt v komandu, takže i já. Divný povyražení. NA zdravotní procházky si moc nepotrpím, pokud se nejdná o menší objekty jako Měsíc, kde člověk svou váhu už skoro ani nevnímá. Rychlým výpočtem jsem však zjistil, že na objektu 2 budu vážit takových sto třicet kilo včetně vysílačky.

.....

Okénkem z člunu se dá krajina ocenit úplně jinak než z obrazovky. Ze dvou set tisíc metrů byla docela hezká, poly už vidět nebylo, zato však moře, tmavomodře prozařující běloskvoucími mraky. Objekt 2 obíhal kolem malýho, ale dost blízkýho slunce. I teplota byla pro naše pozemský kůžičky přijatelná.

"Kurs pobřeží vlevo," řekl De Berg.

"Mám to oznámit i druhýmu člunu?" zeptal se pilot.

Velitel se otočil a spatřil ho v dráze za námi.

"Kdo dal příkaz," křičel bledý vzteky. "Já žádný rozkaz nevydal!"

"Nebylo třeba, veliteli, prostě jsem se řídil běžnými výsadkovými směrnicemi."

Poručík Arem se zrovna ukázal na palubní obrazovce za řídícím pultem druhého člunu.

"Okamžitě se vraťte na Ptolemaia!" řval de Berg.

"Fajn," řekl Arem, "ale je to proti předpisům. Vždycky dva čluny, článek šestadevadesát."

De Berg se zhluboka nadechl, chvíli sledoval přibližující se

zelené pobřeží a pak suše řekl:

"Přistanete jako druhej, povídám, - jako druhej. Na břehu proti tý skupince dvou ostrovů. A počkáte na mý instrukce. Konec."

Přistáli jsme poněkud tvrdě. Pilot viděl něco jako louku, ale ty traviny byly třímetrový. Člun do nich zapad jako do másla a pak narazil na pevnou zem. Parádně jsem se majznul o Brackovo sedadlo- tak se jmenoval ten přede mnou.

"Aspoň si příště nasedíš blemcák, vole," řekl nevraživě.

Měl jsem sto chutí pár mu vrazit.

"Z tý zelený změti, co úplně zakrejvala vokýnka, jsme byli sakra vynervovaný. Pilot hmát na palubní desku, ozvalo se ohlušující písknutí, pak se ukázalo trochu kouře a tráve zmizela. Seříznuté libovolně zvoleným paprskem. Je jich tolik, že už ani nevím kterým.

A už jsme se medvědím krokem prodírali tím polospáleným senem.

"Nedotýkejte se těch rostlin holýma rukama," řekl biouš, "jeden nikdy neví."

Byla to sice dřina zvedat všechna ta kila navíc. Ale nejhorší bylo aroma. Opojná vůně tý trávy, hustá jak polívka a silně peprná. Brack kráčel v čele a přestřeloval velký stonky a razil tak jakousi alej, vypadala skoro jako tunel. Nikdo ani necek. Vzpomínám si, že jsem byl celej podělanej strachy.

No a když jsme vylezli na hřeben...

Nevím, jak to říct. Představte si, že se brodíte štokou a najednou jste úplně čistej a stojíte v paláci. Nebo jste v náručí nejkrásnější dívky na světě. Bylo to jako rána palicí do hlavy a zmohli jsme se jen na jůůů. Stáli jsme tam jak přibitý.

Byly tam čáry všech odstínů zeleně. Byly samozřejmě nehybný, ale prolínaly se vod našich nohou až v dál na horizont. Byly to lesy, teda vlastně lesostep, hustý a štavnatý jako velký kupovitý mračna, když je hezky. Obřadně se přibližovaly a vzdalovaly, skoro jste měl dojem, že slyšíte hudbu. Vůně byla najednou tak sladká, že byste nad tím řval.

Tady byla Pulcherrima pokřtěna. Znamená to "Nejkrásnější", jak tvrdil De Berg. Odříkal krátký projev, který si myslím připravil předem. Tedy, Pulcherrima.

Shora jsme viděli moře s podivnejma vlnama, který se valily pomalu, pomalu a na nichž se vůbec nedělala pěna. A druhej člun na břehu a kolem něho se hemžilo pětadvacet chlapů.

"Na co čekaj?" zavrčel De Berg. "Paoli! Zevolejte Arama."

Zavolal jsem ho. Tvářil se na obrazovce ustaraně.

"Mám maroda."

"Něco vážnýho?"

"Biouš říká, že ne. Může ho ošetřit na místě."

"tak je tam teda nechte se strážním oddílem a okamžitě, abyste neztráceli ani svůj, ani můj čas, odstartujte...Držte se těch skalisek, já sestoupím lesem a sejdeme se na tom malým nažloutlým mysu. Konec."

Ne, zblízka se to Zemi zas tolik nepodobalo. Stromy na Pulcherrimě maj kmeny rozpláclý na zemi jako obrovský placky s kořenama kolem dokola. Plochý listy vytvářej na konci tří až čtyřmetrových stonků něco jako přístřešek a otáčej se za sluncem, aby kmen byl v chládku.

A stejně tak "skaliska". Jak jsme se k nim přibližovali, pochopili jsme, co nám na nich připadalo zvláštní. Byly to dokonalé krystaly, počínaje zrnkem štěrku a konče blokama jako kopce. Krystaly s ostrejma hranama, s hladkejma a zářivejma plochama.

S tou zatracenou přitěžlivostí, co se nám lepila na boty, jsme potřebovali hodiny, než jsme se spojili s Aramovým komandem. To není možný, "řek mi jeden kámoš," to je úplněj porod udělat krok, a když se zastavím, mám dojem, že vrustám do země". Tohle si zapama-

tujte, spisovateli.

Ještě jsme ani nebyli na břehu Zpomalenýho moře / tak ho ze srandy nazval Aram a velitel ho za to seřval, zřejmě ho chtěl pojmenovat po svý holce/, tedy ve chvíli, když jsme se setkali s kolegama, spadla noc neoblomě jako opona. Bác!

"Přistáli jsme moc blízko rovníku," bručel De Berg, "Asi se rychle otáčí. Pojď sem, Paoli, ojci mluvit s Ptolemaiem."

Zatímco rokoval s druhým důstojníkem, ženisti vháněli umělou hmotu do domu silového pole. Pak už stačilo jen přerušit proud a byla z toho kupole. Na lodíci jsme byli docela dobře vybaveni.

Noc se téhla šest hodin. Přísahám, že jsme je počítali. Čekali jsme "útok", koho? To byla záhada, ale čekal se, protože byla tma. Když jsem vyčerpáním už skoro usínal, De Berg mě vykopal, nebo málem, nastojku před kopuli.

"A co vysílačka, veliteli?"

"O tu se postarám."

V noci byla Pulcherrima bezbarvá: zelený odstíny se mění v různý zářící šedi a krajina jako by vás upřeně pozorovala. Měl jsem noční brejle a viděl jsem všecky ty nepřehledný stáda připlácnutejch rostlin, bledejch a bez jakýhokoli stínu, a na druhý straně Zpomalený moře s vlnama, který se tentokrát zdály vyloženě nehybný.

A ta vůně. S každým závanem brízy mi stoupala do hlavy, sladká, peprná... Střídali nás naštěstí po půlhodinách.

Vrátil jsem se pod kupoli. Konečně jsem usnul, když slyším jak mi do uší řve obrazovka.

"Veliteli, veliteli!"

Byl to biouš. Vzbudil jsem De Berga. Biouš mu nesouvisle vykládal jakousi bláznivinu. Šlo o toho maroda...."Zemřel, ne, bohužel nezemřel, přijďte se podívat, přijďte."

De Berg se tvářil jako v těch nejhorších dnecj / ono i v těch dobrých.../. Přidělil mi mono, vzlétli jsme, navigovali tak trochu za světla - najednou se rozednilo - přistáli jsme u druhýho člunu. Byl tam biouš se strážním oddílem. Celí se třásli a dívali se na něco na zemi.

"Je nějakej lékařskej důvod ho takhle nechávat?" ucedil suše De Berg.

Biouš se zatvářil, jako že toho na sebe bere moc. Poklekl vedle nemocnýho, který ležel na břiše, pokynul nám, abysme se podívali, s jakýmsi odporem ho chytil za levý rameno, trochu ho nadzved a zase pustil.

"No tak zatáhněte silněji," řekl De Berg.

Ten člověk na zemi zved hlavu, jak jen moh, podíval se na nás tak, že... Radši na to nemyslím. Vystupovaly mu kosti. Pokoušel se něco říct, ale zmoh se jen na tichej škleb.

"Trpí, dejte mu narkozu," řekl velitel.

"Vyzkoušel jsem už všechno, nejde to."

"Tak ho rychle převezte na marodku na Ptolemaia! Nebudete tady přece stát a koukat, jak mi umíraj lidi."

Osobně se sklonil, uchopil ho za vrbě ramena a prudce trhl.

Všichni najednou jsme zařveli. Brack se odvrátil a blil. De Berg zbledl jako stěna.

Ten chlap zapustil kořeny.

Z hrudi a z pravýho ramene mu vedly čtyři uzlovitý provazce, který protrhly šaty a nořily se do země. Další provazec, o něco tenčí, vycházel z hrdla a jeho konce se kroutil, jak hledal půdu. Bylo to narůžovělý, s vedlejšími kořínky nebo s chlupy, co já vím. Teď jsem to viděl jasně: chlap byl přišitej všema částma těla, nohama, trupem. Nemoh se hnout ani centimetr, a přesto se ještě snažil! Třásl se.

"V noci slezl z lůžka," řekl biouš / asi aby nějak přerušil ticho/,"za chvíli jsme ho našli takhle."

"Co mu bylo?"

"Včera večer nic vážnýho...Byl jenom utahanej. Lehká anémie. Stačily dvě tři pilulky."

De Berg se najednou hystericky rozeřval. Jsme všichni neschopný, jsme baby atd. Biouš si koupil diplom někde v bazaru, zdraví posádky je jeho džob, tak at se stará atd. atd.

Po třech větách jsme ho přestali vnímat. Oba bioušové se dali do odborný debaty. Když jsem odcházel ve velitelových stopách, viděl jsem, jak vytahujou nástroje,

Od tý vteřiny jsme kvaltovali jako šílenci. Tíže netíže. Měření a odběr vzorků jsme zmákli za necelou hodinu. A během další půlhodiny byly oba čluny zpátky na Ptolemaiovi."

"A co nemocný?" zeptal jsme se pana Paoliho.

"Chtěli ho operovat rovnou na místě, jako že mu ty kořeny vodříznou,ale nepovedlo se to. Za chvíli ho museli zabít, jenže injekce nezabírala. Tak ho pistolí spálili a všecko kolem."

"Ze strachu z nákazy?"

"Z čeho jinýho," řekl Paoli, "snad si nemyslíte, že to byli maniaci?"

"A Van De Berg, když ho informovali o smrti toho muže, zaplakal? Přísahal bych, že ano?"

"Já pokračuju," řekl pan Paoli.

"Ptolemaios měl přesně stanivenej fárplán. Měli jsme udělat velkej perigalaktickej okruh a v přesných datech protnout určitý souřadnice. Rychlost a manévry od jednoho bodu k druhýmu byly ponechány náhodám objevů.

Při odletu z Pulcherimy všichni navigátoři jako jeden muž správně pochopili, že je třeba nabrat maximální rychlost. A když se De Berg probudil - von si rád pospal - byli jsme už na poloviční cestě k dalšímu bodu; využili jsme najednou všech prostředků zrychlení - fyzikálních, temporálních, zkrátka všechno sakumprásk. Trochu si zahulákal, aby se neřeklo, ale zpomalit nepřikázal.

V tý době, abyste věděl, jsme nic určitýho neočekávali. Ten muž zemřel na svý kořeny, zbylo z něj jen trochu krystalizovaný hmoty na objektu, který už od nás dělily miliardy stadií prázdna, v němž ještě nikdo neviděl, aby se šířili mikrobi.

A přece.

Vidělo nás to čtyřicet. Zbylých dva tisíce znalo brzo každou podrobnost. Ovládali se, aby se nás nestranili veřejně - a přesto jsme se po návratu museli podrobit nesnesitelným dezinfekčním procedurám, který zabraly dobrej půlden.

Pak týden nijakýho letu. Směna nemastně neslaně střídala směru. Jenom se udržovaly letový funkce.

A pak to přišlo.

My na velitelskym stanovišti jsme se to dozvěděli až úplně poslední. Jeden navigátor přišel ze stanoviště, kopancem otevřel dveře, třásl se / to mi něco připomínalo / a nesrozumitelně blekotal cosi o nějakým slepenci, dvojčatech, co já vím. Bylo nám jasný jen to, že se opakuje historie Pulcherrimy.

Snažil jsem se navázat spojení se všema biostanovištěma, ale marně. Nakonec jsme draprul jednoho mladýho asáka v jeho kabině. Na obrazovce byl zelenej jako sedma.

"Velitel si přeje vědět, co se děje."

"Tak mu vyřiďte, že si může....." odpověděl.

De Berg přistoupil blíže a nezvykle zdvořile řekl:

"Mohl byste mi sdělit, kde se nachází nemocný?"

"Dole, dole... až úplně dole."

A přerušil spojení.

A už jsme ve výtazích. Až dole? To by mohlo být u regenerátorů. Tam ani noha. Že by u stabilizace? Klusali jsme spojovacími chodbami z vyhlazeného kovu. Vzpomínám si, že jsem se do něj podíval a že ha mě nebyla moc pěkná podívaná.

Div jsme nevyrazili dveře a rovnýma nohama jsme skočili do tý hrůzy.

Voba byli na zemi.

"Panebože, jenom ne do ocele!" zařval De Berg.

Skutečnost však byla mnohem prostší. Zapustili kořeny jeden do druhýho. Strnuli ve zkroucený poloze, která vyjadřovala nesmírný úsilí po odtržení. Ale kořeny jsou pevný. Rameno jednoho se nořilo do... Jestli nic nenamítáte, radši bych se tím moc dlouho nezabejval."

Pan Paoli mi bez dovolení vypil sklenici. Do tváře se mu vrátila barva a oči opět zaujaly přibližně své místo.

Nebyl jsem na to o nic lépe než on."Správně, přejděte na jiné téma," řekl jsem.

"To zase ne," zavrčel a otřel si ústa. "Zaplatil jste si, ne? Tak si vyslechnete všechno. Pokračuju.

Voba se třásli bez jediný hlásku jako ten chudák na Pulcherrimě. Kolem nich byli všichni biouši s těma lektvarama na nic. Pochopitelně se moc nepřibližovali a měli masky.

Nezůstali jsme tam s velitelem dýl než tři vteřiny. Nejbližší biouš nás vyved na chodbu, a pěkně rychle. "Bez masky ne!" křičel.

"Co budete dělat, doktore?" zeptal se De Berg.

Ten jenom pokrčil rameny.

Vycházeli už i vostatní. Pootevřenejma dveřma jsem zahlíd jednoho nemocnýho a zdálo se mi, jako by se výraz utrpení na jeho tváři zmírnoval. Na něco přitakal.

Komu?

Henrymu. Zrovna vycházel. Poznal jsem ho i přes průzor masky. V ruce měl jednu z těch prokletejch hračiček, co se tenkrát užívaly a co jsme jin říkali mandarínky.

"Poručíku!" vykřikl De Berg. "Přece to nespustíte v lodi?"

Henry si ho nevšímal - on si ho ostatně nevšímal nikdo. Byla tam sice vřava, ale zase žádnej zmatek. Všechno se už zvorganizovalo, bezpečáci naklusali s protipožární aparaturou. Henry vykřikl několik cifer. Rozmístili nářadíčko. Dveře ještě nebyly uzavřeny. Viděl jsem toho muže na zemi,ale neměl dost sil, aby zved hlavu. Nos měl zabořenej do podlahy a třás se.

Henry naládoval mandarínku, položil ji vedle marodů a zavřel dveře. Vytlačoval nás pryč. "Máme devadesát vteřin," řekl.

Vy nevíte, jak mandarínka fungovala? V podstatě vyvolávala ohromnou implozi. Velké bitevní lodě zmenšovala na velikost viru. Veškerá hmota se přitom samozřejmě pomíchala.

Dal sice malou dávku, ale přesto málem ukončil náš osobní svět. V devadesátý vteřině se všichni chlapi na všech můstkách od přídě k zádi konvergentně roztříštili vo podlahy, stropy a přepážky směrem k mandarince. Vzduch řval.

A to bylo všechno. Jednou ranou. Ale nadělala dobrejch dvěstě mrtvejch. Žádnej požár, jenom padesátimetrová trhlina v trupu. Když jsme se probrali z mdlob, zjistili jsme, že bezpečnostní automatika běží, že lod je stále nepropustná a že by bylo třeba uvést do chodu zpopelnovače.

Veřejný mínění / tím myslím to na lodi / o Henryho činu značně diskutovalo. Vyčítalo se mu, že zabil lidi, aby je zachránil před nemocí. S tím nesouhlasím. V tý situaci... Byla to jediná cesta, jak rázně zamezit kořenovýmu onemocnění."

"Jestli se mu to podařilo, pak je ospravedlněn," řekl jsem. "Zamezil tomu skutečně?"

"Dočkejte času jako husa klasu," zabručel pan Paoli.

"Zatím jsme se snažili pokračovat bez stabilizátorů nebo skoro bez nich, s vysláblým polem a s chrchlajícím pohonem. Nesmíte taky zapomenout na to, že i naše spižírny dostaly zásah: nápoje, prakotlety, vitamíny musely bejt na příděl. A to mi umožnilo rozjet jeden kšeftík s Katibem - co se tak tváříte? Zapletil jste si, tak poslouchejte.

Katib byl biouš dietik, měl dozor přes kuchyně a byl to kámoš. Nemusím snad říkat, že když chtěl někdo dvojnásobnou porci, stačilo se na mě obrátit. Kšefty se hejbaly. Katiba trápil jeden biologickej problém. Zrovna ten nejštavnatější, do jakýho se moh biouš za celý staletí zakousnout: kořeny.

"Henry nemyslel," vrčel. "Jak teď máme udělat tkáňový kultury? Ti dva byli úplnej zlatej důl. A teď je všechno smíchaný."

"To bys radši chytil ten virus?"

"Kdo říká, že kje to virus? Máme o tom už takovou představičku, ale musela by se ověřit. Vzpomeň si..."

Katib svý povolání miloval. Musel jsem ho nechat vypovídat.

"... vzpomeň si na toho prvního na Pulcherrimě. Hypotéz bylo dost, ale ve skutečnosti byl úplně vobyčejně utahanej, na to se přece neumírá. V noci prostě vstane, vyskočí z člunu a mrskne sebou na pláži na břicho. Proč? Chvilku uvažuj: aby se n a k r m i l . Tělo mu řvalo po látkách, i když to nebylo slyšet. Chybělo mu kalcium, cukry, všecko, na co si vzpomeneš. A tak začal vysávat zem, je v ní všecko, to ví i tak nejapnej technik jako ty. Uznej, že na naší rodný planetě by takový kořeny byly učiněným požehnáním. Nikdo by neumíral hlady. Ale to ne, my se musíme pouštět do řetězce složitejch přeměn, abysme se od minerálních solí a slunční energie dostali ke kousku něčeho "poživatelnýho". Jsme choulostiví hodovníci. A bere nám to všecky síly. Zatímco obyvatelé Pulcherrimy... "

"Jaký obyvatelé?" vykřikl jsem. "Ty jsi nějakýho viděl, Katibe?"

"Třeba jo!"

Musel jsem příšerně vyvalit voči, protože se najednou nemoh udržet a vybuch smíchy.

"Možná jsem jich viděl pár desítek tisíc a ty možná taky: nepřipomínaj ti něco ty rozpláclý stromy? Třeba ubožáka rozplácnutýho na zemi? No, třeba to skutečně byly rostliny, co já vím, to by se taky muselo vověřit. Jsou tam třeba živočichové , myslící nebo nemyslící, pohybující se po nohou jako my nebo pomocí pružin, křídel, vířivejch brv, reaktorovejch prdítek, to je putna. Živočichové, který čerpaj potravu přímo ze země, jak se jim zamane - bud v krátkejch intervalech jako my nebo jednou za sto let, kdoví!"

"Nemocnej se teda uzdravoval? Bylo by stačilo jen vyčkat?"

"Ne," řekl, "okamžitě byl v agonii. Na takovej druh výživy nejsme dělaný, zabijí nás. Nebo nás mění v rostlinu, což není bezpochyby o nic příjemnější."

"A ti dva z Ptolemaia?"

"V tom není žádnej rozdíl. Hledali potravu v sobě navzájem."

"Ale oni nebyli v komandu. Pulcherrimy se ani nedotkli. Co to u nich vyvolalo?"

"Drahý Paoli, před objevem mikrobů si lidé mysleli, že se nemoci šířej uhranutím. Abysem ti to moh říct, potřeboval bysem mít ty dva na šest měsíců v laboratoři."

A se zvláštním tónem dodal: "Pokud je to vůbec nemoc."

"Co tím chceš říct?"

"No," pokračoval. "Jsem biouš, ne psychouš. Na obsese, psychosomatismus, na jevy jako stigmata a zázračné uzdravení mám pouze amatérský názory.... A tak, no, a vidíš..."

Já nic neviděl a víc mi už o tom nechtěl říct.

Klid byl tři neděle a dost. De Berg poslal na Zem hlášení a nehodu vysvětlil po svým. Měla nám vyrazit na pomoc nějaká velká loď..."

"ano," řekl jsem. "Giordano Bruno, velitel Brideau syn - syn Brideaua. Krásný stroj, minulý měsíc jsem ho spatřil na vlastní oči."

"V muzeu?" zeptal se pan Paoli.

"Kdepak, na výcvikové základně pro stevardy, používá se ještě k výcvikovým účelům."

"To se dalo čekat," řekl poněkud štiplavě.

"Zdá se, že Giordana Bruna nemáte v lásce."

"Žil jsem na něm... Počkejte, dojdu k tomu."

Za tři tejdny najdou starýho známýho Bracka zařaženýho do jakýhosi podlodmistra. A pak hned na to se to přiřítilo jako smršť v naprosto rozdílných místech lodi. Čtyři "nehody" stejnýho druhu. Ta v nákladním výtahu byla zvlášť povedená: pět chlapů, ani vo jednoho mín, vkořeněnejch do sebe, monstrum ježících se rukou a noh a rozšklebenejch hlav... Já to viděl. Nakonec je neutralizovali starodávným způsobem, který neohrožoval loď: nehašeným vápnem.

Jeden z nemocných držel zbraň obrácenou proti sobě, neměl ani čas stisknout spoušť.

Může to sice vypadat jako pitoreskní detail, ale loď zachvátila rychlostí blesku i utkvělá představa:

Další noc / po sedm hodin z dvaceti čtyř se tlumila světla/ zaslechli chlapi na centrálním stanovišti "krrr" jednoho thanatika. Je to jako když se trhá látka. Našli jednoho muže ještě se zbraní v ruce. Mířil špatně a pouze si spálil větší část těla. A protože hned nezemřel, dozvěděli jsme se důvod: domníval se, že vidí - a mýlil se - jak mu z nosní dírky roste malinkej kořínek.

Ať už s pomocí virů nebo bez nich - téhle epidémii se báječně dařilo. Kupa chlapů spáchala sebevraždu a mezi nima kupodivu i Henry, muž s mandarinkou. De Berg běsnil. Vydal drakonický nařízení proti sebevraždám, represálie proti mrtvým atd. Jindy bysme se tomu chechtali, ale nějak nám nebylo do smíchu. Jenom jsme ho ignorovali. Zjevně z toho chřadnul.

A pak sebevraždy ustaly, vyšly z módy. Kolik obětí? Nejmíň sto šedesát šest, to je přesnej počet, kterej jsem pod De Bergovým diktátem nahlásil na Zem. O sebevraždách ani vo kořenech se vám nic neřeklo. Byla to epidemie tyfu. Všichni staří dobří mikrobi nastoupily službu.

Jak skončilo jedno, začalo druhý. Jednoho dne jsem zachytil interní zprávy a ukazuju veliteli obrazovku. Najednou se probudil.

Jeden bezpečák vyděšeně volal svýho nadřízenýho.

"Uniká to, pane poručíku, uniká to!"

"Vyjádři se. Mluv klidně."

"V těsnící zóně to klesá na šestku! Už skoro na pětku! A furt to klesá!"

"No tě pič," řek poručík. "Musíme si ověřit, jestli mají stejné údaje na ostatních stanovištích. Veliteli, jste tam? Spusťte prosím, rychle tlakový poplach."

"Dobře," řekl De Berg.

Učinil tak. Jedno stanoviště za druhým hlásilo stejný údaje s tímž vyděšeným výrazem. Znamenalo to jednu betonovou věc: bezpečnostní přepážky netěsnily. Ptolemaios ucházel.

"Prognoza," řekl jeden z chlapů, "křivka na nule za čtyřicet vteřin."

Komplikované útroby lodi zaplňoval ohlušující a katastrofální pískot.

"Jde se na věc," řekl přece jen trochu pobledlý poručík.

"Spusťte druhou bariéru."

"Co je to zas ta druhá bariéra?" zasténal De Berg.

"To je bezpečáckej žargon." Druhá bariéra se okamžitě spustila. Na vhodném místě vybuchla termická bomba a v okruhu osmdesáti metrů svařila veškerý kov v jedinou hmotu. Zaslechl jsem i pár krátkých výkřiků: v roztavených částech bylo poměrně dost lidí.

Tlak konečně stoupl. Explozi jsme se prej vyhnuli o pouhejch deset vteřin. Ale všechno mi připadalo směšně křehký. Svářeči, kteří zůstali naživu, se dali do přesčasů. Bylo to jednoduché, celou dobu byli na pracovišti, občas si na hodinku na dvě na zemi zdřímli, jedli, co jim přinesli. Jejich pracovištěm byla samozřejmě ta beztvará masa oceli po bombě. Trhliny viděli všude. Svařovali horlivě, jako když člověk lapá po dechu. De Berg je navrhl na vyznamenání, vyvolalo to jen letmé úsměvy... Svářeči byli podělaný strachy, byli z toho celí zsinalí, svařovali, aby nezařvali, to bylo všechno.

V tý době se už Ptolemaios nedal ovládat. Šetřilo se energií, museli jsme se rozhodnout mezi pohonem a regenerací vzduchu. A tak navigátoři nabrali ten nejlepší možnej kurs k záchranný lodi a zavařili motory. Letěli jsme nazdařbůh zcela fyzickou rychlostí, ale i ta byla omezená.

"Přidej," říkal De Berg Synovi / začínali jsme se, i když trochu nejasně, vidět na obrazovkách/.

"Jsem na maximu," odpověděl Syn. "A navíc budu muset ještě lavírovat, je tady moře bludnejch asteroidů."

A tejden si kličkoval. My zatím pomalu ztráceli vzduch.

Na posádku dobyvatelů nebyl zrovna pěknej pohled.

Míjeli jsme se nachodbách a vzájemně se vyhejbali pohledům Zbylý jídelny už nebyly k ničemu, každej si s tím svým přídělem zalez radši někam do kouta a přežvykoval sám s očima upřenýma do prázdna.

Katib byl stále naživu. Patřil ke skupině biošů, kteří nepřetržitě sledovali vzduch, Jednoho dne mi řek:

"Dlouho už to trvat nebude, Pao. Už teď dejcháme nepřijatelný poměr kysličníku uhličitýho, Od dnešního večera se rozsvítí jen každá pátá žárovka, jídlo bude studený a energie se nechá pro regenerátory. A samozřejmě pro sváření. Ale na moc dlouho to nebude."

"Na kolik?"

"To ti nemůžu přesně říct, V tom stavu, v jakým loď je, se nedaj změřit kubíky.... Ale co, týden, deset dnů a je po všem."

Ptolemaios neměl hybernizátory. Škoda. Pomyslel jsme si s lítostí. Našel bych cestu, abych patřil mezi vyvolený, znal jsem správný lidi. Představoval jsem si, jak jsem uspanej nějakejma euforizantama, zdálo se mi o bouři na moři, o kopcích s travinama slehlejma brízou... Nahlas jsem řekl: "Levandule, levandule!" a Katib se na mě kradmo podíval.

Začínalo to bejt prachšpatný.

Zůstával jsem u De Berga. Hodil se jako ústřední komunikační stanoviště. Zdálo se, že to akceptoval a nedával už žádný rozkazy, pouze ze spaní / já ho slyšel/. Jednoho dne, to už nám modraly rty, nás volali navigátoři:

"Už nahlásil Bruno polohu?"

"Ne..." a odříkal jsem jim pětadvacet souřadnic.

"Děkujem."

Za pět minut další hovor:

"Setkání možné za sto sedmdesát tři hodin."

"To je víc než tejden...Zatím se všichni udusíme," vmísil se do hovoru biouš, kterej byl napojenej na okruh.

"Ledaže by se stav posádky snížil na polovinu."

"Bacha na ty tahy! Všichni jsou teď ozbrojeni. Na tydle jatka se dobrovolníci nenajdou."

"Uvažoval jsem o realističtějším řešení...Na tu vzdálenost od Giordy mají čluny malou šanci, řekněme, že je to nejzazší mez jejich možností. Zbývá třiadvacet člunů a ty můžou vzít přes šest-set mužů se zásobou vzduchu zhruba na osmačtyřicet hodin. Když odstartujou plnou rychlostí , můžou být ještě včas zachyceny. Na palubě zůstane něco pod osm set lidí: pro ně platí totéž, při Synově příletu můžou být ještě trochu naživu."

Po tomto návrhu nastalo hrobový ticho.

O místo v člunu se nikdo nerval. Mrtvej jako mrtvej... Liknavě se utvořilo všech třiadvacet posádek. Když byly čluny plný, odstartovaly. Byl jsem v jednom z prvních s Rizzem / vzpomínáte si, to byl ten ze zprostředkovatelny/.

Když jsme odrazili, praštilo mě něco jako rána pěstí do žaludku. Manévrovali jsme kolem Ptolemaia, byl jsem u vokýnka a ... ne, tu velkou vyboulenou cisternu, tu gigantickou konzervu poznamenanou kopanci uličníků si nedovedete představit... V tý chvíli bylo loď osvětlena z boku jdením ze sluncí Pásu, byla jasně vidět každá trhlina, každá puklina. Ale detaily to nebylo nic; už jsem nepoznával tvar. Z toho velikánskýho nádhernýho doutníku neblejskanýho jako zrcadlo / představte si Giordu, byly to sesterský lodě/ se stal takovejhle cajk, taková konská noha, takovej krab... Už ani protáhlej tvar neměla. Vypadala jako shnilá padavka.... A jak jsme se od ní vzdalovali, viděli jsme jí proti světlu. Z trhlin vlály jakoby drobounké hadříky, mohly to být jedině mrtvoly, s tím zvláštním vzhledem třísek nebo slupek, jaký mají ve vzduchoprázdnu...."

"Když jste opouště loď, srdce vám krvácelo," řekl jsem pln sympatií. "Jaká to velikost v tomto loučení..."

"Když to říkáte," řekl. "Bylo mi jasný, že je po všem, že se z toho už nemůžeme dostat... Začal jsem ji pochopitelně nenávidět.. To však zajímavý nebylo, zajímavý to bylo ve člunu."

"Vyprávějte tedy o člunu," povzdechl jsem si.

"Dlouhý to nebude, protože jsme hned první den upad do hlubokýho bezvědomí. Na první pohled netušený štěstí; úsporný dejchání, zpomalenej metabolismus... Až do konce mi zůstal pramínek vzduchu, zvlášť když.... Ale to vám hned řeknu.

\+ + +

Probudil jsem se přesně v tom okamžiku, když se Giordova přechodová komora s pískotem naplnila. Do plic mě jako studená výhen, jako rána bičem přes zadek, zařezal vzduch... Zázrak. Vdechoval jsem ho, div jsem nepuk, ani žďibec jsem nechtěl vydechnout. Byl jsem opilý.

Lodníci zezáchranného člunu mě přenášeli jako balík. A v tý chvíli, jak jsem votevřel voči, jsem si říkal, než ty masky, než ty zdravotnický vobleky.... Samozřejmě jsem nebyl schopen promluvit. Voni taky nic neříkali.

Položili mě na nosítka v biologickým bloku. Ucítil jsem píchnutí. Zdálo se mi, jako by tomu všemu chybělo trošku lidskýho tepla, chápete-li, co tí myslím. A pak jsem usnul.

Když jsem se probudil, nikde nikdo. A navíc jsem byl připoutanej. A já jsem spustil rotyku, to si pište. Úplně samotinkej v pyžamu v krychli bílý jako kra, to teda ne. Pro ubohý trosečníka, kterej má nárok na všecky slasti života, to bylo z mýho hlediska sadistický.

Přišel nějakej biouš. Furt ta maska, rukavice. Řval jsem tak, že mě nakonec vodvázal, ale musel jsme vodpřísahnout, že budu poslouchat.

"Nevzrušujte se...Právě vám analyzujeme krev, moč nervové tkáně atd. Přišel jste ostatně z pěkné epidemie, musíme učinit aspon

minimální bezpečnostní opatření."

Vzpomněl jsem si, že De Berg mluvil o tyfu. Bioušovi jako by vrtalo hlavou, proč z toho mám bžundu. Chudák velitel, tak ješitnej na ty svý zdravotnický statistiky... Na palubě se mu děly věci, který nemoh kontrolovat. Jak by potom měl najít odvahu a přiznat to? Jeho rekaci na kořenovou nemoc jsem pochopil bezvadně: nasrala ho.

"Proč jste mě nedali k ostatním?"

"K jakým ostatním?" hláskoval biouš. Za průzorem vypadal rozpačitě. Než mi odpověděl, ještě jednou mi změřil puls, pak se rozhoěl:

"Pozor na šok, Paoli... Všichni jsou mrtví."

"Á jé," řek jsem.

V jeho odpovědi mi něco nehrálo.

"A jak to, že znáte mý jméno?"

"No, měl jste přece u sebe papíry."

"A co pytel?" vykřikl jsem. "Co je s pytlem?"

"Po dezinfekci vám ho vrátíme, uklidněte se. Pokud si pamatuji, byla v něm pěkná sumička."

"Dvacet čtyři tisíc šest set," upřesnil jsem schválně.

Už se mi dejcnalo líp. Zbývala ještě jedna otázka.

"Mrtví? Jak umřeli? Vkořeněním?"

"Já vám nerozumím," řekl biouš. "Dva čluny nás minuly a ztratily se se vším všudy. Ostatní jsme dálkově naváděli až sem, ale byla v nich jen světle modrá udušená těla. Až na vás, kamaráde. Nechali vás dýchat místo sebe. Sakra klika, kamaráde."

Jeho srdečnost byla nucená. Všim jsem si, že už už zvedal ruku, aby mi poklepal na rameno, ale hned ji svěsil podél izolačního obleku.

"A kluci z Ptolemaia jsou taky mrtví?"

"K Ptolemaiovi jsme ještě nepřirazili," řekl. "Tak ahoj a klid."

Pak mi přece jen stiskl ruku, přes rukavici, a odešel a pečlivě zavřel na závoru.

Vůbec se mi to nelíbilo. Ale neměl jsem sílu přemýšlet. Usnul jsem.

Když jsem se probudil, světlo bylo jiný. Přesněji řečeno - nic se "neotevřelo", pouze jedna stěna kryxhle se zprůhlednila. Za ní jsem viděl něco na způsob vězenský hovorny, červenohnědé s křesłem, a v tom křesle trpělivě čekajícího muže, v němž jsem poznal Brideaua Syna. Už jste se setkal se Synem? Velkej, silnej, připlešatělej, málomluvnej, se všetečnýma očima.

"Vítejte na mý lodi, Paoli," řekl.

"Děkuju, veliteli. Nebyla by náhodou jedna praretka..."

"Později."

Bylo to dost kategorický. Znovu mě pozoroval. Dvěma prsty si podpíral bradu. Na ten milej přátelskej rozhovor jen tak nezapomenu.

Se mno jen tak něco nehne. Povídám:

"Jaký jsou zprávy z Ptolemaia?"

Ani se nehnul, jako by mě neslyšel. Osmělil jsem se, trochu z vypočítavosti:

"Jestli k nim rychle nepřirazíte, jsou v rejži. Už když jsem opouštěl loď, tak se vzduch málem nedostával..."

"Právě na Ptolemaia se vás chci zeptat, Paoli."

Těbůh!

"...Prý jste zase zdráv. A aby nám bylo jasno, tyfus jste nikdy neměl."

"Pardon," ušklíbl jsem se.

"Paoli," pokračoval stále stejným tónem, "tady si ze mě nikdo srandu dělat nebude a není nic snazšího, než vés poslat na špacír druhým koncem přechodový komory."

Tím mě dostal. Byl jsem takhle maličkej.

"Měl jsem štěstí, veliteli. Epidemie se mi vyhnula. Je to náhoda. To jsem chtěl říct."

"Samozřejmě. Ale viděl jste nemocné?"

"Desítky!"

"Jak vypadali?"

A spadla klec. Skočil jsem mu na špek. Musel jsem zkusit dostat se z pasti. Pustil jsem se do popisování příznaků tyfu, o nichž jsem nevěděl zhola nic. Snažil jsem se teda mluvit neurčitě. Ale Syn, i když hovořil pomalu, chápal rychle. A z jeho pohledu mě mrazilo. Přestal jsem blábolit a řekl jsem:

"Oukej, veliteli. Tyfus to nebyl, ale epidemie sebevražd a kořenová nemoc."

"Kořenová," opakoval tiše. "Vysvětlete mi to, Paoli."

Co mi zbývalo. A na De Bergovu stydlivost jsem se moh vykašlat.

Protentokrát mi nebylo proti mysli ukázat ostatním, jakej je ve skutečnosti: směšnej. A kdybysem řek všecko, třeba by to Syna pohnulo k tomu, aby si pospíšil: posloužil bych kamarádům.

A tak jsem vyvalil všechno, co jsem věděl. Syn jednou, jedinkrát zved obočí a pak už mě poslouchal v naprostém klidu jako vyřezanej ze dřeva.

Skončil jsem a požádal ho, aby mě pustil ven a dovolil mi stýkat se s posádkou. Znova se na mě tak nějak divně podíval, znovu mi řek "později" a najednou byla stěna opět neprůhledná.

Nikdy jsem nebyl tak blízko smrti jako v této minutě, ale nevěděl jsem o tom.

Pak hovořil s De Bergem. V mé nepřítomnosti, jak se sluší a patří. Asi vás to bude taky zajímat. Máte štěstí, měl jsem na Giordovi kámoše, kterej mi to na zpáteční cestě vylíčil.

De berg říkal:

"Dělej, Paule, dělej, je nás tu ještě sedm set naživu, ale vzduch máme už jenom na den na dva."

A Syn odpověděl:

"Proč jsi mi nic neřek o kořenový nemoci?"

De Berg protestoval, koktal, zatloukal. Syn na něj vyrukoval se všema mejma upřesněníma.

Tu De Berg zmizel z obrazovek a na jeho místě se ukázal Katib. "Spojte mě s vašima bioušema, veliteli," řekl. "Jste spojen, mluvte," odpověděl Syn. A KAtib udával klinická pozorování, čísla, návrhy na terapii. Bioušové na Gordovi si to pěkně poznamenávali. Spustili počítač s roboranty. Třeba se najde do setkání nějaká vakcína. Každopádně je třeba pádit k nim a převzít je a ošetřit.

Další den. Už jsem se ani neptal, co je s Ptolemaiem novýho, můj biouš nevěděl nic, nepetřil k velitelskýmu můstku.

A pak najednou pro mě přišel bez masky. Hned jsem pochopil, že mě pustí, vyskočil jsem z postele a žádal o šaty

"Přinesu vám je," řekl s neobyčejně přátelským úsměvem. "Paoli, jsem šťasten, že vám mohu sdělit, že jste zdráv."

"Nemám kořenovou nemoc?"

"Rizentropii? /Už pro to vynalezli nesrozumitelné slovo.../ Spíš : měl jste ji, tak trošku a sám jste se naočkoval. Cigarety?"

Najednou mě zamrazilo, ale pár šluků mě vzpružilo.

Přidělili mi důstojnickou kabinu, kde už byl můj pytel. Skoro nic nechybělo, člověk nesmí být zas moc úzkoprsej. Směl jsem promluvit se svou ženou, která mě už považovala za mrtvýho a která na mě civěla z obrazovky s otevřenou pusou. Zvlášť když jsem jí diskrétně řek o pytli.

Pak jsem se trochu flinkal po stanovištích, kde mě přijali jako bratra a kde jsem potkal starýho kámoše, o kterým jsem vám

vyprávěl. Dělal na velitelským můstku a to on mi povídal o Synových hovorech.

"Ale," povídám já, "přirazíte k nim nebo ne? Jestli tahle schovávačka bude pokračovat, tak se udusej."

"Giorda má havarovanej pohon," řekl. "Belhéme se. Jakmile se to spraví..."

"To je šílenství!" křičel jsem. "Pošlete čluny nebo dělejte něco!"

"U člunů nefunguje řídící síť, Pao... To víš, Pásmo... interférence... A mezi námi, radši bysem tak hlasitě nemluvil."

"Proč?"

"Syn rozhodl, aby ti dali injekci. Život ti zachránili lapiduši. Potřebujou tvoji krev pro budoucí vakcínu."

"Ale já už jsem zdravej! Imunní!"

"To jo, ale Syn nemá rád zbytečný riziko. Tak se radši moc neukazuj. Zůstávej v kabině. Navštívím tě a všecko ti povím. Ale nechoď mu do rány."

Dodržel slovo. Týž večer už seděl pobledlej v mý kabině.

Stalo se to takhle.

KATIB: "Mnoho mrtvých. Přenechávaj nám svůj vzduch, ale dlouho to nepotrvá. Kdy přirazíte?"

SYN: "Mbhhu mluvit s velitelem De Bergem?"

DE BERG: "Chcípnu, Paule. Pálí mě to tedy. Na co čekáš?"

SYN: "Má me havarovanej pohon... Už to bude spravený. Trošku strpení, Vane."

DE BERG: "Do pr..., pošli nám flašky se vzduchem. Cokoli. Jsme na dohled. Mám Giordu na pilotážní obrazovce."

SYN : "Správně. Přiblížil jsem se, abych mohl pozorovat tvé palubní průlezy. Ani jeden není v takovém stavu, abychom na něj mohli náklad navést."

DE BERG: "Tak tedy čluny, dělej!"

SYN: "Úplně poblázněný, interference."

DE BERG: " Ty prevíte, ty svině! Tobě se to dejchá, můžeš se vysrat na to, jestli chcípnu. Jen se mi podívej na rty, no! Krrrr, chcípnout, umřít, země..."

Atd. Delirium. Ze spojařů na Giordovi se jen lilo. Syn stále zachovával klid, seděl před obrazovkou mohutný a nehybný jako strom na Pulcherrimě.

Velitele vystřídal Katib - patrně násilím.

KATIB: "Brideau? Myslím, že jsem pochopil. Mám návrh. /Odkašlal si, chraptivě nabral dech./ Všude kolem a na všech palubách šílenství. Zabíjej se nazdařbůh zbraněma, nehty... kvůli vzduchu.... Šetřín. Návrh: pošlete nám mandarínku."

SYN: "Třeštíte. Nepřiletěl jsem vás zničit, ale zachránit."

KATIB: "Moc slov. Šetřit. Strašné agonie. Blížej se. Stačila by vteřinka. Rychle palte!"

SYN: "Vopravujem. Trochu strpení."

Prý dokoncedodal: Mám zablokovaný odpalovací rampy.

Pak přerušili příjem, protože se nechtěli dívat na to, co se dělo na obrazovkách.

Giorda začal pomalu manévrovat kolem Ptolemaia jako ryba kolem utopence. Stín dokonalého doutníku klouzal po vráskách a zlomech vraku, tý rozrušený slupky, v níž to asi nebylo moc pěkný.

Celej týden.

Pak Giorda znovu nabrala kurs k Zemi. A Syn odeslal ono hlášení, který jste asi čet: Přišli příliš pozdě. Průzkum neukazuje žádnou stopu života. Hrdinové Ptolemaia jsou mrtvi.

"Až na jednoho," řekl živě pan Paoli. A zavolal: "Heck!" To aby oslavil, jak si myslím, své přežití.

Byl jsem jako zkamenělý. Vypil jsem další velkou sklenici. S ní se mi vrátilo trochu kritického ducha.

"Proč vás nechali odejít?" zeptal jsem se podezíravě. "Mám-li vám věřit, pak Brideau byl člověk, který by vás ze strachu z rizika nechal zavřít v biobloku na doživotí."

"Žertujete," řekl Paoli. "Zajímal se jenom vo loď a jinak se moh vesmír třeba rozsypat, měl se z toho snad po...? Np, vylodili mě s poctama, dokonce mě vyznamenali / ale ne veřejně/, a pak můj případ zředili v ohromný polívce administrativy. Dokonce už ani nevěděj, že existuju. Ani je nenapadne srovnat paměti."

"Dal jste jím trochu své krve," řekl jsem. "Umožnil jste vyvinutí očkovací látky. Přispěl jste k pokroku lidstva, pane Paoli."

"Jo," řekl. "Jsem z toho celej na větvi. Při návratu jsem dal s tím bioušem řeč. Měl nápad, možná stejnej jako Katib. Říkal: V kosmu, daleko vod rodný planety, jsme všichni jsko předčasně narozený, mimina vytržený z břicha matky...Je to studený, je to prázdný... Všecky vaše bunky volají po troše tepla, strach... A tak hledají, hloubají, nesévají... Na Pulcherrimě je to zřejmě přirozený, maj hlad, nemůžou už vodolat.... A to je možná ta nákaza, celá ta epidemie... Co si o tom myslíte vy?"

"Vůbec nic," řekl jsem upřímně.

Zeptal se, zda jsem za své peníze dostal, co jsem chtěl. Já řekl ano, on mi podal rumu a vyšel z baru. Už nikdy jsem ho nespatřil.

Úryvek z V. knihy Dějin objevných kosmických letů od Fritze Muira, nakladatelství Széphena Malivoye. Kapitola II: Hrdinové Ptolemaia.

/...../ a nic se nevyhnulo jejich slávě, ani pomluvy. Sága letící z planety na planetu dévé někdy vzniknout bahnu. A tak se rozšířila lepkavé vyprávění, zrozená v brlozích těch malých nebeských těles oddávajících se prostopášnosti díky přehnaně liberálním zákonům. Opovážili se líčit Van De Berga jako krvelačného a zbabělého fanferona. Proč by ne? Již tu není, aby se bránil! Rozšiřovali morbidní představy, podle nichž prý průkopníci nezemřeli v plné práci, nýbrž se váleli v odporném rozkladu. Autor těchto řádek na vlastní uši slyšel jednoho takypřeživšího vyprávět jednu z těch hrůzostrašných historek, které se prý těší mezi lůzou oblibě, leč to sem nepatří. Milý čtenář se nemusí obávat.

Katastrofa Ptolemaia je jedním z vrcholů našich nedávných dějin a kdož ví, třeba veškerých našich dějin. Svou vznešeností se rovná skáze Titaniku, úžasnému umírání kapitána Scotta a jiným velkým okamžikům středověku. Nikoli bez posvátného chvění pouštím se do líčení posledních úderů jejich srdcí.

17. března konal se rozhovor mezi Van de Bergem a velitelem Brideauem. Hrdinové se pohříchu jen zřídka starají o historiky a opomněli se pro nás nahrát. Ale tomu, kdo Van De Berga znal dobře a důvěrně, nedělá nijak potíže rekonstruovat to podstatné z jeho posledních slov.

"Dusím se, Paule," řekl bezpochyby. "Nesnaž se nás však utěšovat. Velmi dobře jsem pochopil, žes ještě příliš vzdálen a že nedorazíš včas. Proto využívám posledních sil, abych vzkázal toto:

Nechť mě neoplakávají!" dodal určitě. "Nechť neustavují jediného dne na počest mé památky! Nechť mládež matičky Země naopak pochopí toto - umírám, abych jí ukázal cestu.

Všichni, kdož odcházejí," uzavíral svým slavným způsobem, "všichni, kdož odcházejí, všichni, kdož je nabádají, aby odešli,

všichni, kdož líčí jejich činy, nešetříce svých sil - ano, všechna ta srdce dobré vůle se účastní této mohutné křížové výpravy Člověka do svaté země Kosmu, přivolávající je hlasem neodolatelným a volajícím: UVOLNĚTE LANA! VYTAHNĚTE KONEČNĚ SVÉ KOŘENY!

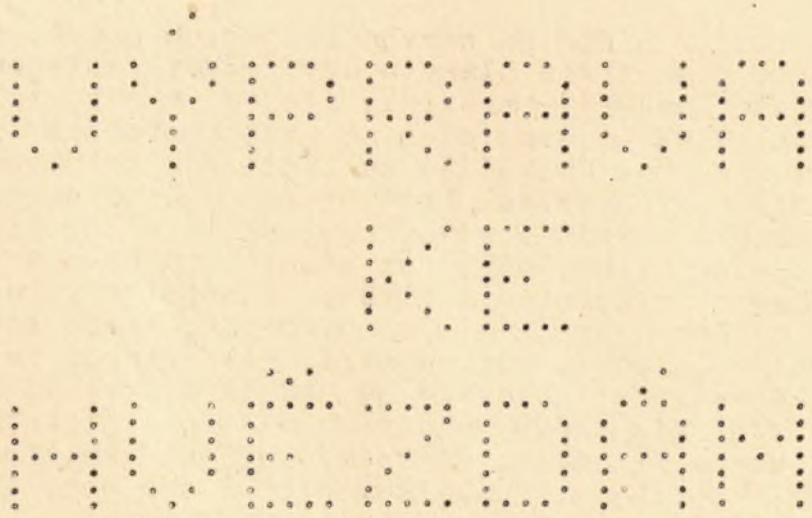
-jnh-82

RAcines sur la Trés Belle
in: Les Pièges de l´Espace, recueil de nouvelles, anthologie préparés par Marianne Leconte, Paris, Librairie des Champs-Elysées, Le Masque-Science fiction, 1977

přeložil Jan HLAVIČKA

a na závěr tohoto čísla fanzinu opět, tak jako v minulém čísle další díl románu na pokračování:

A. E. van V O G T

/ 2. pokračování/

Měl na mysli politické vydírání, ale to, že je nepojmenoval bylo významným komentářem k situaci.

"Jsem pověřen tím," pokračoval, "abych vám nabídl omezená občanská práva - právo vstupu na některé planety, právo na eventuální bydlení ve městech, přičemž se každých deset let budeme vracet k této záležitosti. Již nyní vás mohu ubezpečit, že v závislosti na postoji Míšenců v tom kterém desetiletí můžete počítat s dalšími právy."

Ztichl a Maltby uviděl, jak se na něj všichni napjatě dívají.

"Co si o tom myslíte," přerušil ticho Delian.

Maltby si povzdechl. Předtím, než se objevila loď, by tato nabídka nebyla špatná. Klasický případ ustupování, když se situace vymyká z rukou. Řekl to klidně, s věčnou nestranností. Dokonce i když mluvil, přemýšlel o podmínkách a zdálo se mu, že je to dobrý a poctivý návrh. Jelikož znal ambice Míšenců, přiznával, že další ústupky by byly stejně nebezpečné jak pro ně, tak i pro jejich mírumilovné sousedy. Když vzal v úvahu nepříliš staré události, bylo jasné, že postihy a zkušební období byly nutným zlem. Proto byl připraven podpořit dohodu, aniž tajil, že v této chvíli bude těžké získat pro ni stoupence. Klidně vysvětlil svůj názor a uzavřel:

"Musíme prostě čekat a uvidíme co se stane."

Po jeho proslovu nastalo ticho. Nakonec Nedelian s drsnou tváří trpce promluvil.

"A já si myslím, že jen ztrácíme čas takovou zbabělou hrou. I když Padesát Sluncí po dlouhé léta žilo v míru, pořád ještě máme v rukou více než sto bitevních lodí, pokud nepočítám ty menší. Někde daleko odtud, v prostoru, se nachází jedna pozemská bitevní loď. Poslyšte, vyšleme flotilu, ať ji zničí! Tím způsobem zničíme každou lidskou vbytost, která ví o naší existenci. Uplyne nejméně deset tisíc let, než dojde znovu k té náhodě, že nás objeví."

"Už jsme o tom mluvili," vzal si slovo víceadmirál Dreehan. "to by byl nerozvážný krok. Z velice vážného důvodu - Pozemštané mohou mít nám neznámou zbraň a zvítězit. Nesmíme riskovat."

"Mně nezajímá, jakou zbraň má jedna loď," odpověděl ten muž stejně zvučně. "Pokud flotila splní své povinnosti, vyřešíme tento problém jediným rozhodným krokem."

"To je až konečný prostředek." odvětil krátce Craig a opět se obrátil na Maltbyho, "Můžete vyřídit Míšencům, že pokuD odmítnout náš návrh, máme silnou flotilu. Jinými slovy, pokud se nás rozhodnou zradit, nemusí na tom nic získat. Můžete odejít, kapitáne."

II

Na kapitánském můstku válečné lodi "Hvězdný Roj" seděla u stolu její velitelka Velice ctihodná Glorie Cecilie Lady Laurr z rodu Vysoce Urozených Laurrů, pohled upřený do kosmu a přemýšlela o své situaci. Před sebou měla mnohobrazovkový iluminátor, nastavený naplno. Za ním se sem tam mihotaly hvězdy, narušující kosmickou čern. Při nulovém zvětšení jich bylo vidět jen několik, jen čas od času ukazovaly světelné šmouhy cestu ke hvězdokupám. Nalevo viděla zamlžené světlo Centrální galaxie, v níž byla Země jednou z planet jednoho systému, zrnkem písku ve vesmírné poušti. Skoro si toho nevšímala. Měnící se fragmenty téže fantastické scenérie tvořily již po léta pozadí jejího života. Usmála se nad právě přijatým rozhodnutím a zmáčkla tlačítko. Na obrazovce se objevila mužská tvář. Neohlížela se na konvenční zvyklosti a okamžitě přešla k věci:

"Doslechla jsem se, kapitáne, že naše rozhodnutí o nalezení

civilizace Padesáti Sluncí nebylo kladně přijato."

Kapitán znejistěl a opatrně odpověděl:

"Samozřejmě jsem slyšel, excelence, že vaše rozhodnutí o takovém hledání se nesetkalo se všeobecným souhlasem."

Její pozornosti neušlo, že změnil výraz "naše rozhodnutí" na "vaše rozhodnutí". Poslouchala aleděl.

"Samozřejmě, že nemohu mluvit jménem celé posádky. Je nás přes třicet tisíc."

"Samozřejmě," souhlasila. V jejím hlase zazněla ironie. Důstojník se tvářil, že ji nepostřehl.

"Snad by bylo vhodné, Excelence, nechat o této otázce hlasovat."

"Hlouposti. Všichni budou hlasovat pro návrat domů. Deset let v kosmu z nich nadělalo změkčilce. Malé mozečky a před sebou žádný cíl. "Kapitáne," její hlas zněl mírně, ale její oči se leskly, "podle tónu a chování si myslím, že jsi poněkud solidární s tím... s tím bezvýznamným stádním pudem. Nejstarší ze zásad vesmírných letů zní: Někdo musí mít tvrdého ducha, abychom mohli dojít dál. Důstojníci se vybírají co nejpečlivěji, protože oni nesmí podlehnout slepé touze po návratu domů. Je také známo, že lidé, kteří té touze podlehnou a vrátí se na své planety a do domovů, se jimi těší jen krátce a zanedlouho se horečně těší na další vesmírnou cestu. Jsme příliš daleko od naší galaxie na to, abychom si mohli dovolit luxus mladického nedostatku disciplíny."

"Znám tyto argumenty," řekl důstojník klidně.

"To ráda slyším," ironicky odpověděla první kapitánka a ukončila rozhovor. Pak zavolala do Astrogace. Ozval se jí mladý důstojník. Nediskutovala s ním:

"Potřebuji co nejvíce letových drah v co nejkratším čase. Všechny ať vedou Velkým Magellanovým mrakem. Cestou se přiblížíme ke každé hvězdě v tomto systému na vzdálenost pěti set světelných let."

Důstojníkova chlapecká tvář zbledla.

"Excelence," vykoktal, "to je nejneobyčejnější rozkaz, jaký jsem kdy dostal. Tato mlhovina má v průměru šest tisíc světelných let. Jakou máte na mysli rychlost, pokud nezapomenem, že nemáme ani ponětí o výskytu bouří v této oblasti?"

Mladíkova reakce ji přivedla do rozpaků. Na zlomek sekundy znejistěla. V této krátké chvíli jí před očima prolétl celý ten obrovský prostor, jímž chtěla proletět.

"Myslím si, řekla, "že bouřkové oblasti v této části vesmíru omezí naší rychlost přibližně na jeden světelný rok za třicet minut. Ať mi váš náčelník dá zprávu, až budou letové dráhy připraveny," řekla suše.

"Provedu, Excelence," odpověděl mladík. Jeho hlas zněl bezvýrazně.

Opět se posadila, dotkla se přepínače a změnila iluminátor v zrcadlo. Dívala se na svůj odraz- štíhlé, krásná, zemračená třicetileté žena. Odraz se maličko usmíval - ironicky - byla spokojena se svým rozhodnutím. Za chvíli se to roznese po celé lodi a lidé začnou chápat, co tím sleduje. Nejprve budou rozmrzelí, ale pak se smíří se svým osudem. Nelitovala je. To, co udělala, bylo důsledkem přesvědčení, že vláda Padesáti Sluncí neprozradí pozici ani jedné ze svých planet. Posadila se sama k obědu a pocítila tíhu obrovského napětí. Schylovalo se k boji o osud lodi a první kapitánka si uvědomovala, že musí být připravena na vše. Třikrát se ji pokusili přesvědčit. Nevšímala si toho. Spustila automatický signál "Nerušit", oznamující: "Jsem zde. Nerušit, pokud nemáte něco velice nutného." Pokaždé zvonek po malé chvíli utichl.

Po obědě si lehla, aby si trochu zdřímla a popřemýšlela. Za chvíli ale vstala, přistoupila k transmiteru, vytukala kod a vynořila se v Psychologickém středisku, vzdáleném od ložnice půl míle.

Poručice Neslorová, hlavní psycholožka, vyšla ze sousední místnosti a se ženskou srdečností ji přivítala. První kapitánka jí stručně vysvětlila své problémy a starší přítelkyně přikývla:

"Mylsela jsem si, že přijdeš. Chvilku počkej. Předám asistentovi pacienta a popovídáme si."

Když se vrátila, zeptala se jí Lady Laurr nečekaně zvědavě:

"Máš hodně pacientů?"

Šedé oči si ji zamyšleně prohlížely.

"Můj personál dělá osm set hodin zásahů týdně."

"Při tomhle vybavení je to prostě nepředstavitelné."

Poručice Neslorová přitakala.

"Už po několik let počet operací neustále vzrůstá."

Lady Laurr pokrčila rameny, už chtěla změnit téma rozhovoru, ale vtom ji něco zaujalo.

"Čím trpí?" otázala se, "nostalgií?"

"Snad to tak můžeme nazvat. Máme pro to pár odborných výrazů." Pak pokračovala tiše: "Poslouchej, Glorie, nesuď je příliš tvrdě. Život lidí, jejichžpráce je naprosto rutinní, je velice těžký. A i když je loď velká, vyhovuje její zařízení lidem každým rokem míň a míň."

Velice Ctihodná Glorie Cecilie otevřela ústa, aby řekla, že její práce je také naprosto rutinní, ale včas si dokázala uvědomit, že by její prohlášení vyznělo falešně, nebo dokonce povýšeně.

"Nechápu to. Na palubě máme všechno. Kolik žen, tolik mužů, dostatek práce, nechybí ani jídlo a zábavy je tolik, že jí člověk nedokáže využít ani za celý svůj život. Procházky pod větvemi stromů rostoucími u břehů nikdy nevysychajících potoků. Můžou se ženit i rozvádět, i když na děti, pochopitelně, nesmí ani pomyslet. Všude plno ochotných mladíků a veselých děvčat. Každý z nich má svůj vlastní pokoj a ví, že jeho plat mu jde na konto a po zakončení téhle cesty jej čeká klidný důchod." Na čele se jí objevily vrásky.

"No, a objevení civilizace Padesáti sluncí by mělo cestu oživit."

Starší žena se usmála:

"Glorie, drahoušku, mluvíš jako dítě. To je vzrušující pro tebe a pro mne. Já sama se nemohu dočkat, až uvidím, jak ti lidé myslí a jednají. Prostudovala jsem si historickou literaturu o takzvaných delianských a nedelianských robotech a vidím tu obrovské badatelské možnosti - pro sebe, ale ne pro člověka , který mi každý den připravuje oběd."

První kapitánka se zase zatvářila rozmrzele.

"Obávám se, že se s tím bude muset tvůj kuchař smířit. Ale teď k věci. Mám dva problémy - udržet kontrolu lodi a najít Padesát sluncí. V tomhle pořadí."

Jejich rozhovor pokračoval ještě dlouho po večerce. Nakonec se Lady Laurr vrátila do svého pokoje u kapitánského můstku přesvědčena o tom, že oba dva problémy, jak si to konečně myslela už dříve, jsou především otázkou psychologie.

Týdenní příměří proběhlo bez překvapení. Přesně v tu chvíli, kdy uběhla jeho poslední minuta, svolala poradu všech kapitánů jednotek své obrovské lodi. Hned její první slova zahrála na citovou strunu jak v důstojnících, tak v posádce. Dalo se to čekat.

"Dámy a pánové, je mi jasné, že tu musíme zůstat tak dlouho, dokud nenalezneme tu civilizaci, i kdybychom tu měli strávit třeba příštích deset let."

Kapitáni se po sobě zmateně podívali. Bylo jich třicet, z toho čtyři ženy.

Velice ctihodná Glorie Cecilie Laurr z rodu Vysoce Urozených Laurrů pokračovala:

"Musíme tedy pouvažovat o dlouhodobé strategii. Má někdo nějaký nápad?"

"Já s tím hledáním nesouhlasím," řekl kapitán Wayless, velite

letecké divize. První kapitánka se na něj upřeně zadívala. Z výrazu tváří ostatních si domyslela, že Wayless vyslovil názor daleko rozšířenější, než si myslela. Odpověděla mu stejně nevzrušeně:

"Kapitáne, jsou možnosti, jak zbavit důstojníka, velícího lodi, jeho funkce. Proč jednu z nich nepoužít?"

Kapitán Wayless zbledl.

"Výtečně, Excelence," odvětil," odvolávám se na paragraf 492."

Tak rychlé zvednutí rukavice jí bezděčně otřáslo. Znala ten paragraf, protože omezoval její moc. Asi nikdo neznal všechny předpisy, vymezující i ty nejdetailnější záležitosti, spjaté s velením. Ale věděla, že v předpisech, týkajících se vlastní osoby, se vyzná každý. Když šlo o vlastní práva, byl každý vesmírným právníkem, ji nevyjímaje. S pobledlou tváří tedy naslouchala zvučnému hlasu kapitána Waylesse.

"Omezení...v okolnostech, opravňujících kapitány, shromážděné na poradě...většina...dvě třetiny...původní cíl výpravy..."

To všechno bylo proti ní vytaženo poprvé. Hvězdný roj byl původně vyslán na kartografickou výpravu. Úkol byl splněn. Trvala-li na změně cíle výpravy, dostala se do situace, kdy proti ní bylo možno tento paragraf použít. Počkala, až Wayless odložil knihu a s úúsměvem se otázala:

"Jak budeme hlasovat?"

Prohrála v poměru dvacet jedna ku pěti. Čtyři důstojníci se zdrželi hlasování. Kapitánka Dorothy Sturdevant, velící ženskému kancelářskému personálu, řekla:

"Takhle to muselo dopadnout, Glorie. Příliš dlouho jsme pryč z domova. At tu civilizaci hledá někdo jiný."

První kapitánka zatukala tužkou na dlouhou, lesknoucí se stolní desku. Bylo to gesto netrpělivosti, ale promluvila rozhodným hlasem:

"Paragraf 492 mi dovoluje konat dle vlastní volby po dobu pěti až deseti procent délky výpravy s výhradou, že mé velení nepřekročí dobu šesti měsíců. Proto teď přikazuji, že ve Velkém Magellanově mraku zůstaneme ještě šest měsíců. Teď si promluvíme o prostředcích, nutných k lokalizaci některé z planet Padesáti sluncí. Zde jsou mé návrhy."

A začala je nevzrušeně vypočítávat.

III

Maltby seděl ve své kabině na palubě bojové lodi Padesáti sluncí "Atmion" ponořen do četby, když se ozval poplachový signál: "Všichni na svá místa!" Sirény nevyly, takže to nebyla bojová pohotovost. Odložil knížku, rychle na sebe hodil sako a pospíchal na navigační palubu. Několik důstojníků a šéf astrogace už byli na místě. Rezervovaně mu přikývli na pozdrav, ale na to už si stačil zvyknout. Posadil se za stůl a vytáhl z kapsy své pracovní nářadí - logaritmické pravítko s rozhlasovou přípojkou, zajišťující spojení s nejbližším elektronickým mozkem, v tomto případě s mozkem Atmionu.

Právě si rozkládal na stole papír a tužky, když se celá loď pod ním zachvěla. Současně se zachvěním se reproduktory rozezněly lehce poznatelným hlasem velitele. Admirál Dreehan oznamoval:

"Zpráva pouze pro důstojníky. Jak už víme, dostali jsme asi před týdnem ultimatum od pozemské lodi Hvězdný roj. Ultimatum vypršelo před pěti hodinami. Všechny místní vlády Padesáti sluncí potvrzují, že do této chvíle neobdržely žádné další prohlášení. Ve skutečnosti jsme asi před třemi hodinami obdrželi druhé ultimatum, obsahující nečekanou hrozbu. Domníváme se, že zveřejnění hrozby by mohlo vyvolat paniku. Oznámíme vám obsah tohoto nového ultimata."

Po kratší přestávce uslyšeli hluboký, rozhodný mužský hlas:

"Její Excelence, Velice Ctihodná Glorie Cecilie Lady Laurr z rodu Vysoce urozených Laurrů, první kapitánka bojové lodi

Hvězdný roj se podruhé obrací k občanům Padesáti sluncí."

Opět přestávka, po níž namísto první kapitánky Laurr promluvil admirál Dreehan:

"Byl jsem požádán, abych vás upozornil na tuto imponující sbírku titulů. Je jisté, že nepřátelské lodi velí žena, jak se říká, vysoce urozená. Samozřejmě, že je to velice demokratické, že lodi velí žena, dokazuje to zrovnoprávnění pohlaví. Otázkou je ale, jak se na toto vysoce postavené místo dostala. Díky vojenské hodnosti? Mimoto, samotná existence společenské hierarchie dokazuje totalitu ve vládním systému hlavní galaxie."

Malthby s tím nemohl souhlasit. Tituly znamenají jen to, co znamenají v této chvíli. V minulých obdobích absolutismu se někteří tyrani Padesáti sluncí jmenovali jako "první sluha". Existovali "prezidenti", na jejichž rozmaru záležela smrt nebo život občanů, "ministři" vládnoucí jako absolutní vládci, celá plejáda nebezpečných osobností, jejichž oficiální titul skrýval hrůznou skutečnost. Navíc v každém společenském systému existuje potřeba slovního vyjádření či symbol úspěchu. Dokonce i teď hovořící admirál Dreehan využívá svou hodnost. Naslouchaje této tajné nahrávce, využíval kapitán Malthby zvláštní privilegium, příslušející jeho hodnosti a postavení. Šéf podniku, vlastník nemovitosti, vyškolený specialista - každé z těchto označení určovalo svým způsobem stupínek v hierarchii. Každé z nich dávalo majiteli emocionální uspokojení z toho, že stojí na určité úrovni. V Padesáti sluncích byli ztraceni všichni králové a diktátoři celé vlastní historie. Takový postoj nerespekrující historický vývoj, byl stejně tak dětinský, jako jeho protiklad - slepé zbožnování vůdců. Míšenci se ve svém nelehkém postavení s bolestí v srdci rozhodli pro dědičnou formu vlády, aby přestalo nebezpečné soupeření ambicióznich jedinců. Jejich plány byly nebezpečně ohroženy, když se do rukou jejich nepřátel dostal "nástupce trůnu". Boj o moc, ke kterému pak došlo, je přesvědčil o nutnosti navrátit mu statut. Malthby měl dojem, že ještě nikdy nežil člověk, tak málo se hodící k roli dědičného vládce, než byl on. Přesto si ale, drcený tíhou svého postavení, uvědomoval, jak mnoho znamená. A jak veliká zodpovědnost na něm ležela, když se měl rozhodovat, co měl dělat v kritických chvílích. Jeho myšlenky byly přerušeny hlasem "Její Excelence":

"My," prohlásila první kapitánka, Velice ctihodná Glorie Cecilie, "představitelé civilizace Země, s lítostí vidíme zatvrzelost vlády Padesáti sluncí. S Plnou zodpovědností prohlašujeme, že lid byl uveden v omyl. Rozšíření pozemské moci na oblast Padesáti sluncí slibuje blahobyt všem občanům i společnostem všech planet. Země vám může mnoho nabídnout. Zaručuje všem občanům dodržování základních práv a všem společenstvím základní svobody a blahobyt a tajné volby všech mocenských orgánů. Země nebude souhlasit s existencí žádného samostatného státu v jakékoli části vesmíru. Každá taková nezávislá vojenská moc by mohla napadnout srdce galaxie, kontrolované lidskou rasou, a zničit hustě obydlené planety. Toto se už stalo. Jistě si umíte domyslet, co se stalo s vládami, odpovědnými za tato činy. Neuniknete nám. Pokud se naší lodi nepodaří náhodou objevit vás nyní, dorazí sem za několik let deset tisíc lodí. Takové věci nikdy neodkládáme na později. Z našeho pohledu je lepší zničit celou civilizaci, než dovolit, aby bujela jako rakovina ve větší kultuře, z níž vyšla. Jsem si jista, že budeme mít úspěch. Právě v tuto chvíli má obrovská loď Hvězdný roj vyráží na cestu Velkým Magellanovým Mrakem. Bude nám trvat několik let, než proletíme zvláštním kursem ve vzdálenosti pěti set světelných let od každého slunce tohoto systému. Cestou náhodně rozhodíme bomby kosmického záření na planety většiny hvězd ve všech míjených sektorech prostoru. Uvědomuji si, že tím nezískáme přílišné sympatie, ale vysvětlila jsem vám, proč jsme se rozhodli tak, přiznávám, nemilosrdně. Ještě není pozdě. V každém okamžiku může vláda libovolné

planety projevit dobrou vůli a oznámit rozhlasem svou ochotu oznámit umístění Padesáti sluncí. Planeta, která se ozve první, se stane centrem Padesáti sluncí na všechny časy. První osoba, nebo skupina lidí, která nám dá klíč k určení vlastní nebo jiné planety dostane odměnou miliardu platinových dolarů, platících v celé centrální galaxii, nebo, pokud to bude jejím přáním, její ekvivalent v místní měně. Nemusíte se ničeho obávat, má loď vás dokáže ochránit před spojenou vojenskou mocí Padesáti sluncí. A nyní vám na důkaz, že nežertujeme, náš hlavní astrogátor oznámí data, která vám umožní sledovat naši cestu Mrakem." Vysílání nečekaně skončilo. Na drátě se objevil admirál Dreehan a prohlásil:

"Za minutku ta data předám astrogaci, protože máme v úmyslu Hvězdný roj sledovat a pozorovat výsledky jeho akcí. Přesto se ale zamyslete nad některými dojmy z projevu Lady Laurr. Její chování, ton i slovník nám vnucují představu, že velí velice veliké lodi. N Nepředstavujte si, prosím, že docházíme k ukvapeným závěrům," dodal rychle,"ale zamýšlíme se nad jednotlivými částmi jejího ultimata. Říká, že Hvězdný roj vyšlě bombu kosmického záření na většinu planet Mraku. Připusťme, že měla na mysli každou stou planetu. Ale i tak by potřebovala několik milionů bomb. A naše vlastní zbrojovky dokážou vyrobit jednu bombu kosmického záření jen každý čtvrtý den. Pokud budeme velice tolerantní, potřebuje taková zbrojovka minimálně jednu čtvereční míli užitného prostoru. Dále tvrdila, že samotná její loď dokáže zrádce ubránit před všemi vojenskými silami Padesáti sluncí. V této chvíli máme v činné službě více než sto bojových lodí, mimoto čtyři sta křižníků a tisíc menších plavidel. Zde si připomeňme původní úkol Hvězdného roje ve Velkém Magellanově mraku. Jak sami přiznali, vydal se na kartografickou výpravu. Naše kartografické lodě jsou malá plavidla z vyřazených vojenských zásob. Lze jen těžko uvěřit, že by Země jednu ze svých největších a nejsilnějších lodí určila k vykonání tak nedůležitého úkolu." Admirál přerušil svou řeč."Prosím, aby všichni důstojníci vyslovili svůj názor na výše uvedené. Pro většinu z vás by to bylo vše. Astrogaci a Meteorologii předám data, udaná Hvězdným rojem."

Tvrdá práce na orientaci souřadnic Hvězdného rojeepodle kartografického systému Padesáti sluncí trvala více než pět hodin. Teprve tehdy byla zjištěna přesná vzdálenost mezi pozemskou lodí a Atmionem. Činila tisíc čtyři sta světelných let. Vzdálenost ale nic neznamenala. Znali polohu všech bouří Velkého Magellanova mraku, takže si lehce vytyčili letovou dráhu pro rychlost půl světelného roku za minutu. Maltby byl velice unaven nekonečnou prací. Hned po tom, co jeho role v této práci skončila, vrátil se do své kabiny a usnul. Probudil jej poplachový zvonek. Rychle zapnul kontrolní obrazovku, spojenou s kapitánským můstkem. Obrazovka se okamžitě rozsvítila, což znamenalo, že je důstojníkům dovoleno sledovat průběh událostí. Zpozoroval, že maximální zvětšení bylo soustředěno na vzdálený světelný bod. Světélko se hýbylo, ale akomodační zařízení je nepřetržitě drželo uprostřed obrazovky. Najednou uslyšel hlas:

"Dle našich počítačů se v tuto chvíli nachází Hvězdný roj přibližně ve vzdálenosti jedné třetiny světelného roku."

Maltby se zatvářil znechuceně, když slyšel tak nepřesně formulované hlášení. Mluvčí měl na mysli to, že se obě lodi nacházejí v v dosahu vzájemných polí horní rezonance, průvodního jevu podprostorových rozhlasových vln, což je něco na způsob ztlumené ozvěny dolní rezonance s prakticky neomezeným dosahem, Nedalo se říct s určitostí, jak daleko se nachází pozemské plavidlo. Jisté bylo jen to, že nebylo ve větší vzdálenosti, než jedné třetiny světelného roku. Stejně dobře mohlo číhat ve vzdálenosti pouhých několik set mil od nich, i když to nebylo příliš pravděpodobné. Ke zjišťování objektů v nevelkých vzdálenostech měli radarové systémy.

"Naši rychlost jsme snížili na deset světelných dnů za minutu," informoval jej hlas. "Jelikož letíme podle kursu, podaného pozemskou

lodí a nepřítel nám nezmizel, můžeme se domnívat, že letíme stejnou rychlostí jako oni."

Toto tfrzení bylo stejně nepřesné. Jde se přiblížit rychlosti lodi letící nadsvětelnou rychlostí, ale nikdy s ní rychlost nejde srovnat. Chyba se projeví okamžitě po tom, kdy se pole horní rezonance obou lodí od sebe oddělí. Právě když mu to přišlo na mysl světélko na obrazovce zamrkalo a zhaslo. Maltby čekal, ale obraz se už neobjevil. Jen mluvčí nevesele prohlásil:

"Zachovejte klid, prosím. Byl jsem ujištěn, že se jedná pouze o chvilkovou ztrátu kontaktu."

Uplynula hodina a nic se nezměnilo. Už dávno se Maltby díval na obrazovku jen sporadicky. Myslel na to, co admirál Dreehan prohlásil o velikosti Hvězdného roje. Bylo mu jasné, že velitel poctivě přiznal, jak se věci mají. Bylo třeba počítat s mnoha nepříjemnými eventualitami, ale zdálo se nemožným, aby jakákoli loď byla tak veliká, jak jim vysvětlovala kapitánka Laurr. Takže chytračila. Alespoň částečným důkazem bude počet vystřelených bomb.

Dalších šest dnů vnikal Atmion do pole horní rezonance Hvězdného roje a pokaždé udržel kontakt tak dlouho, jak jen to šlo, a pak, když se ujistili o kursu nepřátelské lodě, zkoumali okolní planety. Stopy ničivé síly našli jen jednou. Ale tato bomba musela minout svůj cíl, protože spadla na vzdálenou planetu, studenou a příliš vzdálenou od svého slunce, než aby se dalo vůbec hovořit o tom, že by na ní mohl být nějaký život. Teď ale studená nebyla. Uviděli vařící se peklo nukleární energie, spalující skalnatý obal planety a vnikající až do jejího kovového jádra. Hořelo tam miniaturní slunce. Tento pohled ale nikoho z posádky Atmionu nevylekal. Pravděpodobnost, že jedna bomba ze sta narazí na obydlenou planetu, byla tak obrovsky malá, že byla napřosto bezvýznammá. Šestého dne ožila obrazovka v Maltbyho kabině a objevila se na ní tvář admirála Dreehana.

"Hlaste se u mne, kapitáne Maltby."

"provedu, pane."

Maltby se nezdržoval ani na chvíli. Pobočník ve službě přikývl a otevřel mu dveře do Drehanovy kabiny. Velitel seděl u stolu a Maltbymu se zdálo, že studuje nějaký radiogram. Admirál položil dokument textem dolů a nabídl Maltbymu křeslo naproti stolu.

"Jaké máte postavení mezi Míšenci, kapitáne?"

Takže se konečně dostali k jádru věci. Maltby se nebál. Díval se na důstojníka a tvářil se rozpačitě. Viděl před sebou Deliana v nejlepších letech, urostlého a obratného, typického reprezentanta své rasy.

"Já sám přesně nevím, co si o mně myslí," odpověděl Maltby. "Myslím, že mě považují trochu za zrádce, i když se na mne obracejí, o čemž vždy podávám hlášení svým představeným. Přesvědčuji je o tom, že je třeba jednat a spojit se s ostatními."

Dreehan se zamyslel nad jeho slovy.

"A co si o této záležitosti myslí Míšenci?" zeptal se.

"Nejsem si jist. Nemám nejlepší kontakty."

"Přesto snad máte nějaký názor?"

"Pokud vím," odvětil Maltby, "menšina je toho názoru, že Země Padesát sluncí dříve nebo později najde, takže je nutno využít tuto šanci. Většina už má dost života v podzemí a rozhodně je pro spolupráci s Padesáti slunci."

"Jak veliká je většina?"

"Více než čtyři k jedné," zalhal Maltby bez mrknutí. Zato Dreehan byl v rozpacích.

Nemůže se stát, že by se menšina rozhodla pro nějakou jednostrannou akci?"

"Chtěli by, ale nemohou. Otom jsem byl ujištěn," rychle odpověděl Maltby.

"Proč nemohou?"

"Nemají mezi sebou žádné meteorology." Také to byla lež. Byl to

problém, který se nedal tak lehce zvládnout. Jednalo se o to, že se Hunston snažil získat vládu legálně. Dokud věří, že se mu to podaří, dokud se moci nezmocní silou. To Maltbymu sdělili jeho informátoři. Na této informaci založil celou svou mistrnou pavučinu lži a pravdy.

Dreehan se zamýšlel nad tím, co slyšel a po chvíli se ozval:

"poslední ultimatum vládu Padesáti sluncí velice znepokojilo. Je to totiž ideální situace pro Míšence. Mohou najednou získat vše, oč bojovali v minulé generaci. Stačí nás jen zradit."

Na to Maltby neměl co říct, jedině snad jinou verzi své dřívější lži.

"Domnívám se, že výsledky hlasování dostatečně ukazují na nálady mezi Míšenci."

V tichu, které nastalo, se Maltby zamýšlel nad tím, oč v tomto rozhovoru šlo. Určitě neměli v úmyslu stavět své naděje na slovu kapitána Maltbyho. Dreehan si odkašlal.

"Mnoho jsem slyšel, kapitáne, o dvojitém míšeneckém myšlení, ale dosud mi to nikdo nedokázal vysvětlit. Můžete mi to vysvětlit vy?"

"Je to vlastně úplně bez významu," klidně vyslovil Maltby svou lež, v pořadí třetí. Myslím, že se ta obava zrodila ve válečných dobách díky úpornosti posledních bojů. Víte, jak vypadá normální mozek - nesčíslné množství buněk, každá z nich spojena se sousedními. Na této úrovni se mozek Míšenců od vašeho ničím neliší. O stupeň níže nacházíme v každé buňce Míšenců celé řady velikých dvojitých molekul. Vaše nejsou spojeny v páry, míšenecké ano."

"Ale jaký to má význam?"

"Delianskou odolnost proti zlomení vůle a nedelianské tvůrčí schopnosti."

"To je vše?"

"To je vše, co o tom vím, pane," zalhal Maltby.

"A co ta znehybnující hypnoza, kterou prý ovládají? Není vůbec známo, jak to účinkuje."

"Připouštím, odvětil Maltby, "že užívala Hypnotické přístroje, ale to je úplně něco jiného. Neznámé věci často vzbuzují strach."

Zdálo se, že se Dreehan rozhodl. Podal Maltbymu radiogram.

"To je pro tebe," řekl. "Pokud je to šifra, nedokázali jsme ji rozluštit," dodal upřímně.

Ano, byla to šifra. Maltbymu to bylo jasné na první pohled. Takže admirálu Dreehanovi šlo o toto. Zpráva zněla: "Kapitán Maltby, bojová loď Atmion. Rada Míšenců děkuje za zprostředkování rozhovorů s vládou Padesáti sluncí. Smlouva bude beze zbytku dodržena. Míšenci touží obdržet nabídnuté privilegie." Zpráva nebyla podepasána.

"Vidím, že chybí podpis. Doufám, že nebyl vynechán úmyslně," řekl, jako by jej to skutečně zajímalo.

Admirál Dreehan vypadal rozčarovaně.

"Myslí ti to stejně dobře jako mně."

Maltbymu bylo na chvíli důstojníka líto. Nikdo z Delianů a Nedelianů nikdy nedokáže rozluštit kód této depeše. Přečtení šifry záviselo na schopnosti dvojitého myšlení, dvou myslí, přivyklých spolupráci. Školení v této schopnosti bylo v životě Míšenců něčím tak důležitým, že jím Maltby prošel ještě dřív, než byl zajat někdy před dvaceti lety. Zpráva obsahovala sdělení, že menšinová skupina Míšenců ohlásila úmysl navázat kontakt s Hvězdným rojem a už týden vede kampaň s cílem získat podporu pro svůj plán. Jejich strana prohlásila, že ze zrady budou mít prospěch pouze Ti, kdo půjdou s nimi.

Bylo nutné, aby se tam dostavil osobně. Ale jak? Jeho panenky se lehce rozšířily když si uvědomil, že má jen jeden dopravní prostředek - loď. A že to musí udělat. Napjal svaly delianským způsobem. Projel jím elektrický šok vzrušení. V témže okamžiku se jeho mysli staly dostatečně silnými. Vycítily blízkost cizí vůle. Počkal, až se

tento pocit stal součástí jeho bytosti a pak si pomyslel - prázdnota! Na krátký okamžik do svých myslí nevpustil žádnou myšlenku. Konečně se zvedl. Admirál Dreehan se zvedl také - přesně stejným způsobem, naprosto stejnými pohyby, jako by jeho svaly řídil Maltbyho mozek. A skutečně tomu tak bylo. Admirál přešel k řídícímu pultu. Dotkl se přepínače. "Strojovna," řekl. Zatímco jeho hlas a pohyby řídil Maltbyho mozek, vydával rozkazy, navédějící Atmion na kurs, vedoucí nejkratší cestou ke skrytému centru Míšenců.

IV

První kapitánka Laurr dočetla rozhodnutí o uvolnění ze služby. Dostala vztek. Dlouhé minuty seděla s rukama křečovitě sevřenýma. Nakonec se spojila s kapitánem Waylessem. Teď už se ovládala. Když ji důstojník viděl, jeho tvář zkameněla.

"Kapitáne," řekla s nádechem výčitky, "právě jsem dočetla ten váš dokument s dvaceti čtyřmi podpisy."

"Doufám, že je v souladu s předpisy," odpověděl suše.

"Ach, samozřejmě, o tom vůbec nepochybuji," jen na chvíli zneklidněla. "Kapitáne, kde se vzala ta zoufalá myšlenka, abychom se vrátili domů? Život je snad něco víc, než jen předpisy. Prožíváme velké dobrodružství. Copak to už nepocitujete?"

"Ctihodná lady," zazněla chladná odpověď, "velice vás obdivuji a jsem vám oddán. Máte obrovské velitelské schopnosti, ale zároveň i sklon ke vnucování vlastního názoru. Jste velice zklamaná a uražená, když jiní myslí jinak. Máte pravdu tak často, že vůbec nevěříte tomu, že vůbec někdy můžete udělat chybu. Právě proto má tak veliká loď, jako je naše, třicet kapitánů, kteří vám mají radit a v nepředvídané situaci, tedy prakticky v každé chvíli, vás mohou zbavit vašeho postavení. Věřte mi, prosím, všichni vás máme rádi, ale známe své závazky vůči posádce."

"Jenže nemáte pravdu. Musíme tu civilizaci donutit, aby se prozradila." Ztišila hlas. "Kapitáne," promluvila za chvíli, "copak byste nemohl aspoň pro jednou stát při mně?" Obrátila se na něj s osobní prosbou a skoro okamžitě toho litovala. Její prosba jakoby uvolnila jeho napětí, rozesmál se, snažil se ovládnout a nakonec se rozesmál zplna hrdla.

"Prominte, prosím," dostal ze sebe. "Velice se vám omlouvám." Viděl, jak ztuhla.

"Co je na tom tak veselého?"

Byl už úplně vážný.

"Ten obrat - aspoň pro jednou - . Copak si už, Lady Laurr, nevzpomínáte ani na jednu ze svých předcházejících proseb?"

"No, je možné, že se mi to už párkrát stalo..." řekla opatrně, protože si už dobře vzpomínala.

"Já to nepočítal," řekl kapitán Wayless, "ale asi se moc nespletu, když řeknu, že jste se během této výpravy na nás obracela, ať už jako kapitánka, nebo soukromě, určitě více než stokrát. A vždycky pro prosazení nějakého vlastního nápadu. Teď, aspoň pro jednou, bude zákon použit proti vám. A vy jste tím tak dotčena..."

"to ne, nejsem dotčena...jsem..." přerušila větu. "No, vidím, že na tento rozhovor je škoda času. Z nějakého důvodu si myslíte, že šest měsíců je věčnost."

"Tady vůbec nejde o čas. Jde o cíl. Slepě jste uvěřila, že Padesát Sluncí je možno najít, i když jsou rozeseta mezi stomiliony dalších. Takové lodě, jako je naše, se obvykle nepouštějí do akcí, při nichž je poměr rizika jedna ku dvěma milionům. Neuvědomujete-li si to, musíme vás tentokrát zbavit velení a nechlížetse na naše city k vám."

První kapitánka cítila, že ztrácí půdu pod nohama. Spor se proní nevyvíjel dobře. Uvědomila si, že musí pečlivěji formulovat své

argumenty.

"To není matematický problém, kapitáne," řekla pomalu. "Kdybychom měli své naděje opírat jen o šance, byl by váš názor v pořádku. Ale naše naděje je v psychologii."

"Ti z nás, kdo podepsali rozhodnutí, to udělali s lehkým srdcem. Pečlivě jsme prozkoumali i psychologický aspekt této záležitosti," klidně odpověděl kapitán Wayless.

"Ale proč jste to nevzali vážně? Z hlouposti?" Její řeč byla ostrá a kapitánka Laurr uviděla, že svého protivníka urazila. Hlas kapitána Waylesse zazněl velice oficiálně.

"Se znepokojením jsme sledovali váš sklon k tomu, že důvěřujete pouze poručici Neslorové! Vaše porady byly vždy tajné. Nikdy nevíme, o čem tam spolu hovoříte, načež přijímáte nejrůznější rozhodnutí podle jejích návrhů." Zaskočilo ji to.

"Přiznávám, že jsem si to neuvědomila. Prostě jsem se obracela na hlavního psychologa, nakonec v souladu s předpisem," snažila se bránit. Kapitán Wayless ale tyto její snahy zlehčoval:

"Jestli názor poručice Neslorové tak důležitý a nepostradatelný, měla by být povýšena na kapitánku a mít možnost vysvětlit nám své názory." Pokrčil rameny, skoro četl v jejích myšlenkách, protože dodal dříve, než otevřela ústa: "Ale neříkejte mi , prosím, že to okamžitě uděláte. Dokonce i když proti tomu nikdo nebude, je třeba na takové povýšení měsíční lhůta, po čemž se nový kapitán po dva měsíce učí procedurám na shromážděních rady a po celou tu dobu nemá hlasovací právo."

"Nedáte mi ty tři měsíce?" smutně se otázala Lady Laurr.

"Ne."

"Nedokázali byste toto povýšení schválit bez všech těch formalit a procedur?"

"Pokud by to bylo nutné, tak ano. Ale pro váš rozmar, protože to skutečně rozmar je - hledání ztracené civilizace, jíž bude hledat a nakonec skutečně najde další, speciálně k tomu účelu vyslaná expedice."

"Takže trváte na mém odstoupení?"

"Jistě."

"V pořádku. K hlasování přistoupíme ode dneška za dva týdny. Prohrajete-li a nestane-li se nic mimořádného, vracíme se domů," pohybem ruky dala najevo, že končí rozhovor.

Vědomě založila svou snahu na dvou základech. Na jedné straně boj s kapitánem Waylessem a s většinou čtyřech z pěti, umožňující mu vynutit si hlasování. Z druhé strany snaha o to, aby donutila obyvatele Padesáti sluncí vyjít z úkrytu. Obojí teprve začalo. Zavolala Spojení. Ohlásil se jí kapitán Gorson.

"Máme nadále kontakt s lodí Padesáti sluncí, která nás sleduje?" otázala se.

"Ne. Už jsem vám hlásil, že se jejich loď ze sledované oblasti ztratila. Dosud jsme ji nedokázali najít. Určitě si nás sami najdou zítra, když budeme hlásit své momentální postavení," přidal iniciativně další informace.

"Uvědomte mě o tom, prosím,"

"Samozřejmě."

Pak se spojila se Zbrojovkou. Okamžitě se ohlásil dispečer, ale ona trpělivě čekala, až zavolali kapitána bojové sekce.

"Kolik jsme vystřelili bomb?" zeptala se.

"Celkem osm."

"Všechny naslepo?"

"Je to nejjednodušší.Pravděpodobnost nás chrání před tím, abychom trefili planetu, na níž by mohl existovat život."

Přitakala, ale zůstala napjata a zamračená. Konečně protože cítila nutnost opětovaného vysvětlení, řekla:

"Můj rozum s tím souhlasí. Ale srdce . " zmlkla. Stačil by

jeden omyl, kapitáne, a stanuli bychom před vojenským soudem."

Zatvářil se ustaraně.

"Dobře to vím, Excelence. Toto je riziko mé práce." Na chvíli se zdálo, že bojuje sám se sebou."Podle mne jsme se utekli k velice nebezpečné hrozbě, myslím tím nebezpečné pro nás. Lidé by neměli být podáváni takovému nátlaku."

"Odpovědnost za to nesu já," přerušila jej úsečně.

Po tomto rozhovoru začala nervozně chodit po pokoji. Dva týdny! Zdálo se nemožné, aby se v tak krátké době něco stalo. Za dva týdny podle jeejího plánu teprve začne psychologický nátlak na Deliany a Nedeliany. Když na ně pomyslela, něco se jí vybavilo. Rychle se obrátila k transmiteru hmoty, nařídila jej a za chvíli se ocitla v hlavní knihovně, něco víc než třetinu míle od svých pokojů, v soukromům pokoji vedoucí, sedící za stolem a zaujaté psaním.

"Jane, máte materiály o delianských nepokojích v..." řekla bez úvodu.

Knihovnice sebou trhla, popozvedla se z křesla a opět se na ně posadila. Povzdechla si.

"Glorie, ty mě chceš mít na svědomí. Nemůžeš říct alespoň ahoj?"

Zastyděla se.

"Promiň. Byla jsem zamyšlená. Ale máš..."

"Jistěže mám. Počkáš-li alespoň deset minut, dostaneš všechno, co mám. Už jsi večeřela?"

"Večeřela? Ne. Samozřejmě, že ne."

"Moc se mi líbí, jak to říkáš. A protože tě znám, vím přesně, co to znamená. Takže půjdeš se mnou jíst. A nebudeme mluvit o žádných Delianech a Nedelianech, dokud se nenajíme."

"To nejde, Jane. Já prostě nemohu ztratit ani chvilku..."

Starší z žen vstala od stolu, obešla jej a silně uchopila Lady Laurr za ruku.

"Ach, tak. Nemůžeš ztratit ani chvilku... Takže si zapamatuj, že ode mne nedostaneš žádné informace, dokud se nenajíš. A můžeš se odvolávat na svá práva a předpisy, pak uvidíš, jak dalece mě zajímají. A teď jdeme!"

Kapitánka Laurr ještě chvíli kladla odpor, ale pak si rezignovaně pomyslela: ten prokletý lidský činitel. Otevřít lidem oči je nad mé síly! Ale i toto napětí přešlo a najednou uviděla sebe samu, přísnou a zamračenou, jako by na ní závisel osud celého světa. Pomalu se uvolnila.

"Děkuji ti, Jane. Mám docela chuť na skleničku vína a něco k snědku," řekla unaveně. Ale nezbavila se přesvědčení, že i když se na hodinu dokáže uvolnit, skutečnost zůstane stejná. Musí najít Padesát sluncí, nyní už z důvodu, který v její mysli postupně dozrával, se všemi nebezpečnými důsledky.

Po večeři spolu při tiché hudbě rozmlouvaly o civilizaci Padesáti sluncí. Historický nástin byl neobyčejně prostý a jasný. Asi tak před patnácti tisíci lety vynalezl Joseph M. Dell ranou metodu transmise hmoty. Zařízení způsobovalo mechanickou syntézu jistých druhů tkáně, přesněji žláz s vnitřní sekrecí, jejichž zkoumání nebylo jednoduché. Jelikož lidská bytost mohla vejít jednou stranou a vyjít o tisíc, či více nebo méně mil daleko, nebyly velice malé změny v organismu osob, používajících metodu teleportace, okamžitě zjištěny. Ne, že by něco ztráceli, i když pozdější Deliané měli menší tvůrčí schopnosti, ale vypadalo to, ajkoby jim něco přibylo. Delian byl odlnější proti stresům. Jeho síla neuvěřitelně překračovala i ty nejfantastičtější lidské sny. Dokázal ji znásobit do nelidských rozměrů podivným procesem zvětšení vnitřního napětí svalstva. Je samozřejmé, že je ustrašenější - tady bylo slyšet ironii - lidské bytosti nazvali roboty. Tento název Delianům nevadil, jenže u lidí znásobil jejich nenávist do té míry, že si s tím vláda nevěděla rady. Přišlo období, kdy davy lidí šílely v ulicích a vraždily Deliany.

Jejich přátelé z řad lidí přesvědčovaly vládu, aby jim dovolila emigrovat. Až dosud nevěděl nikdo, kam uprchli.

Velice Ctihodná Glorie Cecilie seděla zamyšleně, když slyšela celou zprávu.

"Moc jsi mi nepomohla," ozvala se jakoby z dálky. To vše znala, snad jen několik drobností ne. Zároveň si byla vědoma pozorného pohledu starší ženy.

"Glorie, ty kuješ nějaké pikle. Vždycky takhle vypadáš, když se ti něco honí hlavou." Udeřila hřebík na hlavičku. První kapitánka si uvědomovala, že by bylo nebezpečné, přiznávat se k něčemu takovému. Ti, kdo se snažili přizpůsobovat fakty svým teoriím, si nezasloužili název vědec. Sama byla často velice nepříjemná k důstojníkům, kteří rozhlašovali všeobecné názory.

"Prostě sbírám všechny dostupné informace. Existuje-li mimo náš svět po sto padesát století nějaká mutace, musíme brát v úvahu veškeré možnosti. Nesmíme nic zanedbat."

Knihovnice souhlasně přikývla. Lady Laurr ji pozorovala a byla si už jistá, že její vysvětlení ji uspokojilo a chvilkový náraz intuice už přešel. Zvedla se. Nemohla si dovolit další vyzvídání. Příště by to nemuselo projít tak hladce. Úsečně se rozloučila a vrátila se do svých pokojů. Po krátkém zamyšlení se odhodlala k rozmluvě se Střediskem biologie.

"Doktore," začala, "poskytla jsem vám už dříve informace o Delianech a Nedelianech z Padesáti sluncí. Může podle vašeho názoru, mít smíšené manželství děti?"

Biolog byl flegmatik, každé slovo vyslovoval pomalu, důrazně.

"Dějiny nám říkají, že ne."

"A co říkáte vy?"

"Že by to šlo."

"To jsem chtěla slyšet," řekla první kapitánka triumfálně.

Nadšení z biologovy odpovědi přešlo teprve, když se o mnoho hodin později ukládala na lůžko. Ležela potmě a hleděla do prázdna. Veliká noc byla trochu jiná. Svítící body byly uspořádány jinak, ale bez zvětšení nebyla schopna zjistit, zda se skutečně nachází ve Velikém Magellanově mraku. Necelá stovka hvězd svítila osamoceně. Na několika místech zamlžené světlo ukazovalo na přítomnost stovek tisíců nebo milionů hvězd. Instinktivně položila ruku na regulátor obrazu a otočila zvětšením až do konce. Nádhera. Dívala se na ni miliarda hvězd. Viděla blízký jas nesčíslných hvězd Mraku i nekonečno spirálního kruhu hlavní galaxie, teď poseté světélky, jež nebylo možno přehlédnout. Ale vše, co dokázala obsáhnout zrakem, bylo jen malou částí, malým bodem ve vesmírném kolotoči. Kde se to vše vzalo? Desetitisíce lidských generací žily a umíraly, ale stále nebylo vidět třeba jen náznak uspokojivé odpovědi. Přetočila zvětšení na nulu a vrátila vesmír zpět na úroveň svých vlastních smyslů. Se širokoce otevřenýma očima si pomyslela: Připusťme, že vznikl míšenec Deliana s Nedelianem. Co to pro mně může znamenat po ty dva týdny? Nedokázala si to představit. Spala neklidně.

Ráno...

Během skromné snídaně si uvědomila , že jí zbývá jen třináct dnů. Byl to pro ni otřes. Vstala od stolu hluboce přesvědčena, že žije ve světě snů. Nerozhoupe-li se k rozhodné akci, padne její předsevzetí, jež přivedla na svou velkou loď, ve velice krátké době. Zklamaně se vydala na kapitánský můstek a spojila se spojaři.

"Řekněte mi, kapitáne," obrátila se na důstojníka, který se jí ohlásil, "nachází se loď Padesáti sluncí v dosahu pole horní rezonance naší lodi?"

"Ne, paní."

Bylo to bolestné sklamání. Teď, když se rozhodla, jí mrzelo každé zpoždění. Zamyslela se, ale nakonec se se vzdechem smířila s osudem.

"Okamžitě, až ji uvidíte, podejte hlášení velení bojové sekce."

"Provedu."

Teď byla ředa na Zbrojovce. Důstojník, muž s hrdou tváří, polkl slinu, když mu vyložila své záměry.

"Jenže to prozradí naši nejsilnější zbraň..." protestoval. "Řekněme, že..."

"Nebudeme nic říkat," odpověděla vztekle. "V takové situaci nemůžeme nic ztratit. Nepodařilo se nám přilákat flotilu Padesáti sluncí. Rozkazuji vám zajmout tu loď. Všichni její navigátoři zřejmě dostanou rozkaz, aby si vzali život, ale s tím si už poradíme."

Důstojník se zamračil, když se zamýšlel nad jejími slovy, až n nakonec přikývl.

"Nebezpečí spočívá v otm, že někdo mimo dosah pole je objeví a zanalyzuje. Ale pokud si myslíte, že je třeba zariskovat..."

Velice ctihodná Glorie se okamžitě začala věnovat jiným záležitostem, ale část její mysli ani na okamžik nezapomněla na vydaný rozkaz. Nedokázala už ovládnout nervozitu a tak se opět spojila se spojaři. Nedělo se ale nic. Loď Padesáti sluncí se neobjevila. Minul den, pak druhý. Pořád ani stopa po toužebně očekávané lodi. Čtvrtého dne to s první kapitánkou bylo k nevydržení. Ale ani tento den se nic nezměnilo.

V.

"Pod námi je planeta," řekl admirál Dreehan.

Maltby se probral z dřímoty a v okamžiku byl s kočičí hbitostí na nohou. Postavil se k řídícímu pultu. Pod jeho velením loď klesla z deseti tisíc mil na tisíc a pak něco pod sto mil. Prohlédl si na obrazovce zvětšeninu terénu a hned nato, i když jej na vlastní oči ještě nikdy neviděl, si jeho paměť vybavila fotomapy, které viděl už kdysi dávno. Atmion teď vstupoval do největšího z tunelů, vedoucích do skrytého hlavního města Míšenců.

Ještě jednou si pro jistotu prověřil, zda nižší důstojníci nevidí na obrazovkách, co se děje - pod jeho hypnozou bylo čtrnáct nejvyšších důstojníků lodi - a pak se směle pustil do tunelu. Pozorně sledoval cestu. Představitele své strany už informoval rádiem o svém příletu. Odpověděli, že všechno bude připraveno. Ale ještě stále tu byla možnost nezdaru. Tady u vstupu byla dána loď na milost a nemilost vzdušné obrany.

Sevřela je jeskynní tma. Posadil se, prsty na vypínači reflektorů, pohled soustředěný do noci před lodí. Někde dole, daleko, náhle zasvítilo světlo. Maltby chvíli čekal, ale když se ujistil, že nepohasíná, zmáčkl vypínač. Okamžitě se rozzářily reflektory osvětlující jeskyni od dna po strop daleko před nimi. Loď postupovala kupředu, stále níž, hlouběji. Uplynula už celá hodina a konci cesty stále nic nenasvědčovalo. Tunel se zatáčel, vracel, mířil hned dolů, hned zas na stranu a pak opět vzhůru. Několikrát se mu zdálo, že se vracejí stejnou cestou, jíž přiletěli. Mohl udržovat kurs automaticky, ale ještě než Atmion přiletěl jej prosili, aby to nedělal. Řekli mu, že nikdo z lidí přesně neví, kde se pod povrchem planety hlavní město nachází. Název města Míšenců byl utajen stejně.

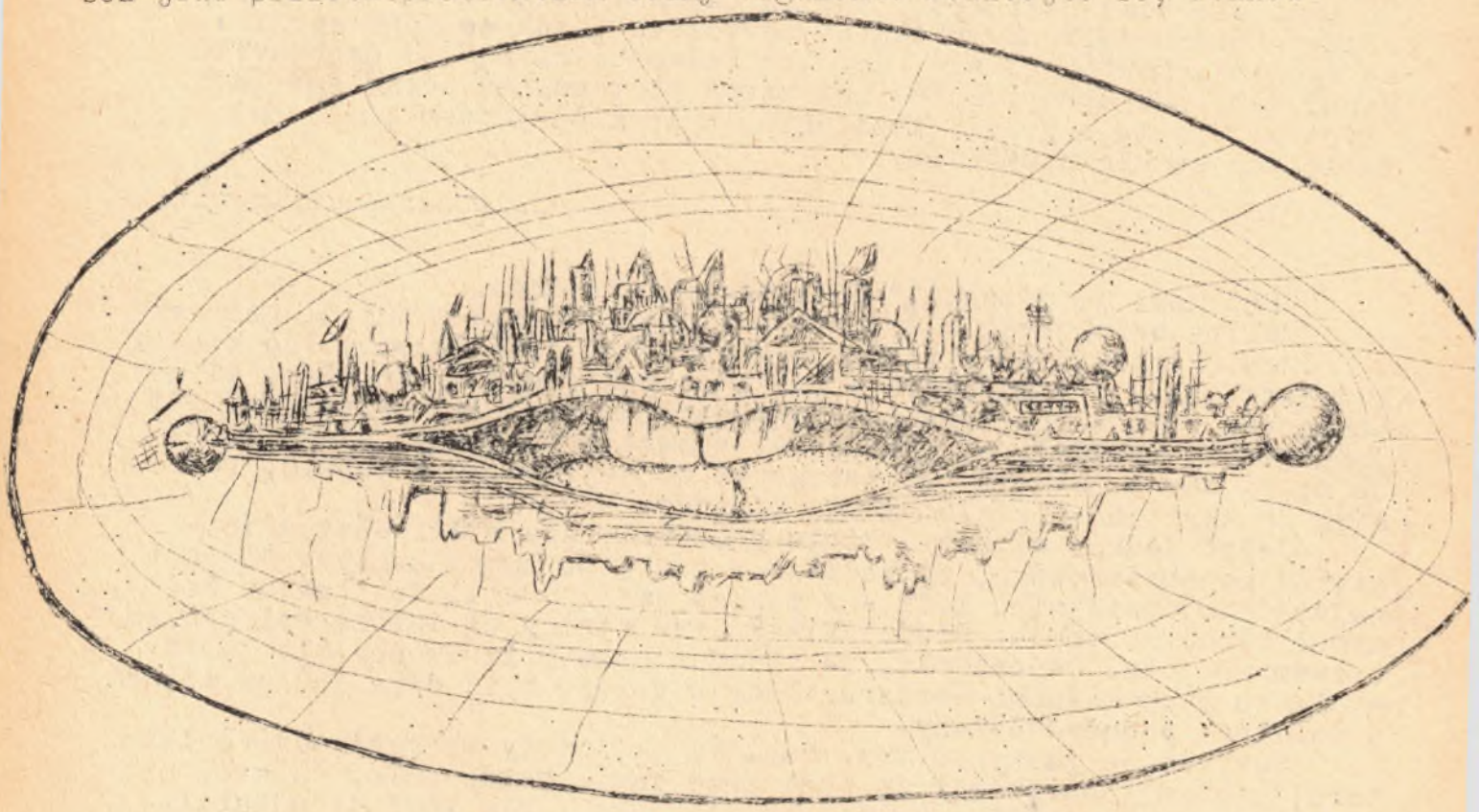
Uběhlo již dvanáct hodin. Maltby už dvakrát svěřil řízení lodi admirálovi, aby se mohl trochu prospat. Teď ale vedl Atmion sám, zatímco admirál dřímal v koutku. Třicet hodin! Vyčerpán namáhavou prací probudil Dreehana a ulehl na lůžko. Sotva stačil zavřít oči, uslyšel důstojníkovo hlášení:

"Před námi jsou budovy, kapitáne. Světla."

Maltby skočil k řízení a o několik minut později plula loď nad osmdesátitisícovým městem. Upozornili jej, že loď takové velikosti

ještě někdy neproletěla labyrintem, takže bude předmětem zájmu všech stran a obyvatel. Pustil si obyčejný rozhlasový přijímač, projel stupnicí až uslyšel: "... takže Peter Maltby, náš dočasný vůdce, dočasně ovládl bojovou loď Atmion, aby osobně přesvědčil ty, kdož..." Maltby přijímač vypnul. Lidé se už o jeho přítomnosti dozvěděli. Prohlížel si město pod sebou, hledal Hunstonovo sídlo. Podle popisu budovu poznal a zastavil Atmion nad ní. Soustředil energetickou stěnu a bleskově odřízl celou oblast od světa. Lidé tam vejít mohli, ani by si nepovšimli nastraženě pasti, východ pro ně ale už neexistoval. Z vnějšku neviditelná zeď zevnitř opalizovala krvavým leskem. Její dotyk znamenal mohutný elektrický šok. Protože Hunston byl ve svém sídle, nemohl už uniknout.

Maltby si dobře uvědomoval, že tato akce situaci nevyřeší. Byl to boj o politickou moc. Násilí tento boj mohlo ovlivnit, ale nemohlo problémy vyřešit. V této zkoušce sil dával dokonce i způsob jeho příletu protivníkům silný argument. Podívejte se, řeknou

určitě, jeden Míšenec dokázal ovlivnit celou bojovou loď. Není to důkaz naší nadřazenosti?

Ti, jejichž ambice byly po čtvrt století neukojeny, měli takových věcí plnou hlavu. Na obrazovce se objevila nevelká vozidla. Navázal s nimi radiové spojení. Byli to představitelé jeho strany. Zakrátko viděl, jak je důstojník, podřízený jeho vůli, osobně doprovází do vstupního modulu. Po několika minutách již tiskl ruce lidem, s nimiž se setkával poprvé v životě. Skoro okamžitě se rozhořela diskuse o strategii a taktice. Někteří byli toho názoru, že Hunstona je třeba zlikvidovat. Většina požadovala jeho uvěznění. Maltby vyslechl každého z nich s vědomím, že stojí před svého druhu nejlepšími soudci. Z druhé strany viděno, je velice těsný kontakt s nebezpečím velice znervózňoval. Přišlo mu na mysl, že jelikož on sleduje události zpovzdálí, může zaujmout nestrannější, tedy i objektivnější postoj. Pomalu se začal nad svou rolí soudce zamýšlet. Pak ale zapomněl na všechno, protože se na něj sesypaly otázky:

REX STAR
David je v pořádku naložen.
Raketa už prolétá atmosférou....
Za okamžik ji zachytí náš radar.
Stále ji máme na c zovce, barone. Všechno probíhá podle vašich pokynů.
Výborně.
Už se dostávají na naši úroveň.
Dobrá.
Velitelí ! Vysílačka přestala fungovat....Spojení s kontrolní stanicí přerušeno !
Vše běží podle plánu. Proveďte akci 2 ! Vniknout dovnitř ! A omamný plyn !!
Jdu první. Otevřít....
V beztíži je David jako pírko.
Pospěšme si ! Za sedm minut jsme v dosahu měsíčních radarových stanic.
7-4
Příště : Pirátský satelit

REX STAR
Rychleji! Rychleji! Už za tři minuty jsme v dosahu měsíčních radarů.
Za chvíli po nás není ani stopa. Ať si slídí!
Zvláštní vydání! David uloupen ve vesmíru!!!
David uloupen!!
Já to věděl. Socha nikdy neměla opustit město.
Barone, blížíme se k vašemu satelitu Alfa.
Byla to báječná akce. Podívej, Marto, Michelangelovo dílo je konečně jen moje.
Je skutečně skvělý, papá...
Jenom škoda, že je z mramoru!
To jsi celá ty! Černá ovce rodiny Borgasů. Pořád toužíš jen po muži a po vdavkách.
Stvořil jsem si tuto malou krásnou planetu jen pro sebe. A teď mám i tento skvost. Žádné lidské oči Davida již nespatří. Až budu umírat, bude to i jeho konec.
V téže době...
Zde Rex Star. Blížím se k satelitu barona Borgase.
Příště: Rex Star na stopě